

CRNA GORA

IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU
ČETVRTOG GODIŠNJEG NACIONALNOG PROGRAMA

PODGORICA, februar 2014.

Ciljevi	Nosioci	Prioriteti	Vremenski rok	Finansijska sredstva	Napomena
I POLITIČKA PITANJA					
1.1. Cilj Integracija u NATO i EU	Vlada, Skupština		2013-14.		
1.1.1. Saradnja sa NATO					
Aktivnost 1 Nastavak i unapređenje saradnje Crne Gore sa NATO	Vlada, MVPEI, MO, Skupština, GŠ, ANB	<p>-Crna Gora aktivno učestvovala na sastancima Sjevernoatlantskog savjeta (NAC) u ISAF formatu* -28. oktobra 2013. na sastanku NAC + Crna Gora predstavljen IV Godišnji nacionalni program (ANP)</p> <p>-Crnogorski predstavnici kontinuirano učestvovali na sastancima EAPC/PfP</p> <p>-Nastavljeno je jačanje saradnje i komunikacija sa NATO u ključnim oblastima MAP procesa: jačanje javne podrške (vidi 1.1.3), reforma sektora bezbjednosti (vidi 4.1), vladavina prava (vidi 2.1.) i reforma sistema odbrane (vidi 5.1.)</p> <p>-Crna Gora je nastavila da daje svoj doprinos operacijama NATO i ISAF misiji u post-tranzicionom periodu (vidi: 5.5, akt 1)**</p> <p>-Crna Gora je aktivno učestvovala u radu Vojnog komiteta NATO u adekvatnim formatima</p> <p>-Delegacija Skupštine CG učestvovala je na 59. Godišnjem zasjedanju Parlamentarne Skupštine NATO, koje je održano od 11. do 14. oktobra 2013. u Dubrovniku, RH***</p> <p>-Nastavljena saradnja sa Odjeljenjem NATO za javnu diplomatiju</p> <p>-Održavana redovna komunikacija i saradnja sa Ambasdom Slovenije-kontakt ambasdom za NATO i ambasadama država članica NATO****</p> <p>-Nastavljeno aktivno učešće u radu Komiteta i</p>	2013-14.	<p>*Ministar odbrane (oktobar) i ministar vanjskih poslova (decembar). GS NATO uputio poziv predsjedniku Vlade da, u narednom period, učestvuje na sastanku NAC+1.</p> <p>**Tokom posjete VIII crnogorskom kontigentu u Avganistanu, u decembru 2013., delegacija MO i VCG donirala je sredstva za opremanje učionice u srednjoj školi u selu Quisilbad, u neposrednoj blizini baze. Upućivanje IX kontigenta planirano je za mart o.g.</p> <p>***Usvojen dokument „Političke preporuke 2013“. kojim se vlade i skupštine država članica NATO i EU pozivaju da reafirmišu posvećenost evroatlantskoj perspektivi država ZB i Gruzije.</p> <p>****Učešće predstavnika CPE na regionalnom seminaru o javnoj diplomatiji u organizaciji MVPEI CG i Info centra; posjeta Murino i razgovor sa predstavnicima Udruženja žrtava NATO bombardovanja 1999; prijem za vojnike VI i VII kontingenta VCG, koji su bili u misiji ISAF; učešće Ambasadora. na prezentaciji aktivnosti NVO sektora za 2014, Info centar kao i gostovanje na Javnom nacionalnom servisu RTCG i Televiziji Atlas.</p> <p>*****Tokom crnogorskog predsjedavanja održano je šest radnih sastanaka, jedan na ambadorskom nivou i posjeta SEEGROUP Podgorici.</p> <p>*****Nakon usaglašavanja sa NATO-m IV paket će stupiti na snagu na proljeće 2014.</p> <p>*****Na sastanku je predstavljen projekat »Revitalizacija zapuštenog dijela uvale Valdanos« koji ima za cilj revitalizaciju 18.000 zapuštenih maslina u vojnoj bazi Valdanos.</p>	

		<p>radnih grupa CEPC-a (vidi 4.4. akt 3)</p> <p>-Završeno predsjedavanje SEEGROUP u decembru 2013.*****</p> <p>-Dostavljan IV paket partnerskih ciljeva u januaru 2014. na razmatranje*****</p> <p>-Nastavljena implementacija projekta »Izgradnja integriteta«(vidi:5.1,akt1)</p> <p>-Nastavak implementacije Rezolucije 1325 (vidi 1.2.2, akt 1)</p> <p>-Nastavljena realizacija projekata u okviru programa SPS (vidi: aktiv 3)</p> <p>-U novembru 2013. ministar poljoprivrede održao sastanak sa pomoćnikom GS NATO za nove bezbjednosne izazove*****</p>		
Aktivnost 2 Realizacija IPCP aktivnosti za 2013. i jačanje kadrovskih kapaciteta Misije CG pri NATO*	MO	-Izrađen IPCP za 2014.**	2013-14.	<p>*Do kraja godine biće izvršena popuna vojno-odbrambenog dijela Misije CG pri NATO, Brisel sa jednim članom.</p> <p>**U 2013. uspješno realizovano 85 % IPCP aktivnosti.</p>
Aktivnost 3 Jačanje saradnje u okviru definisanih prioriteta u NATO komitetu Nauka za mir bezbjednost	MN, Univerzitet, MO ETF	<p>-Definisane su prostorije budućeg simulacionog centra, a renoviranje prostora-simulacionih centara (u MO i VCG i na »ETF« planirano je da se završi do kraja aprila 2014.*</p> <p>-Sprovedena je tenderska procedura za nabavku uređaja i opreme za realizaciju »GEPUS« projekta**</p> <p>-Odobren višegodišnji projekat MUP-a namijenjen jačanju kapaciteta za uništenje neeksplozivnih naprava (unexploded ordinance)***</p> <p>-Započet pilot projektat uvezivanja kriznih centara zemalja regiona (BIH, CRO, MKD, CG) za real time razmjenu informacija u slučaju nepogoda od strane SAD****</p> <p>-Realizovan je plan angažovanja pripadnika VCG, koji će se obučiti za rad u Centru za simulaciju elementarnih katastrofa*****</p> <p>-U toku je nabavka i instaliranje Emergency management software-a i 3D GIS podataka*****</p>	2013-14.	<p>*U 2014. planirana adaptacija prostorija namijenjenih za svrhu simulacionog centra. Otvaranje centra je planirano za II kvartal 2014.</p> <p>**Predviđeno je da se implementacija opreme realizuje nakon građevinske adaptacije prostorija namijenjenih za svrhu simulacionog centra tokom II kvartala 2014.</p> <p>***Vrijednost projekta iznosi 370 000eur. NATO će obezbijediti opremu za detektovanje, transport i uništenje ovih naprava, kao i obuku u vidu treninga.</p> <p>****Ideja projekta je da se identifikuju resursi zainteresovanih zemalja i u skladu sa tim preduzmu aktivnosti na njihovom jačanju. Imenovane su kontakt osobe u CG Sektoru za vanredne situacije koje će se baviti ovim pitanjem.</p> <p>*****Realizacija aktivnosti planirana u trećem kvartalu 2014. Sistem će biti instaliran u VCG, a implementacija i nadzor GIS Data podataka, realizovaće se u saradnji sa partnerima iz zemlje i inostranstva angažovanim u projektu (Instituti Italija, Izrael, Slovenija itd).</p> <p>*****S obzirom da za ovu partiju nije bilo adekvatnih ponuda, predmet će se procesirati tokom I kvartala 2014.</p>

		-Ostvarena je razmjena iskustava sa Centrima za simulaciju elementarnih katastrofa iz regiona i šire		
Aktivnost 4 Unaprijeđenje harmonizovanih karata seizmičkog hazarda za Zemlje Zapadnog Balkana	Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju u	-Završene aktivnosti u I radnom paketu na inoviranju regionalnog kataloga zemljotresa -Završeno je kompletiranje baze podataka akcelerometrijskih zapisa u okviru II radnog paketa* -Plan rada i početne aktivnosti u okviru III radnog paketa definisan je na sastanku održanom krajem septembra 2013. u Zagrebu** -Redefinisan budžet projekta***	2013-2014.	*U toku su dogovori sa PEER (Pacific Earthquake Engineering Reserch Center, California) o obuci u procesiranju i zajedničkom korišćenju ovih regionalnih podataka. **U okviru radnog paketa predviđena je obuka saradnika sa METU (Middle East Technical University, Ankara) u zavodu. ***Povećan je budžet partnera učesnika čime su se stekli uslovi za nabavku planirane opreme. Očekuje se nabavka četiri nova akcelerometra.
1.1.2. Koordinacija procesa integracije Crne Gore u NATO				
Aktivnost 1 Nastavak rada Savjeta za članstvo u NATO	Savjet za članstvo u NATO	-Savjet za članstvo u NATO je redovno zasijedao od novembra 2013. do februara 2014., u punom i užem sastavu s ciljem nadgledanja angažovanja CG u MAP procesu -27. februara 2014. usvojen Izvještaj o sprovođenju četvrtog ANP -Usvojen tromjesečni plan aktivnosti za period decembar 2013-februar 2014. -Nastavljeno davanje smjernica u okviru implementacije aktivnosti u procesu integracije u NATO -Odobren Okvirni godišnji plan aktivnosti u okviru procesa javnog dijaloga -28. januara 2014. predsjednik Savjeta za članstvo u NATO održao sastanak sa predsjednicima partija vladajuće koalicije* -30. januara 2014. održan sastanak Savjeta za odbranu i bezbjednost sa ciljem intenziviranja javnog dijaloga**	2013-14	*Sastanak održan na temu aktivnosti političkih partija u procesu javnog dijaloga i dalje promocije članstva u NATO. **Članove Savjeta za odbranu i bezbjednost CG čine: Predsjednik Crne Gore, koji predsjedava ovim tijelom, Predsjednik Skupštine Crne Gore i Predsjednik Vlade Crne Gore.
Aktivnost 2 Jačanje uloge Nacionalnog koordinatora	Nacionalni koordinator, Interresorni i Komunikacioni tim	-NK predsjedavao redovnim sjednicama Komunikacionog tima* -NK je redovno koordinirao i nadgledao proces javnog dijaloga i sprovođenje aktivnosti u 4 prioritetne oblasti u skladu sa instrukcijama	2013-14.	*Redovne sjednice Komunikacionog tima su se održavale jednom sedmično. **Organizovani su sastanci Nacionalnog koordinatora sa predstavnicima medijske zajednice, predstavnicima građanskog društva, predstavnicima akademske zajednice, rukovodstvom Javnog nacionalnog servisa, urednicima internet portala,

		<p>Savjeta za članstvo u NATO</p> <p>-Redovno izvještavao Savjet za članstvo u NATO, u punom ili užem sastavu, o svojim aktivnostima, radu Komunikacionog tima i toku procesa evroatlanstkih integracija</p> <p>-Redovno održavao kontakte i sastanke sa svim akterima koji učestvuju u procesu javnog dijaloga (državne institucije, političke partije, građansko društvo, mediji, akademska zajednica, privredni sektor)**</p> <p>-Aktivno učestvovao u procesu javnog dijaloga***</p> <p>-Otvoren lični Twitter nalog Nacionalnog koordinatora preko kojeg redovno informiše Twitter zajednicu o svojim i aktivnostima Komunikacionog tima i promovise članstvo CG u NATO</p>		<p>predstavnicima Unije lokalnih javnih emitera (ULES), predstavnicima TV stanica, predstavnicima studenata, predstavnicima štampanih medija, predstavnicima privrednog sektora.</p> <p>***Nacionalni koordinator je učestvovao na Panel diskusiji u okviru debatnog takmičenja »NATO – Šta kažeš na to?«, koji je organizovalo Crnogorsko-Američko udruženje studenata pod pokroviteljstvom Ambasade SAD u Podgorici; Građanskom satu u NATO info centru koji organizuje NVO »CDT«; Tribini »Crna Gora i NATO« koju je organizovala NVO »Bonum« iz Pljevalja.</p>
1.1.3. Jačanje javne podrške za članstvo u NATO				
<p>Aktivnost 1</p> <p>Javni dijalog - aktivnosti na jačanju podrške javnosti integraciji Crne Gore u NATO</p>	<p>Nacionalni koordinator, Komunikacioni tim, Savjet za članstvo u NATO</p>	<p>-Intenzivirane aktivnosti u javnom dijalogu i učešće ključnih govornika na visokom nivou u različitim javnim događajima*</p> <p>-Započeta druga faza javnog dijaloga na temu članstva u NATO</p> <p>-Redovno su sprovedena istraživanja javnog mnjenja**</p> <p>-Izrađene Komunikacione smjernice za iniciranje i vođenje javnog dijaloga</p> <p>-Izrađen Priručnik za istaknute javne govornike na teme vezane za pristupanje NATO tokom javnog dijaloga</p> <p>-Usvojen vizuelni identitet javnog dijaloga i urađen podsajt Savjeta za članstvo u NATO</p> <p>-Nastavljene su aktivnosti na jačanju administrativnih kapaciteta kroz angažovanje lica za praćenje realizacije Godišnjeg okvirnog plana aktivnosti i implementacije programa iz Norveškog granta***</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Javni nacionalni servis RTCG je pokrenuo novu emisiju »Izazov« posvećenu evropskoj i evroatlantskoj integraciji CG, koja se prikazuje jednom sedmično. Prvi gost u emisiji »Izazov« je bio Premijer, koji je najavio otvaranje javnog dijaloga. U emisiji, takođe, učestvovao ppv i mp. Nastavljena je saradnja i s radio emisijom »NATO info«. Nastavljena saradnja sa TV »Vijesti« u vezi sa emisijom »Ping/Pong«. U saradnji sa portalom RTCG uspostavljena nova rubrika »Otvoreno o NATO«.</p> <p>NATO Info centar je organizovao "Građanski sat" na kojem su ppv i mvpei i ministar ekonomije imali otvorenu diskusiju sa građanima na temu NATO integracija. Takođe, ministar odbrane je dala intervju za dnevni list "Pobjeda" o napretku CG ka članstvu u NATO i javnom dijalogu.</p> <p>**Najnovije IPSOS istraživanje koje je urađeno u februaru 2014., pokazuje da članstvo u NATO podržava 42% građana (8 odsto više nego u novembru 2013.).</p> <p>***Obezbijeđen grant MVP Norveške u iznosu od 1.800.000 NOK za „Jačanje kapaciteta Kancelarije NK i Komunikacionog tima za NATO u cilju jačanja podrške javnog mnjenja“.</p> <p>****Okvirni godišnji plan aktivnosti podrazumijeva organizovanje redovnih istraživanja javnog mnjenja, edukaciju državnih</p>

		<p>-Pripremljen Nacrt plana kriznog komuniciranja</p> <p>-Pripremljen Godišnji okvirni plan aktivnosti u okviru javnog dijaloga i odgovarajući medija planovi****</p> <p>-Sastavljena nova lista eksperta na kojoj se nalaze domaći, regionalni i strani eksperti za vojna, bezbjednosna i međunarodna strateška pitanja a čije se uključivanje u javni dijalog planira</p> <p>-U toku je izrada Komunikacione strategije i Pravila o odnosima sa javnošću i protokol Ministarstva odbrane</p> <p>-Vrši se redovan dnevni monitoring domaćih i stranih medija</p> <p>-Pripremljena kvantitativna i kvalitativna analiza medijskih objava o aktivnostima i temama u vezi sa javnim dijalogom*****</p> <p>-Održani sastanci NK sa različitim akterima uključenim u javni dijalog (vidi akt 2)</p> <p>-Nastavljene redovne aktivnosti Info centra o evroatlantskim integracijama*****</p> <p>-U toku su aktivnosti na zaštiti i redefinisaniu vizuelnog i sadržajnog izgleda sajta www.nato-montenegro.me, uključujući otvaranje naloga Komunikacionog tima na društvenim mrežama</p> <p>-U saradnji sa predstavnicima Slovačke atlantske komisije, organizovan trodnevni seminar o slovačkom iskustvu u savladavanju najvećih prepreka i izazova na putu do članstva u NATO*****</p> <p>-Članovi Komunikacionog tima su učestvovali na različitim konferencijama i panelima*****</p>	<p>službenika (kroz Program obuka koji realizuje Uprava za kadrove), posebno PR službenika svih državnih organa, predstavnika lokalnih samouprava, predstavnika Skupštine i medija. Predviđa i organizovanje serije predavanja istaknutih javnih govornika na svim Univerzitetima u CG na temu »Snagom činjenica i argumenata do stava o članstvu u NATO«, serije ekspertskih panela, kao i serije predavanja Nacionalnog koordinatora namjenjenih učenicima završnih razreda srednjih škola, Konferencije za medije i NVO sektor, kao i organizovanje različitih događaja povodom Dana NATO i Dana pobjede nad fašizmom. Dat je i pregled svih definisanih medijskih nastupa istaknutih javnih govornika.</p> <p>****Analiza je pokazala da je uspješno okončana prva faza javnog dijaloga koja je podrazumijevala „Unaprjeđenje kapaciteta i otvaranje javnog dijaloga“ i da je značajno povećan broj medijskih objava na temu NATO.</p> <p>*****Izrada i održavanje Internet stranice, održavanje Press konferencija i sastanaka sa predstavnicima NVO i medijima, upućivanje građana u rad i nadležnosti Centra, građanski sat, organizovanje zajedničkih aktivnosti sa drugim NVO, sučeljavanja eksperata iz oblasti bezbjednosti i evroatlantskih integracija koji imaju suprotstavljene stavove itd.</p> <p>*****Seminar namjenjen članovima Komunikacionog tima, Predstavnicima organizacija mladih i žena političkih partija koje podržavaju članstvo u NATO, članovima Interresorne komisije i PR službama državnih organa</p> <p>*****Panel »Vlada i NVO u NATO integracijama«; Konferencija »Strateško komuniciranje evroatlantskih integracija«.</p>
1.1.4. Saradnja sa EU			
<p>Aktivnost 1</p> <p>Pregovori sa EU</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Dostavljeno pozivno pismo litvanskog predsjedništva EU da CG preda Pregovaračke pozicije za 23. i 24. poglavlje*</p> <p>-Usvojene Pregovaračke pozicije za 23. i 24.</p>	<p>2013-14.</p> <p>*Litvansko predsjedništvo EU dostavilo je 25. decembra 2013. pozivno pismo CG da preda Pregovaračke pozicije.</p> <p>**Cma Gora je 8. oktobra 2013. usvojila Pregovaračke pozicije za 23. i 24. poglavlje.</p> <p>***Pregovori otvoreni u sljedećim poglavljima: 5. Javne nabavke, 6.</p>

		poglavlje pravne tekovine** -18. decembra 2013. održana Međuvladina konferencija u Briselu na kojoj su formalno započeti pregovori u pet poglavlja pravne tekovine*** (vidi: 3.1.1.)		<i>Privredno pravo, 20. Preduzetništvo i industrijska politika, 23. Pravosuđe i temeljna prava i 24. Pravda, sloboda i bezbjednost.</i>
Aktivnost 2 Implementacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju	Vlada, Skupština, MVPEI	-CG redovno dostavlja priloge za Evropsku komisiju o realizaciji obaveza iz procesa pristupanja EU -CG je 26. decembra 2013. usvojila prvi Izvještaj o realizaciji obaveza iz akcionih planova za 23. i 24. poglavlje -U izvještajnom periodu su održana su tri sastanka u okviru SSP-a* -Sedmi sastanak Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje EU i CG (POSP) održan je 11-12. decembra 2013, u Strazburu -Parlamentarni odbor je usvojio Deklaraciju i Preporuke i uputio ih Savjetu za stabilizaciju i pridruživanje i institucijama u CG i EU**	2013-14.	<i>*Pododbor za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku održan je 19. novembra 2013. Sastanak Zajedničkog konsultativnog Odbora CG i EU je održan 19. novembra 2013. Pododbor za poljoprivredu i ribarstvo održan je 6. decembra 2013. Odbor za stabilizaciju i pridruživanje održan je 5. i 6. decembra 2013. **Deklaracijom se pozdravlja napredak CG ka EU, posebno u svjetlu otvaranja 23. i 24. pregovaračkog poglavlja, i pozivaju nadležne institucije da nastave sa naporima na daljem unapređivanju oblasti koje je Parlamentarni odbor razmatrao na ovom sastanku.</i>
Aktivnost 3 Program pristupanja Crne Gore 2014 – 2018.	Vlada, MVPEI	-Crna Gora je, 26. decembra 2013, usvojila Program pristupanja za period 2014- 2018.*	2013 -14.	<i>*CG je usvojila Program pristupanja kao najvažniji strateški dokument u oblasti evropske integracije koji sadrži trenutno stanje usklađenosti crnogorskog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, kao i planove za dalje usklađivanje, pregled trenutnih strateških dokumenata i planova za njihovu izmjenu i donošenje novih, presjek potrebe jačanja administrativnih kapaciteta i finansijsku procjenu uticaja usklađivanja s pravnom tekovinom EU.</i>
Aktivnost 4 Izrada sveobuhvatne analize potreba u pogledu zakonskih, tehničkih, kadrovskih i infrastrukturnih zahtjeva i njihovih troškova radi usaglašavanja s relevantnim dijelovima šengenske pravne tekovine do pristupanja EU, kao i radi pristupanja Šengen	Vlada, MUP, Policajska akad, MP, MVPEI, MF,	-U toku je priprema Strategije integrisanog upravljanja granicom 2014-2018, sa Okvirnim Akcionim planom* -Angažovan Ekspert EU na Programu podrške u izradi Strategije IUG u okviru TAIEX podrške -Formirana je Radna grupa za Šengenski Akcioni plan, u toku je finalna faza dogovora sa DEU u Podgorici oko dodjele twining-projekta za izradu ŠAP-a.**	Maj 2014.	<i>*Strategija i AP biće urađeni u skladu sa Konceptom IBM EU **U okviru projekta planiran je niz mjera koje su predviđene za realizaciju kroz AP24, a pokrivene su i druge oblasti koje se odnose na: nezakonite migracije, prekogranični kriminal, upravljanje granicom i graničnim prelazima, jačanje informacionog sistema za nadzor granice, ali i kontrolu prelaska granice.</i>

1.2. Cilj Jačanje odnosa sa susjedima i saradnja sa regionalnim i međunarodnim organizacijama	Vlada, MVPEI			
1.2.1. Jačanje saradnje sa susjedima				
Aktivnost 1 Dalje unapređenje saradnje sa susjednim državama	Vlada, MVPEI, MO	-Intenzivirani su bilateralni odnosi i realizovane posjete na visokom nivou -Nastavljena je saradnja u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija -Nastavljena je saradnja u oblasti pravosuđa* -Potpisana PCC SEE konvencija o policijskoj saradnji** -Nastavljeno je zajedničko učešće u regionalnim projektima, obukama i vježbama -Nastavljeno je jačanje ugovorne baze -U 2013., uspješno su realizovani planovi bilateralne saradnje sa susjedima u oblasti odbrane i izrađeni planovi bilateralne saradnje za 2014. -Nastavljeno jačanje ekonomske saradnje	2013-14.	*CG je, krajem decembra 2013, bila domaćin Foruma EU-Zapadni Balkan u oblasti pravde i unutrašnjih poslova. Usvojena zajednička Deklaracija o borbi protiv zloupotrebe i nelegalne trgovine droga. **Konvencija predstavlja jedinstven pravni okvir za jačanje saradnje među policijama država regiona. Crna Gora redovno učestvuje na svim skupovima od regionalnog značaja. MUP Crne Gore će u 2014. biti domaćin tradicionalnog trilateralnog sastanka ministara unutrašnjih poslova CG, BIH i Srbije.
Aktivnost 2 Unapređenje saradnje sa Republikom Albanijom	Vlada, MVPEI	-Nastavljena bilateralna saradnja* -U toku je usaglašavanje Sporazuma o ekonomskoj saradnji** -Nastavljene su aktivnosti na jačanju ugovorne baze*** -Plan bilateralne saradnje za 2013. Implementiran u iznosu od 25% i usaglašene zajedničke aktivnosti u oblasti odbrane u 2014. -Uspostavljen međudržavni tim za pretragu lokacija u graničnom području i definisanje aktivnosti na otklanjanju mina u pograničnom području -21. oktobra 2013, u Skadru, održan sastanak ministara saobraćaja R. Albanije i CG**** -Nastavljena je saradnja na projektima finansiranim sredstvima IPA (CBC)	2013-14.	*Predsjednik Vlade Albanije boravio u zvaničnoj posjeti CG 14. novembra 2013. Takođe, mvp Albanije 23. januara 2014. boravio u zvaničnoj posjeti CG. **Nakon potpisivanja Sporazuma će biti formiran mješoviti komitet za ekonomsku saradnju ***U proceduri usaglašavanja: Sporazum o saradnji i uzajamnoj pomoći u slučaju prirodnih i drugih katastrofa, Sporazum o razgraničenju epikontinentalnog pojasa, Sporazum u oblasti zdravstva, Sporazum o recipročnom priznavanju vozačkih dozvola i nastavak aktivnosti na potpisivanju memoranduma o razumijevanju u oblasti poljoprivrede, Memorandum o razumijevanju i saradnji na polju informatičkih tehnologija i komunikacije, Sporazum u oblasti evropskih integracija, Sporazum o ekonomskoj saradnji. ****Sastanak održan s ciljem nastavka i jačanja saradnje u oblasti saobraćaja i putne infrastrukture

		<p>-Nastavljena je saradnja u cilju unapređenja prava crnogorske manjine i njihovog autentičnog predstavljanja u institucijama</p> <p>-Nastavljene su aktivnosti na projektima u oblasti energetike (IAP/TAP)</p>		
<p>Aktivnost 3</p> <p>Unapređenje saradnje sa Bosnom i Hercegovinom</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Nastavljena bilateralna saradnja*</p> <p>-U potpunosti je usaglašena granična linija između Crne Gore i Bosne i Hercegovine**</p> <p>-Nastavljeno je jačanje ugovorne baze***</p> <p>-U decembru 2013, potpisan Tripartitni sporazum između BiH, Crne Gore i R. Srbije o osnivanju i funkcionisanju Zajedničkog centra za policijsku saradnju u Budvi</p> <p>-Potpisan Protokol o saradnji u oblasti forenzičkih ispitivanja i vještačenja</p> <p>-Plan bilateralne saradnje za 2013. implementiran u iznosu od 65% i usaglašene zajedničke aktivnosti u oblasti odbrane u 2014.</p> <p>-Nastavljene su aktivnosti na realizaciji projekta izgradnje Jadransko-jonskog autoputa, pruge Nikšić-Čapljina (traženje finansijskih sredstava za studiju izvodljivosti), izrada glavnog projekta rekonstrukcija dijela puta Foča-Plužine</p> <p>-Nastavljaju se aktivnosti na projektima u oblasti energetike (IAP/TAP)</p> <p>-Nastavljaju se aktivnosti na uspostavljanju efikasnijeg jedinstvenog graničnog režima raftinga na Tari i potpisivanje Protokola</p> <p>-Implementirane su zajednički projekti naučne i tehnološke saradnje za period 2012/2013.****</p> <p>-U toku je realizacija Prekograničnog programa CG i BiH za 2007-2013. i realizacija projekata sredstvima IPA-e</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Ppv i mvpei Lukšić boravio u zvaničnoj posjeti BiH, 26-27. avgusta 2013. Održane redovne bilateralne i konzularne konsultacije, 5. decembra 2013, u Sarajevu.</p> <p>**Pregovori o zaključivanju Sporazuma o granici u finalnoj fazi. Potrebno da BiH strana ispuní unutrašnje procedure za parafiranje sporazuma.</p> <p>***Očekuje se potpisivanje Memoranduma o saradnji na planu evropskih integracija i evroatlantskih integracija, Protokola o prekograničnom nadzoru dvije Vlade, , Sporazum o uzajamnom podsticanju i zaštiti investicija (parafiran 2011), sporazuma o socijalnom osiguranju, Sporazuma u oblasti zdravstva i medicinskih nauka, Sporazuma o uzajamnom priznanju sertifikata za poljoprivredne proizvode.</p> <p>****U toku je implementacija zajedničkih projekata naučne i tehnološke saradnje za period 2013/2014.</p>
<p>Aktivnost 4</p> <p>Unapređenje saradnje sa Republikom Srbijom</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Predsjednik Vlade je 9-10. decembra 2013, boravio u zvaničnoj posjeti Republici Srbiji*</p> <p>-25. novembra 2013, održane prve bilateralne političke i konzularne konsultacije dva MVP</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Prva zvanična posjeta premijera CG Srbiji od osnivanja nezavisnosti CG. Tokom posjete, razgovarano o održavanju prve zajedničke sjednice Vlada dvije države tokom 2014.</p> <p>**Ekonomska saradnja, saradnja na projektima važnih</p>

		<p>-29. novembra 2013, održana Prva sjednica Međuvladine mješovite komisije za ekonomsku saradnju**</p> <p>-Potpisan Sporazum između dvije Vlade u kontekstu pristupanja EU***</p> <p>-Nastavljena saradnja u oblasti unutrašnjih poslova</p> <p>-Potpisan Protokol o osnivanju i funkcionisanju zajedničkog Centra za policijsku saradnju</p> <p>-Uspješno je implementiran plan bilateralne saradnje za 2013. (75%) i usaglašene zajedničke aktivnosti u oblasti odbrane u 2014.</p> <p>-Upućena inicijativa za vođenje pregovora na obavljanju poslova razgraničenja, utvrđivanja državne granice i priprema za zaključivanje Ugovora o državnoj granici između CG i R. Srbije</p> <p>-Nastavljen rad na jačanju ugovorne baze****</p> <p>-Potpisan je Protokol o saradnji tokom turističke sezone u 2013.</p>		<p>saobraćajnih koridora, saradnja u oblasti turizma i energetike i mogući zajednički projekti u oblasti poljoprivrede ostaju važne oblasti bilateralne saradnje dvije zemlje.</p> <p>***Dogovorena čvršća saradnja i redovna komunikacija Ministarstava pravde dvije države u cilju ispunjavanja izazova iz evropske agende.</p> <p>****Usaglašeni Memorandum o saradnji u oblasti omladine i sporta usaglašen, Memorandum o saradnji u oblasti turizma u završnoj fazi usaglašavanja, Memorandum o razumijevanju u oblasti regionalnog razvoja u proceduri usaglašavanja.</p>
<p>Aktivnost 5 Unapređenje saradnje sa Republikom Hrvatskom</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Nastavljena je saradnja i komunikacija u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija*</p> <p>-3. i 4. decembra 2013, u Zagrebu, nastavljeni razgovori CG i R. Hrvatske povodom usaglašavanja Ugovora o graničnim prelazima i Sporazuma o pograničnom saobraćaju</p> <p>-Obnovljena inicijativa za vođenje pregovora sa R.Hrvatskom i R. Kosovo na pripremi Protokola o zajedničkim patrolama na obezbjeđenu državne granice</p> <p>-Nastavljene su aktivnosti na jačanje ugovorne baze**</p> <p>-Uspješno je implementiran plan bilateralne saradnje za 2013. (75%) i usaglašene zajedničke aktivnosti u oblasti odbrane u 2014.</p> <p>-Otpočele aktivnosti na formiranju Mješovitog odbora za sprovođenje Sporazuma o međusobnoj zaštiti manjina***</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Održan sastanak mvpei CG i mvp R. Hrvatske, 10. decembra 2013, u Podgorici.</p> <p>**1. oktobra 2013. stupio na snagu Sporazum o ekonomskoj saradnji; 24. jula 2013. potpisan Sporazum o socijalnom osiguranju i prateći administrativni sporazum.</p> <p>***CG obavijestila hrvatsku stranu o sastavu crnogorskog dijela Mješovitog odbora, 4. novembra 2013.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> -Nastavljena je dalja saradnja u misiji ISAF u Avganistanu, kao i školovanje crnogorskih vojnih kadrova na Hrvatskim vojnim školama -CG aktivno učestvovala u zajedničkom projektu »Partnerstvo za regionalnu policijsku obuku« -Započeta komunikacija s ciljem povećanja efikasnosti pravosudnog sistema -Nastavljena je saradnja na projektima prekogranične saradnje i razmjena znanja u oblasti IPA-e 		
Aktivnost 6 Unapređenje saradnje sa Republikom Kosovom	Vlada, MVPEI	<ul style="list-style-type: none"> -Usaglašavanje Memoranduma o saradnji dvije Vlade u oblasti evropskih integracija je u završnoj fazi -Nastavljena je saradnja i podrška Kosovu u okviru regionalnih inicijativa i procesa -Ambasada Crne Gore u R. Kosovo na nivou stalnog otpravnika poslova počela sa radom krajem septembra 2013.* -Razgovori nadležnih komisija dvije države o demarkaciji državne granice odvijaju se planiranim tempom i u završnoj su fazi -Parafiran Nacrt Ugovora o državnoj granici između CG i R. Kosovo -Obnovljena inicijativa za vođenje pregovora sa R. Kosovom na pripremi Protokola o zajedničkim patrolama na obezbjeđenu državne granice -Usvojena Osnova za vođenje pregovora i zaključivanje Sporazuma o policijskoj saradnji -Plan bilateralne saradnje za 2013. implementiran u iznosu od 25% i usaglašene zajedničke aktivnosti u oblasti odbrane u 2014. -Nastavljena je komunikacija u vezi pitanja punog priznanja crnogorske manjine na Kosovu i njenog autentičnog predstavljanja u kosovskim institucijama -Nastavljena saradnja i komunikacija u cilju stvaranja uslova za održivi povratak raseljenih lica 	2013-14.	<i>*Kosovska strana informisala o namjeri otvaranja DKP u Crnoj Gori na šta je lada CG dala saglasnost.</i>

		iz Crne Gore na Kosovo (vidi: 2.2.1, akt 4) -17. decembra 2013, zaključen Sporazum o priznavanju perioda osiguranja za ostvarenje prava na penziju		
Aktivnost 7 Unapređenje saradnje sa Republikom Italijom	Vlada, MVPEI	-Nastavljena saradnja na planu evropskih integracija* -Nastavljena saradnja na planu evroatlantskih integracija i odbrane** -Nastavljena je saradnje u oblasti pravde*** -Dogovorena saradnja u okviru regionalnog IPA projekta »Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije: međunarodna saradnja u oblasti krivičnog prava« -Potpisan Memorandum o razumijevanju o policijskoj saradnji tokom turističke sezone -29. novembra 2013, u Podgorici, održan sastanak Upravnog odbora za bilateralnu saradnju CG i Italije na planu zaštite životne sredine**** -Nastavljene su aktivnosti na implementaciji projekta energetskog povezivanja CG i Italije, izgradnje podmorskog kabla od Tivta do Peskare -Nastavljene aktivnosti s ciljem daljeg jačanja ekonomskog partnerstva dvije zemlje -Crna Gora je ušla na listu zemalja za stipendiranje za multidisciplinarni program obuke "Scienze per la DIPLOmazia" (Nauka za diplomatiju)*****	2013-14.	*Glavni pregovarač Crne Gore sa EU imao bilateralne konsultacije u oblasti evropskih integracija u Rimu, 13. i 14. novembra 2013. **Uspješno implementiran plan bilateralne saradnje za 2013. (65%) i usaglašene zajedničke aktivnosti u oblasti odbrane u 2014. ***Ppv i mp imao sastanak sa pomoćnikom mp Italije na marginama EU-Zapadni Balkan foruma ministara pravde i unutrašnjih poslova, 19. decembra 2013, u Budvi. Takođe, šef Finansijske policije Italije, 15-17. oktobra 2013, boravio u posjeti Crnoj Gori i sastao se sa ppv i mp, mup i direktorom UC. ****Odborom su predsjedavali ministar održivog razvoja i turizma CG i generalni direktor u Ministarstvu zaštite životne sredine, kopna i mora Italije. *****Ovaj program realizuje se pod pokroviteljstvom mvp Italije i Nacionalnog Istraživačkog centra (CNR), a zvanično je pokrenut u januaru 2014.
Aktivnost 8 Unapređenje saradnje sa Republikom Makedonijom	Vlada, MVPEI	-Nastavljene su aktivnosti s ciljem formiranja mješovite komisije na osnovu Sporazuma o saradnji u kontekstu približavanja i pristupanja EU -20. decembra 2013, potpisani Ugovor o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima i Ugovor o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima -Uspješno implementiran plan bilateralne saradnje za 2013. (75%) i usaglašene zajedničke aktivnosti u oblasti odbrane u 2014.	2013-14.	*Na Vojnu akademiju u Skoplju, u 2013. upućeno je 8 kadeta iz CG, a tri pilota Armije RM su upućena na naprednu obuku u Crnu Goru. **16. oktobra 2013, u Podgorici, održan sastanak povodom dogovora o kolokaciji diplomatsko-konzularnih predstavništava sa R. Makedonijom. Dvije strane postigle dogovor o konkretnim zemljama u kojima će se praviti aranžman na osnovu sporazuma, kao i o principima i smjernicama na kojima će kolokacija biti zasnovana. ***Planirano je da sastanak mješovite crnogorsko-makedonske komisije, koja treba da odluči o realizaciji prijavljenih projekata na

		<p>-Nastavljeno je školovanje kadeta na bazi reciprociteta u akademskoj 2013/2014.*</p> <p>-7. novembra 2013, potpisan Protokol o saradnji u oblasti vojne obuke prilikom posjete mo R. Makedonije Crnoj Gori</p> <p>-28. septembra 2013, potpisan Sporazum o kolokaciji diplomatskih predstavništava**</p> <p>-Nastavljene su aktivnosti na formiranju Mješovite komisije za ekonomsku saradnju</p> <p>-Nastavljena je saradnja u oblasti nauke***</p>		<p>Konkurs za sufinansiranje naučne i tehnološke saradnje za period 1.januar 2013 - 31.decembar 2014, bude održan u prvoj polovini 2014.</p>
<p>Aktivnost 9 Unapređenje saradnje sa Republikom Slovenijom</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Nastavljena bilateralna saradnja dvije zemlje*</p> <p>-Nastavljena saradnja u oblasti evropskih integracija**</p> <p>-Nastavljena je saradnja sa Ambasadom R. Slovenije kao kontakt ambasadom NATO-a za Crnu Goru (vidi 1.1.1)</p> <p>-Nastavljeno je unapređenje saradnje u oblasti odbrane***</p> <p>-19. decembra 2013, u Ljubljani, potpisan Plan bilateralne saradnje između dva Ministarstva odbrane za 2014.****</p> <p>-9. oktobra 2013, potpisan je Program međunarodne razvojne saradnje između R. Slovenije i Crne Gore za period 2013-2015.*****</p> <p>-Uspješno implementiran plan bilateralne saradnje za 2013. (85%) i usaglašene zajedničke aktivnosti u oblasti odbrane u 2014.</p> <p>-U toku je priprema zasjedanja Mješovite komisije između CG i R. Slovenije u oblasti nauke i tehnologije, kao i Protokola o saradnji kojim će se prihvatiti zajednički projekti za finansiranje za period 2014/2015.</p> <p>-Nastavljena saradnja u oblastima ekonomije, energetike i poljoprivrede*****</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Ppv i mvpei CG boravio u zvaničnoj posjeti R.Sloveniji, 9. oktobra 2013.</p> <p>**U 2013. realizovane posjete slovenačkih eksperata u poglavljima: 3-Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga; 5-Javne nabavke; 7-Pravo intelektualne svojine; 12-Bezbednost hrane, fitosanitarna politika; 14-Saobraćajna politika; 16-Porezi; 21-Transevropske mreže; 22-Regionalna saradnja i koordinacija strukturnih instrumenata; 29-Carinska unija. Takođe, slovenački ekspert je bio angažovan i preko instrumenta Tajeks pri pripremi AP za poglavlja 23 i 24, pružajući pomoć u procjeni finansijskih potreba za mjere sadržane u AP.</p> <p>***Ministar odbrane CG, 2. i 3. oktobra 2013, učestvovala na sastancima ministara odbrane JIE (SEDM) i Američko-jadranske povelje(A-5), održanim na Brdu kod Kranja, u okviru Sveobuhvatnog regionalnog ministarskog sastanka.</p> <p>****Plan obuhvata 15 aktivnosti u Sloveniji i 11 aktivnosti u CG, a njime su predviđeni i različiti kursevi, saradnja mornarica, planinskih jedinica, aktivnosti vezane za standardizaciju i druge aktivnosti</p> <p>*****Sredstva koja je slovenačka strana opredijelila Programom (oko 2,1 miliona €) predviđena su za podršku razvojnim projektima koji imaju za cilj poboljšanje ekonomske i socijalne infrastrukture CG, za tehničku podršku na planu integracije u EU i za ekspertsku pomoć, za podršku nevladinom sektoru, te za realizaciju dva projekta koji se odnose na održivi razvoj, u Mojkovcu i u Ulcinju.</p> <p>*****Ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja CG sreo se 18. januara 2014. sa slovenačkim kolegom na marginama Globalnog foruma: hrana i poljoprivreda 2014, u Berlinu. Tom prilikom</p>

				dogovoren je nastavak saradnje sa posebnim fokusom na oblasti pčelarstva.
1.2.2. Regionalne organizacije i inicijative				
Aktivnost 1 Predsjedavanje Crne Gore Američko-jadranskom poveljom (jun2013 - januar 2014)	Vlada, MVPEI, MO	-Održani sastanci političkih direktora MVP, političkih direktora MO i načelnika GŠ država članica A5 -Održana Konferencija glavnih podoficira oružanih snaga država članica A5 -Organizovan seminar „Uloga žena u izgradnji integriteta i promovisanju dobre prakse u sektoru odbrane i bezbjednosti, iskustva iz JIE” -Održan ministarski sastanak zemalja članica Jadranske i Baltičke povelje (A5-B3), uz prisustvo zemalja partnera povelje -Održan sastanak ministara odbrane zemalja članica A5 -Organizovan Seminar o javnoj diplomatiji -U decembru 2013. u Podgorici, održan završni sastanak Partnerske komisije A5*	2013-14.	*Sastankom je završeno šestomjesečno predsjedavanje CG Američko-jadranskom poveljom i predato je jednogodišnje predsjedavanje R. Albaniji , koje je formalno počelo 1. januara 2014. Sve članice su zaključile da je crnogorsko predsjedavanje Poveljom bilo izuzetno uspješno, usvojen je zajednički kominike u kome se ukazuje na značaj regionalne saradnje, kako u okviru A5, tako i sa partnerima i potvrđuje značaj ovog foruma za bezbjednosnu saradnju i promovisanje evroatlantskih ambicija država članica.
Aktivnost 2 Aktivno učešće Crne Gore u radu regionalnih organizacija i inicijativa	Vlada, MVPEI	-Nastavljeno redovno učešće u radu regionalnih inicijativa (CEI, JJI, SEECP, RCC, BSEC, RACVIAC, SELEC, SEDM, MARRI, CEFTA, UzM)* -Održan Treći sastanak Tematske radne grupe za policijsko obrazovanje i obuku u okviru Konvencije o policijskoj saradnji u JIE u Ljubljani (PCC SEE)** -Nastavljene su aktivnosti na planu implementacije Strategije EU za region Dunava (EUSDR)*** -CG kontinuirano daje doprinos izradi Strategije Jugoistočna Evropa (SEE 2020)**** -CG aktivno učestvuje u izradi Strategije EU za Jadransko-jonski region (EUSAIR) i učešće na sastancima Strategije na visokom političkom i ekspertskom nivou***** -Crna Gora je do decembra 2013. predsjedavala	2013-14.	*Učešće ppv i mvpei na Neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP), 27. septembar 2013, Njujork; učešće ppv i mvpei na sastanku mvp Višegradske grupe i zemalja ZB, 31. oktobar 2013, Budimpešta; učešće ppv i mvpei na Sastanku mvp Centralnoevropske inicijative (CEI), 31. oktobar 2013, Budimpešta; učešće ppv i mvpei na 24. Sesiji Igmanske sesije, 22. novembar 2013, Budva. **Sastanak održan s ciljem da se pripremi zajednički nastavni plan i program Konvencije o policijskoj saradnji u JIE. ***Redovno učešće na sastancima nacionalnih koordinatora i Dunavskog transnacionalnog programa. MVPEI koordinira aktivnosti nadležnih ministarstava u okviru jedanaest prioriternih oblasti. ****Crnogorski predstavnici učestvovali su na Ministarskoj konferenciji Investicionog komiteta za Jugoistočnu Evropu u Sarajevu, 21. novembra 2013. Učešće predstavnika MVPEI i ME na prvom sastanku nacionalnih koordinatora Strategije SEE 2020, Sarajevo, 12. februar 2014. *****Formirana je mreža kontakt osoba za saradnju sa EUSAIR iz

		Zdravstvenom mrežom jugoistočne Evrope (SEEHN) -CG uspješno predsjedava Inicijativom za pripremljenost i prevenciju katastrofa u JIE (DPPI SEE) preuzeto 28. novembra 2013. -U oktobru 2013. MO CG predsjedavalo ministarskim sastankom A5 tokom Sveobuhvatnog ministarskog sastanka u okviru A5, SEDM i SEEC inicijativa u organizaciji MO Slovenije -U okviru ADRIAN inicijative, predstavnici Vojske sa brodom PR-41 učestvovali na međunarodnim vježbama u inostranstvu (ADRIAN LIVEX 2013, ADRIAN CAX,) i Crnoj Gori (ADRIAN A-RISE i ADRIAN T-RISE)		nadležnih resora i 8. novembra 2013. održan prvi sastanak. Predstavnici MVPEI učestvovali na sastancima nacionalnih kontakt osoba za EUSAIR u Briselu (novembar 2013. i februar 2014.) i Krfu (novembar 2013.). Državni sekretar za evropske integracije učestvovao na Konferenciji o Strategiji EU za Jadransko-jonski region, u Atini, početkom februara 2014.
Aktivnost 3 Jačanje inicijative „Zapadnobalkanska šestorka +1“ (WB6+1)	Vlada, MVPEI	-Održan ministarski sastanak WB 6 na marginama GS UN 26. septembra 2013. u Njujorku .Crna Gora kontinuirano promovise progres regiona na planu evropske integracije kroz unaprijeđeni koncept saradnje država ZB	2013-14.	CG je preuzela odgovornost za koordinisanje dijaloga na temu uspostavljanja neformalnog konsultativno-koordinacionog mehanizama pod radnim nazivom Zapadnobalkanska šestorka.
1.2.3. Saradnja sa međunarodnim organizacijama				
Aktivnost 1 Jačanje prisustva u radu UN	Vlada, MVPEI	-Tokom članstva u Savjetu za ljudska prava (2013-2015), CG učestvovala u radu: -17. sesije Radne grupe za Opšti periodični pregled Savjeta za ljudska prava i dala izjave u interaktivnim diskusijama u pregledu stanja u 11 od ukupno 14 zemalja koje su bile predmet razmatranja, dok je bila član Troike za pregled stanja ljudskih prava u Jordanu -18. sesije Radne grupe za Opšti periodični pregled Savjeta za ljudska prava i dala izjave u interaktivnim diskusijama u pregledu stanja 14 razmatranih zemalja, dok je bila član Troike za pregled stanja ljudskih prava u Čileu * -specijalne sesije Savjeta za ljudska prava	2013-14.	*Izjave i preporuke date u interaktivnoj diskusiji su se primarno odnosile na uvođenje moratorijuma na izvršenje i ukidanje smrtno kazne u zemljama čiji zakoni još uvijek predviđaju primjenu smrtno kazne, na unapređenje saradnje sa ugovornim tijela UN za ljudska prava, redovno izvještavanje i primjenu preporuka na nacionalnom nivou, zaštitu prava žena i prava djece, rodnu ravnopravnost, zaštitu ranjivih grupa, borbu protiv diskriminacije i borbu protiv torture. **Istupala je u diskusijama o svim pitanjima koja su bila predmet razmatranja, između ostalog i o pitanjima poštovanja i unaprijeđenja ljudskih prava, socijalnoj jednakosti, rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena, kao i o prevenciji konflikata, post-konfliktnoj izgradnji, vladavini prava i dobrom upravljanju. Istupanja su bila fokusirana na pružanje konkretnih predloga za definisanje ciljeva održivog razvoja koji po prirodi moraju biti globalni i univerzalno primjenjivi na sve zemlje uz uzimanje u obzir različitog stepena razvoja zemalja i kapaciteta i poštovanje nacionalnih politika i prioriteta.

	<p>posvećenog stanju ljudskih prava u Centralnoafričkoj Republici, i tim povodom kosponzorirala Rezoluciju HRC o stanju ljudskih prava u Centralnoafričkoj Republici.</p> <p>-Kao članica Otvorene radne grupe za definisanje ciljeva održivog razvoja (u paru sa Slovenijom), CG je učestvovala na 5, 6, 7. i 8. zasjedanju Radne grupe**</p> <p>-01.01.2014. CG je započela svoje trogodišnje članstvo u Izvršnom odboru UNDP/UNFPA/UNOPS***</p> <p>-Crna Gora je istakla kandidature za članstvo u: Komisiji UN za izgradnju mira 2016-2017, Izvršnom odboru UN Žene 2017-2019. i Ekonomsko-socijalnom savjetu 2020-2023.</p> <p>-CG je opredijelila dobrovoljne kontribucije za: Centralni fond za vanredne situacije(CERF) i Drugu međunarodnu humanitarnu pledžing konferenciju za Siriju</p> <p>-CG učestvovala u redovnim konsultacijama EU sa zemljama kandidatima na temu ljudskih prava****</p> <p>-Nastavljena je saradnja sa UN agencijama u Crnoj Gori*****</p> <p>-nastavljena je redovna implementacija Integrisanog programa saradnje"Djelujući kao jedan":</p> <p>-otvoren Centar za održivi razvoj čijim će radom zajedno rukovoditi CG i Program Ujedinjenih nacija za razvoj-izrađen je finalni nacrt za implementaciju preporuka CG u okviru drugog ciklusa Opšteg periodičnog pregleda UN (UPR), čije se usvajanje očekuje uskoro.</p> <p>-Radovi na UN eko zgradi u Podgorici su u finalnoj fazi</p>	<p>***Učestvovala na prvom redovnom zasjedanju Izvršnog odbora UNDP/UNFPA/UNOPS</p> <p>****Razmatrani su rezultati 24. zasjedanja Savjeta za ljudska prava, planovi za predstojeću martovsku sesiju HRC i analizirani dosadašnji rezultati preglednog mehanizma UPR i uslovi za njegovo unapređenje.</p> <p>*****Organizovano je obilježavanje Dana UN, koje je tematski bilo posvećeno položaju mladih u CG i predstavljanju planiranog programa za mlade koji će zajedno realizovati Vlada CG i Kancelarija rezidentnog koordinatora UN; realizovana posjeta regionalne direktorke UNICEF za Evropu i zamjenice izvršnog direktora UNICEF.</p>
--	--	--

<p>Aktivnost 2 Implementacija aktivnosti iz Akcionog plana za saradnju Crne Gore i Savjeta Evrope</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-Potpisan Protokol 15 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda* -Praćenje aktivnosti u okviru crnogorskog predsjedavanja »Dekadom inkluzije Roma« (vidi 2.2.1. akt 2) -Praćenje implementacije Strategije za borbu protiv trgovine ljudima 2012-2018, (vidi: 2.1.3.4, akt 1) -Nastavljene su aktivnosti u pravcu postizanja rodne ravnopravnosti na liniji usvojenog Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (januar 2013) sa Programom sprovođenja 2013-2014 (vidi 2.2.1,akt 2) -U okviru redovne monitoring procedure na godišnjem nivou, Sekretarijat SE boravio u CG u periodu s ciljem izrade Godišnjeg izvještaja o saradnji i ispunjenju obaveza CG prema SE** -Komitet SE-MONEYVAL je usvojio Četvrti izvještaj III Runde evaluacije o napretku CG u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma (vidi: 2.1.3.3, akt 3) -Nastavljena je saradnja sa PSSE, Venecijanskom komisijom, evaluacionim komisijama (CPT, GRECO, GRETA, ECRI, Okvirnom konvencija za zaštitu nacionalnih manjina) i drugim monitoring mehanizmima i parcijalnim ugovorima SE*** -Nastavlja se saradnja sa Razvojnou bankom SE -U okviru saradnje sa Evropskim sudom za ljudska prava, nastavljene obuke, seminari i sekundiranje sudija i advokata****</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Tokom posjete generalnog sekretara SE Crnoj Gori, u novembru 2013, ppv i mp potpisao je Protokol 15 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kao rezultat procesa vezanog za konvencijski sistem i stvaranje uslova za budućnost i održivost Evropskog suda za ljudska prava. Ukupno ratifikovano 87 konvencija SE. U planu je potpisivanje Konvencije SE o falsifikovanju medicinskih proizvoda i sličnim krivičnim djelima koja ugrožavaju javno zdravlje i Revidirane Evropske konvencije o usvajanju djece. **Nacrtni Godišnjeg izvještaja o saradnji i ispunjenju obaveza CG prema SE dostavljen resorima na komentare. U toku procedura usklađivanja sa komentarima nadležnih institucija. ***Predsjednik PSSE boravio u CG, u oktobru 2013. prilikom održavanja Mediteranske konferencije OEBS u Budvi. ****U septembru 2013, sudija Osnovnog suda u Nikšiću angažovana na period od jedne godine, za rad u Registru Evropskog Suda za ljudska prava.</p>
<p>Aktivnost 3 Nastavak saradnje sa OEBS</p>	<p>Vlada, MVPEI</p>	<p>-U julu 2013, predsjednik crnogorskog Parlamenta izabran za predsjednika PS OEBS -Nastavljaju se aktivnosti Misije OEBS u CG u cilju podrške državnim organima u ispunjavanju obaveza i normi OEBS-a, koje se preklapaju sa standardima EU*</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Podrška Misije OEBS integracionom procesu – pregovaračka poglavlja 23. i 24., nastavak pružanja podrške Ustavnom sudu i Ombudsmanu u cilju unapređenja zaštite ljudskih prava i sloboda, podrška jačanju kapaciteta policije u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala i prekogranične saradnje. U cilju postizanja bolje koordinacije i efikasnosti, Misija OEBS-a je</p>

		<p>-MUP potpisao Memorandum o razumijevanju sa OEBS**</p> <p>-Nastavljeno je aktivno učešće u okviru Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja, Član IV***</p> <p>-U Budvi, polovinom oktobra 2013, održano jesenje zasjedanje Parlamentarne skupštine OEBS-a****</p> <p>-1. novembra 2013, u Podgorici održana Donatorska konferencija o MONDEM programu</p>	<p>donijela odluku o spajanju policijskog i političko-vojnog programa u jedan program, pod okrilje Političko-vojne dimenzije u okviru koje će biti preduzeti koraci u cilju realizacije OEBS-UNDP-MUP projekta za kontrolu i smanjenje SALW. U okviru programa demokratizacije biće sprovedeni projekti vezani za unapređenje saradnje državnih organa i civilnog društva i povećanje transparentnosti rada opštinskih organa. Program za medije predviđa nastavak aktivnosti na planu razvoja profesionalnih kapaciteta novinarstva i poštovanje etičkih standarda u ovoj profesiji.</p> <p>**Ostvarena je saradnja u: bezbjednosno-zaštitnim poslovima, upravno-unutrašnjim poslovima, policijskim poslovima (poslovi granične policije, prevencija i rad u zajednici, poslovi kriminalističke policije i dr.) integrisano upravljanje granicom i graničnim prelazima.</p> <p>***CG će predsjedavati Subregionalnom konsultativnom komisijom (SRKK) Stalnom radnom grupom sredinom 2014, kao i posljednjim sastankom SRKK u oktobru/novembru 2014. Sporazum će do kraja 2014. preći u vlasništvo država članica. Prema planu aktivnosti tzv. Mapa puta, predviđeno je i formalno zatvaranje Kancelarije ličnog predstavnika za septembar 2015.</p>
--	--	--	--

II VLADAVINA PRAVA

2.1. Cilj Jačanje vladavine prava	Vlada, MP, Sudovi Tužilaštvo			
2.1.1. REFORMA PRAVOSUDA				
Aktivnost 1 Jačanje nezavisnosti, samostalnosti i odgovornosti pravosuđa	MP	<p>-Urađen nacrt Strategije reforme pravosuđa 2014-2018. Probavljeno mišljenje Evropske komisije. U toku je izrada finalnog nacrta, nakon čega će dokument biti upućen Vladi na usvajanje.</p> <p>-Usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima*</p> <p>-Usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom savjetu; Na Konferenciji sudija održanoj 29. X 2013. izabrana su četiri člana Sudskog savjeta iz reda sudija dok je u Skupštini</p>	2013-14.	<p>*U skladu sa dinamikom iz AP za poglavlje 23, u toku je rad na izmjenama Zakona o sudovima sa ciljem unaprjeđenja rješenja u pravcu jačanja nezavisnosti, samostalnosti i nepristrasnosti pravosudnog sistema.</p> <p>**U skladu sa dinamikom iz AP za poglavlje 23, u toku je rad na izmjenama Zakona o sudskom savjetu</p> <p>***U skladu sa dinamikom iz AP za poglavlje 23, u toku je rad na izmjenama Zakona o državnom tužilaštvu</p> <p>****U skladu sa dinamikom iz AP za poglavlje 23, u toku je rad na izmjenama Zakona o Ustavnom sudu</p> <p>*****Ova mjera je realizovana u sklopu aktivnosti na jačanju</p>

		<p>CG u toku procedura za izbor članova Sudskog savjeta koje bira Skupština**</p> <p>-Usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužilaštvu; uspostavljen Tužilački savjet; u Skupštini CG u toku procedura za izbor vrhovnog državnog tužioca***</p> <p>-Usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Ustavnom sudu; završena procedura izbora sudija Ustavnog suda****</p> <p>-Izrađena ekspertiza modela disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca od strane nezavisnog eksperta*****</p>		<p>disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca, uz podršku TAIEX instrumenta EU.</p>
<p>Aktivnost 2</p> <p>Jačanje efikasnosti pravosuđa</p>	<p>Vlada, MP, Vrhovni sud, Državni tužilac, Sudski i tužilački savjet</p>	<p>-U toku je implementacija Plana racionalizacije pravosudne mreže 2013-2015.*</p> <p>-Nastavlja se rad na smanjenju broja zaostalih sudskih predmeta; U okviru Pravosudnog informacionog sistema (PRIS) izrađen Izvještaj o stanju zaostalih predmeta u pojedinim sudovima, na osnovu čega se može pratiti dinamika rješavanja tih predmeta**</p> <p>-Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku se kontinuirano primjenjuje</p> <p>-U decembru 2013. utvrđen Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima i isti je upućen u skupštinsku proceduru</p> <p>-U januaru 2014. usvojena Informacija o rezultatima primjene Zakona o prekršajima, kadrovska analiza i analiza prostornih i tehničkih uslova za rad organa za prekršaje**</p> <p>-Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku se uspješno primjenjuje. Kontinuirano se organizuju obuke za primjenu zakona ****</p> <p>-Kontinuirano se sprovode aktivnosti na jačanju notarijata u Crnoj Gori*****</p> <p>-Donijeta odluka o imenovanju javnih izvršitelja*****</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*U skladu sa Planom, u narednom periodu planirano je spajanje dva specijalizovana odjeljenja pri višim sudovima u jedan u cilju centralizacije nadležnosti za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina pri specijalizovanom odjeljenju u Višem sudu u Podgorici, i promjena organizacije specijalizovanog odjeljenja tužilaštva za borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, tako što će se formirati posebno državno tužilaštvo.</p> <p>**Na dan 31.12.2013. u svim crnogorskim sudovima u radu bilo svega 4.251 predmeta koji su stariji od tri godine. To su predmeti koji potiču iz 2010. i ranijih godina. Sudski savjet će, u I kvartalu 2014, u saradnji sa Vrhovnim sudom, donijeti plan za rješavanje zaostalih predmeta.</p> <p>***Dokument sadrži predlog za reorganizaciju mreže organa za prekršaje.</p> <p>****Zakon se implementira u svim segmentima. Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije redovno sprovodi obuke na temu ovog zakona. Realizovan plan obrazovanja i stručnog osposobljavanja i radnog tretmana osuđenih lica i maloljetnih lica koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora. Realizovan plan o edukaciji službenika Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija o izvršenju maloljetničkog zatvora. Organizovane obuke službenika za maloljetnike u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija. U narednom periodu planirano je donošenje Uputstva o postupanju policijskih službenika prema maloljetnicima.</p> <p>*****U novembru 2013., Skupština Notarske komore izabrala novo rukovodstvo. Programom rada Vlade za II kvartal predviđene</p>

		-Pravosudni informacijski sistem (PRIS) se implementira kontinuirano. U svim sudovima uspostavljena slučajna dodjela predmeta putem ovog sistema*****	izmjene Zakona o vanparničnom postupku kojim će se regulisati nadležnost notara za vođenje ostavinskih postupaka *****Odlukom od 16. decembra 2013., imenovano je 14 kandidata u opštinama: Podgorica-8 javnih izvršitelja, Budva, Kotor, Herceg - Novi, Berane, Rožaje i Pljevlja po jedan javni izvršitelj, Prvi javni izvršitelji su 22. januara 2014. položili zakletvu. Nakon polaganja zakletve, imenovani javni izvršitelji su, u roku od dva mjeseca, dužni su da dostave dokaz o ispunjenosti uslova za početak obavljanja djelatnosti, nakon čega će ministar pravde zvanično odrediti datum početka rada svakog javnog izvršitelja. *****Budžetom za 2014. predviđeno jačanje administrativnih kapaciteta potrebnih za razvijanje i održavanje PRIS-a kroz novo zapošljavanje, a u skladu sa usvojenim strateškim dokumentima za razvoj IKT-a u pravosuđu.
Aktivnost 3 Jačanje dostupnosti pravosudnih organa – pristup pravdi	MP, Vrhovni sud, Državni tužilac, Sudski i tužilački savjet, Skupština	-Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći se implementira u kontinuitetu, kao i edukacija svih subjekata koji su zaduženi za primjenu Zakona; Urađena Analiza odobrenih slučajeva besplatne pravne pomoći i obezbijedena finansijska sredstva za 2014. * -Urađena Brošura o pravu na besplatnu pravnu pomoć i distribuirana relevantnim institucijama. Brošura dostupna građanima u svim sudovima, kao i na web sajtu MP i sudova** -U 2013. tehnički opremljeno 9 službi za besplatnu pravnu pomoć. Sve službe za besplatnu pravnu pomoć potpuno i istovjetno opremljene*** -U toku je izrada nacrtu zakona o naknadi štete žrtvama krivičnih djela. Usvajanje predloga ovog zakona predviđeno za II kvartal 2014.	2013-14. *Zakon se primjenjuje od 1. januara 2012. Sprovedene su dvije obuke u novembru 2013. U decembru 2013. organizovan okrugli sto na temu primjena Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije redovno organizuje obuke i na temu besplatne pravne pomoći. **Organizovane je niz televizijskih emisija na temu besplatne pravne pomoći. ***Kontinuirano se sprovode aktivnosti na unaprjeđenju infrastrukture službi za besplatnu pravnu pomoć. Svih 15 službi pri Osnovnim sudovima imaju odgovarajuću opremu i tehniku za rad. Uspostavljena baza podataka za besplatnu pravnu pomoć u okviru Pravosudnog informacionog sistema (PRIS).
Aktivnost 4 Jačanje transparentnosti i javnog povjerenja u pravosuđe	MP, Sudovi, Tužilaštvo	-U izvještajnom periodu su nastavljene aktivnosti na jačanju transparentnosti i javnog povjerenja u pravosuđe* -U toku izrada Godišnjeg izvještaja o radu sudova za 2013. koji će sadržati analitički dio i statističke podatke** -Redovno se održavaju konferencije za medije	2013-14. *Na kraju 2013. čak 16 sudova imaju portparole, uključujući najviše i najveće sudove-Vrhovni sud, Apelacioni sud, Više sudove u Podgorici i Bijelom Polju i Osnovni sud u Podgorici. U sedam sudova-Upravni i Privredni sudovi i četiri osnovna suda predsjednici sudova će informisati crnogorsku javnost, u skladu sa Zakonom o sudovima. Vrhovni sud u decembru 2013. organizovao sastanak sa predstavnicima Advokatske komore i Notarske komore, sa ciljem potpune otvorene razmijene iskustva i

		<p>-Na web portalu www.sudovi.me redovno se objavljuju sudske odluke, uključujući, pored presuda, i sporazume o priznanju krivice, rješenja o pritvoru i sl.</p> <p>-Redovno se izdaju saopštenja i obavještenja o radu sudova i konkretnim slučajevima pred crnogorskim sudovima, kao i ostale informacije o svim sudovima pojedinačno na web sajtu www.sudovi.me</p>		<p>razgovora o aktuelnim pravnim temama i praktičnim problemima i nedostacima i načinima za prevazilaženje istih.</p> <p>**Drugu godinu zaredom Godišnji izvještaj o radu sudova se u potpunosti oslanja statističke podatke dobijene iz pravosudnog informacionog sistema (PRIS).</p>
<p>Aktivnost 5 Jačanje međunarodne i regionalne pravosudne saradnje</p>	<p>MP, MUP, Sudovi, Tužilaštvo, Skupština</p>	<p>-Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći krivičnim stvarima se primjenjuje kontinuirano. Na planu edukacije iz oblasti ovog zakona i pravne pomoći uopšte, u decembru 2013. potpisan Sporazum između Ministarstva pravde, Centra za obuku nosilaca pravosudne funkcije i Pravnog fakulteta UCG*</p> <p>-Usvojen Zakon o međunarodnom privatnom pravu na sjednici Skupštine održanoj 23. decembra 2013.</p> <p>-Izrađen plan edukacije nosilaca pravosudnih funkcija, službenika MP i Uprave policije o pozitivnim propisima iz oblasti međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima**</p> <p>-U decembru 2013. potpisan Ugovor o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima i Ugovor o međusobnom izvršavanju sudske odluke u krivičnim stvarima između CG i Makedonije. Zakoni o potvrđivanju ovih ugovora usvojeni i objavljeni u Službenom listu CG;</p> <p>-U oktobru 2013, Delegacija EUROJUST-a boravila u zvaničnoj posjeti u cilju zaključenja Sporazuma o saradnji CG i EUROJUST-a***</p> <p>-U toku su kontakti i konsultacije Ministarstva pravde CG i R. Kosovo o daljim aktivnostima u okviru pregovora o zaključenju seta ugovora u oblasti pravosudne saradnje u krivičnim stvarima</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Sporazumom utvrđeni konkretni modaliteti jačanja međusobne saradnje u planiranju, pripremi i realizaciji planova i programa obuka, saradnje u razvoju projekata i angažovanja eksperata na osnovu aktuelnih potreba i sugestija nosilaca pravosudnih funkcija, predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti, državnih službenika i univerzitetskih kadrova.</p> <p>Program obuke namijenjen predstavnicima relevantnih pravosudnih institucija i izvršne vlasti u oblasti međunarodne pravne pomoći predviđen i AP za Poglavlje 24 i realizovaće se kroz projekat „Jačanje kapaciteta Ministarstva pravde“, koji Ministarstvo sprovodi u saradnji sa UNDP, uz podršku britanske ambasade</p> <p>**Plan obuhvata obuke o odredbama Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima i odredbama multilateralnih i bilateralnih ugovora u ovoj oblasti.</p> <p>Program obuke dostavljen Programskom odboru za kontinuiranu edukaciju i Koordinacionom odboru Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije na razmatranje. Program obuke odobren i prve obuke počinju već krajem februara mjeseca</p> <p>***Cilj posjete je uvid u faktičko stanje u implementaciji Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Nakon posjete eksperti EUROJUST-a će sačiniti Izvještaj koji će biti razmatran u Koledžu EUROJUST-a i Evropskoj Komisiji, gdje će biti odlučeno o eventualnom otpočinjanju procesa zaključivanja Sporazuma o saradnji CG i EUROJUST-a.</p>

		<p>-U toku su konsultacije između Ministarstva pravde CG i R. Hrvatske u vezi relevantnih pitanja povodom zaključenja Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima</p> <p>-U toku su pregovori o zaključenju Ugovora o međusobnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, izručenju i međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima između CG i R. Turske</p>		
Aktivnost 6 Alternativno rješavanje sporova	Centar za posredovanje	<p>-Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju se uspješno implementira u kontinuitetu. Izvršeno licenciranje posrednika-medijatora u građanskim i krivičnim stvarima.</p> <p>-Kontinuirano se vrši obuka i usavršavanje posrednika</p> <p>-Promocija instituta posredovanja se redovno obavlja kroz učešće u televizijskim emisijama, reklamnim kampanjama i drugim medijskim aktivnostima, kao i na sajtu Centra za posredovanje.</p> <p>-Centar za posredovanje redovno vodi evidenciju o postupcima posredovanja i obukama iz oblasti posredovanja</p> <p>-Međunarodna saradnja se redovno ostvaruje kroz učešće na skupovima u inostranstvu i međusobne posjete eksperata iz oblasti posredovanja CG i zemalja okruženja i Evrope. U decembru potpisan Memorandum o saradnji sa makedonskim Centrom za medijaciju</p>	2013-14.	
Aktivnost 7 Jačanje profesionalnosti u pravosuđu- edukacija u pravosudnim organima	MP, Sudski savjet, Tužilački savjet, Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije	<p>-Zakon o edukaciji nosilaca pravosudne funkcije se uspješno primjenjuje u kontinuitetu</p> <p>-Urađena Analiza budžetskih sredstava potrebnih Centru za finansiranje inicijalne i kontinuirane edukacije*</p> <p>-Nastavljena edukacija nosilaca pravosudne funkcije o primjeni članova Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, aktuelnoj praksi Evropskog suda za ljudska prava kao i o pravu EU**</p>	2013-14.	<p>*Analiza sadrži i preporuke o budućem modelu organizacije i funkcionisanja Centra. Navedena dokumenta su rezultat institucionalne analize potreba Centra, srednjoročnog prijedloga za prevazilaženje određenih problema i dugoročne strategije za transformaciju postojećeg sistema edukacije pravosudnih organa u CG, koja je proistekla iz saradnje eksperata EIPA Instituta sa predstavnicima pravosudnih institucija CG, MP i MF i tijela Centra za edukaciju i zaposlenih.</p> <p>**Organizovano niz obuka na temu instituta Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i prakse Evropskog suda</p>

	<p>-Eksperti EIPA Instituta iz Luksemburga u oktobru 2013. dostavili Centru za edukaciju Analizu institucionalnih potreba Centra i Predlog opisa poslova za postojeće i buduće osoblje Centra***</p> <p>-Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije organizovao obuku za predstavnike pravosuđa, i izrađena i svim sudovima i tužilaštvima distribuirana publikacija-Pravni bilten-Ljudska prava u Evropi****</p> <p>-U saradnji sa njemčkom fondacijom za međunarodnu saradnju (IRZ) organizovane tri obuke na temu evropskih standarda u oblasti ljudskih prava, značaja edukacije u pravosuđu i pravosudne saradnje u građanskim stvarima</p> <p>-U okviru saradnje sa Ambasdom SAD u CG i drugim partnerima u oktobru 2013. izdata edukativna publikacija na temu »Pravo ličnosti na slobodu i sigurnost i evropsko konvencijsko pritvorsko pravo“; organizovane 4 obuke za sudije, tužioce, predstavnike policije od kojih i jedan regionalni seminar na temu borbe protiv organizovanog kriminala (vidi 2.1.3.2. akt 1)</p> <p>-U saradnji sa Misijom OEBS u CG, organizovano 6 obuka za predstavnike sudova, tužilaštava, policije i drugih državnih organa</p> <p>-Nastavljena saradnja sa Kancelarijom UNICEF i uspješno sprovedene aktivnosti edukacije vezane za projekat EU »Justice for Children«*****</p> <p>-U okviru saradnje sa EBRD i IDLO iz Rima, organizovana obuka na temu instituta i prakse vezane za pravo konkurencije</p> <p>-U januaru 2014, započet IPA Projekat 2012-2013. »EU Support to the Rule of Law« « EU ROL/Justice and Home Affairs»*****</p>	<p>za ljudska prava: predavači su bili domaći i eksperti iz EU, dok su učesnici bili sudije, tužioc, predstavnici organa za prekršaje i drugih organa državne uprave.</p> <p>***Analiza i Predlog su urađeni u okviru Projekta tehničke podrške Luksemburga CG pod nazivom "Višegodišnji konsultantski projekat".</p> <p>****U saradnji sa CEDEM i AIRE centrom iz Londona, organizovana obuka na temu "Pravo na odbranu kao atribut pravičnosti suđenja–Evropska konvencija o ljudskim pravima i crnogorsko zakonodavstvo i praksa". Bilten urađen u saradnji sa AIRE centrom i predstavlja izvor sažetaka najnovijih odluka Evropskog suda za ljudska prava sa komentarima.</p> <p>*****U cilju sprovođenja edukacije kroz projekat »Justice for Children« IPA 2011 i u saradnji sa kancelarijom UNICEF-a organizovano niz obuka i radionica za predstavnike pravosuđa i specijalizovana obuka za sudije i tužioce koji su zaduženi za predmete u kojima se kao izvršioc pojavljuju maloljetnici.</p> <p>*****Projekat će trajati 30 mjeseci i njegova ukupna vrijednost je EUR 3,635,000. Korisnici su MP, Sudstvo, Tužilaštvo, Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije, MUP/UP, MF/USPNFT/, Uprava za imovinu.</p>
2.1.2. REFORMA ZATVORSKOG SISTEMA		
Aktivnost 1	MP, -Projekat »Podrška reformi sistema Izvršenja	*U okviru projekta, utvrđen Plan i program edukacije službenika

<p>Poboljšanje zatvorskeg sistema; unapređenje sistema alternativnih sankcija*</p>	<p>Zavod za izvršenje krivičnih sankcija</p>	<p>krivičnih sankcija u Crnoj Gorik se uspješno primjenjuje*</p> <p>-Radna grupa pripremila nacrt Zakona o izvršenju krivičnih sankcija. Usvajanje Predloga zakona o izvršenju krivičnih sankcija Programom rada Vlade predviđeno za II kvartal tekuće godine. Zakon će biti usklađen sa međunarodnim standardima**</p> <p>-Nastavljena je edukacija u oblasti primjene zakona kojim se uređuje izvršenje kazni. (vidi akt. 1, 2.1.1.) Nakon usvajanja Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, otpočeće realizacija obuka na temu ovog zakona za sve subjekte zadužene za njegovu primjenu</p> <p>-Izrađen Nacrt Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu. Komentare na nacrt ovog zakona dali i pedstavnici Evropske komisije. Usvajanje Predloga Zakona planirano do kraja februara.</p> <p>-U toku je rad na pripremi Medijske strategije o alternativnim sankcijama uz pomoć eksperata iz Kraljevine Holandije***</p> <p>-Nastavljena je saradnja sa civilnim sektorom i potpisani sporazumi sa NVO ****</p>	<p>Zavoda za izvršenja krivičnih sankcija iz oblasti primjene zaakona kojim je regulisano izvršenju kazni Ovaj vid edukacije kontinuirano se odvija i u Centru za obuku ZIKS-a u planu je sprovođenje redovnih obuka zatvorskeg osoblja.</p> <p>**Donošenje Zakona o izvršenju krivičnih sankcija Programom rada Vlade predviđeno za II kvartal tekuće godine. Zakon će biti usklađen sa međunarodnim standardima.</p> <p>***Eksperti su angažovani kroz projekat IPA 2011 "Podrška reformi zatvorskeg sistema Crne Gore", očekuje se da Strategija bude u potpunosti pripremljena do kraja prve polovine 2014.</p> <p>****U februaru 2014. potpisan Sporazum sa NVO "Akcija za ljudska prava" i NVO "Juventas" u cilju realizacije projekta "Usmjeravanje zatvora ka zajednici" kao i Sporazum sa NVO "Inicijativna mladih za ljudska prava" i "Građanska alijansa" Memorandum sa NVO Inicijativa mladih za ljudska prava potpisan u cilju realizacije regionalnog projekta "Izgradnja društva bez torture i nekažnjivosti na Zapadnom Balkanu".</p>
--	--	--	---

2.1.3. BORBA PROTIV KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA

<p>Aktivnost 1</p> <p>Jačanje borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije; unapređenje normativnog i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala</p>	<p>MP, Tužilaštvo, Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije, MUP, UAI, ANB</p>	<p>-U novembru 2013, usvojena Analiza organizacione strukture kapaciteta i ovlašćenja državnih organa i organa uprave u borba protiv korupcije i organizovanog kriminala (bkok)*</p> <p>-U februaru 2014. usvojen Plan realizacije zaključaka iz Analize organizacione strukture, kapaciteta i ovlašćenja državnih organa i organa uprave u bkoc sa mjerama koje treba realizovati, nadležnim organima i rokovima realizacije mjera.</p> <p>-Nastavljena edukacija o Zakoniku o krivičnom postupku i bkoc (vidi 2.1.1. akt 7)**</p> <p>-Nastavljeno je jačanje kapaciteta Sektora</p>	<p>2013-14.</p> <p>*Analiza sadrži pregled postojećeg normativnog i institucionalnog okvira i saradnje organa u bkoc, oduzimanje imovinske koristi i sprovođenje finansijskih istraga, kao i pregled nedostataka postojećeg modela sa aspekta pojedinačnih institucija u čijoj su nadležnosti ova pitanja. Date su preporuke za unaprijeđenje sistema u bkoc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ donošenje posebnog zakona u cilju formiranja Specijalnog tužilaštva za bkoc ▪ izmjenu Zakona o sudovima u pogledu nadležnosti specijalizovanih odjeljenja za okk s ciljem centralizacije nadležnosti u okviru jednog specijalizovanog odjeljenja za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina
---	--	---	---

		<p>kriminalističke policije na osnovu Analize organizacione strukture kapaciteta i ovlaštenja državnih organa i organa uprave u bkok</p> <p>-Usvojena Analiza potreba izmjena Zakonika o krivičnom postupku***</p> <p>-Utvrđen Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti svjedoka u decembru 2013****</p> <p>-U toku je izrada Analize o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju</p> <p>-Nastavljeno jačanje kapaciteta Odjeljenja za suzbijanje korupcije, organizovanog kriminala, terorizma i ratnih zločina i Specijalnog istražnog tima. Kroz mehanizme iz Sporazuma o sprovođenju zakona sa SAD organizovan niz obuka kao i studijske posjete Republici Srbiji i Republici Italiji za zaposlene u Specijalnom tužilaštvu i pripadnike Specijalnog istražnog tima. Ambasada SAD u Podgorici obezbjedila dvije dodatne i2 licence -analitički program za Specijalni istražni tim. (vidi 2.1.3.2. akt 1)</p> <p>-U toku je jačanje kapaciteta ANB za suprotstavljanje organizovanom kriminalu i terorizmu</p> <p>-U oktobru 2013, donešen Pravilnik o imovinskom kartonu policijskih službenika i Uputstvo o načinu dostavljanja imovinskih kartona policijskih službenika i načinu vođenja evidencije imovine policijskih službenika</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ donošenje posebnog zakona o oduzimanju imovinske koristi, jačanje kadrova UP, Državnog tužilaštva i Sudstva, kao i drugih povezanih organa uprave, i to tehničko, prostorno i kadrovsko ▪ usaglašavanje unutrašnje organizacije policije sa organizacionim promjenama u državnom tužilaštvu ▪ razvoj informacionih sistema u Državnom tužilaštvu i omogućavanje pristupa bazama podataka drugih državnih organa. ▪ izmjena seta zakona koji su sastavni dio normativnog okvira za bkok <p>**U saradnji sa međunarodnim partnerima, organizovan veći broj obuka na teme: pravo na slobodu, finansijska istraga i oduzimanje imovine, primjena savremenih istražnih radnji i tehnika, otkrivanje krivičnih djela organizovanog kriminala i korupcije i sajber kriminala itd.</p> <p>***Prgramom rada Vlade predviđeno utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku za IV kvrtal 2014.</p> <p>****Izmjene zakona se donose u cilju unaprjeđenja rješenja u dijelu zaštite svjedoka, obzirom da predstavlja specijalni vid bkok i terorizma. Zakonom će biti definisana kategorija svjedoka-saradnika i unaprijeđena rješenja programa zaštite, što će doprinijeti efikasnijoj i efektivnijoj borbi protiv najtežih vidova kriminala.</p>
<p>Aktivnost 2</p> <p>Implementacija Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2010-2014. i pratećeg Akcionog plana za njeno sprovođenje za period 2013-2014.</p>	<p>Vlada, UAI, Nacionalna komisija za BKOK</p>	<p>-Usvojen VI Izvještaj o realizaciji mjera iz AP za period januar-jul 2013. na sjednici NK u novembru i na sjednici Vlade u decembru 2013.*</p> <p>-Izrađena Analiza o svim dospelim nerealizovanim mjerama iz VI Izvještaja</p> <p>-U toku je prikupljanje Izvještaja nadležnih institucija o sprovođenju mjera u periodu jul-decembar 2013.</p> <p>-U VI izvještaju o realizaciji ciljeva i mjera,</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Izvještaj prikazuje prve rezultate sprovođenja novog AP, koji sadrži 230 mjera, u odnosu na 372 mjere u predhodnom AP. Broj nadležnih organa povećan je sa 66 na 74, uz preciznije određenje indikatora i primarno nadležnog organa, kada mjeru izvršava više nadležnih organa.</p> <p>**Proces privatizacije, javne nabavke, urbanizam, obrazovanje, zdravstvo, lokalna samouprava i civilno društvo, medije i sport. Najveći stepen realizacije je ostvaren u Javnim nabavkama (75%).</p> <p>***Na XI sjednici NK ministar zdravlja i direktor Fonda za</p>

		<p>realizovano i djelimično realizovano je 32,69% u pitanju Oblasti od posebnog rizika**</p> <p>-U završnoj fazi je izrada AP u oblasti zdravstva za 2014, dok je u obrazovanju produženo važenje AP 2010-2011. do kraja 2014.</p> <p>-Održana XI sjednica NK***</p> <p>-Nastavljena realizacija projekta uvođenja i izrade Planova integriteta u lokalnoj samoupravi i organizovano je niz predavanja</p> <p>-U novembru 2013. usvojena Analiza organizacione strukture, kapaciteta i ovlaštenja državnih organa i organa uprave u bkok (vidi 2.1.3 Aktivnost 1)****</p> <p>-U novembru 2013, usvojen Model za unaprjeđenje institucionalnog i normativnog antikorupcijskog preventivnog okvira*****</p> <p>-UC je pokrenula kampanju „Korupcija nije opcija“*****</p> <p>-Nastavljena saradnja sa NVO u okviru AP za borbu protiv korupcije 2013-2014*****</p>		<p>zdravstveno osiguranje su odgovarali na pitanja o problemu korupcije u zdravstvu, i tom prilikom su razmatrani rezultati istraživanja korupcije u zdravstvu koje je uradila lokalna NVO (CEMI). Na sastanku NK donijeti su i zaključci i preporuke u cilju unaprjeđenja efikasnosti i integriteta u oblasti zdravstva.</p> <p>****U Analizi dat prikaz efikasnosti postojećeg sistema u bkok kroz prikaz uspješnosti i nedostataka primijećenih u njegovom funkcionisanju.</p> <p>****Dokumentom definisan pravni okvir za uspostavljanje Agencije za antikorupciju koji treba da obuhvati sadašnje nadležnosti UAI, NK i sadašnje i planirane nadležnosti KSSI i DIK-a u dijelu nadležnosti kontrole finansiranja političkih subjekata.</p> <p>*****Urađen je i, na više TV stanica, emitovan spot za kampanju „Ni centa za mito“ i održan je okrugli sto u saradnji sa Privrednom komorom. Realizovano više radio emisija u kojima su predstavljene antikorupcijske aktivnosti.</p> <p>*****Predstavnici NVO sektora daju doprinos u izradi zakonodavstva, izradi i sprovođenju strateških dokumenata: izrada i sprovođenje AP za poglavlja 23 i 24; izrada novog izbornog zakonodavstva; izrada i sprovođenje novog AP 2013-2014; izrada novog Zakona o borbi protiv korupcije.</p>
Aktivnost 3 Obezbjedenje efikasnosti u procesu otkrivanja, istrage i gonjenja izvršilaca krivičnih djela povezanih s organizovanim kriminalom i korupcijom	Vlada, Tužilaštvo, UAI, UP	<p>-Nastavljeno unapređenje međunarodne, regionalne i međuinstitucionalne saradnje u istragama krivičnih djela s elementima organizovanog kriminala, droga i ostalih teških krivičnih djela</p> <p>-U toku je formiranje specijalizovanih organizacionih jedinica za finansijske istrage, visokotehnoški kriminal, trgovinu ljudima i terorizam*</p> <p>-U decembru 2013, usvojena je Odluka o obrazovanju Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija**</p>	2013-14.	<p>*AP za Pregovaračko poglavlje 24 predviđeno je formiranje specijalizovanih jedinica do kraja 2014. Za ovu aktivnost je, iz budžetskih sredstava, predviđeno ukupno 528,000 eura za period 2014-2018.</p> <p>**Sastav Komisije čine predstavnici medija, kao i šest predstavnika države, dva Agencije za nacionalnu bezbjednost, dva predstavnika državnog Tužilaštva i dva predstavnika Uprave policije. Zadatak Komisije je da uradi određene istrage u istragama, da se utvrdi da li je bilo propusta, uz konstruktivne prijedloge, kako bi svi zajedno doprinijeli jačanju povjerenja između državnih institucija i medija.</p>
Aktivnost 4 Dalje organizaciono i funkcionalno	MUP, UP	-Nastavljene su aktivnosti na jačanju kadrovskih kapaciteta kroz organizovanje edukativnih	2013-14.	*Za ove aktivnosti je predviđeno 117,500 eura iz budžetskih sredstava. Takođe, AP za Pregovaračko poglavlje 24, predviđeno je jačanje kadrovskih kapaciteta linije rada privrednog kriminaliteta

unapređivanje i specijalizovanje jedinica za suzbijanje organizovanog kriminala i korupcije		programa u zemlji i inostranstvu (kursevi, obuke, seminari, studijske posjete) iz nadležnosti privrednog kriminaliteta s posebnim akcentom na korupciju, pranje novca, finasijske istrage, falsifikovanje novca (euro), zloupotreba i falsifikovanje platnih kartica, bezbjednosti računarskih podataka, autorskih prava i intelektualne svojine*	i raspoređivanje novih službenika na nepopunjena radna mjesta do kraja 2014.
2.1.3.1 Borba protiv korupcije			
<p>Aktivnost 1</p> <p>Dalje unaprjeđenje i definisanje institucionalnog i zakonodavnog okvira za borbu protiv korupcije, kao i sprovođenje utvrđenih zakonskih rješenja; Unaprjeđenje i jačanje kapaciteta i nadležnosti UAI</p>	<p>MP, Tužilaštvo, MUP, UAI</p>	<p>-Izrađen Obrazac plana integriteta i Tehničko uputstvo za njegovo popunjavanje na crnogorskom i engleskom jeziku*</p> <p>-U oktobru 2013, organizovan sastanak s ciljem pripreme nadležnih državnih organa za predstojeću IV GRECO evaluaciju u oblasti „Suzbijanja korupcije u odnosu na članove parlamenta, sudije i državne tužioce“</p> <p>-Sprovedeno šest obuka za menadžere integriteta u saradnji sa Federalnom kancelarijom za administraciju (BVA), SR Njemačka**</p> <p>-Izrađen je Priručnik o integritetu za državne službenike i namještenike ***</p> <p>-U novembru 2013, usvojen Model za unaprjeđenje antikorupcijskog okvira****</p> <p>-Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih partija je usvojen na sjednici prvog vanrednog zasijedanja Skupštine u 2014. (17-18. februara 2014.)</p> <p>-Pripremljene Izmjene i dopune Zakona o lobiranju¹</p> <p>-Urađena Analiza saradnje i koordinacije antikorupcijskih tijela u CG koja sadrži preporuke za unaprjeđenje u ovoj oblasti*****</p> <p>-Realizovan donatorski sastanak na temu</p>	<p>2013-14.</p> <p>*MUP, UP, Osnovni sud u Podgorici i Vrhovno državno tužilaštvo je izradilo planove integriteta, kroz saradnju sa UAI i njemačkim partnerima u okviru IPA 2010. Vidi: www.antikorupcija.me</p> <p>**Do sada je Obuku menadžera integriteta prošlo 90 službenika. Od početka projekta do kraja 2013, u 67 državnih organa su imenovani menadžeri integriteta od kojih su, u 22 organa su usvojeni PI. U toku je izrada PI u 37 organa.</p> <p>***U Priručniku koji je namijenjen novozaposlenim državnim službenicima ili onim do tri godine staža UAI je, u saradnji sa UZK, Osnovnim sudom, Upravom za nekretnine i MUP-om, je obradila pet tematskih cjelina: Zakon o državnim službenicima i namještenicima, Zakon o radu, Krivični zakonik, Prevencija korupcije i Etički kodeks državnih službenika i namještenika.</p> <p>****Model detaljno analizira proces donošenja i izrade Zakon o sprječavanju korupcije kojim će se centralizovati preventivne aktivnosti na planu suzbijanja korupcije i obuhvati odredbe iz Zakona o sprječavanju sukoba interesa. Zakon će biti usvojen do kraja juna 2014, u skladu sa AP23.</p> <p>*****Jedna od preporuka se odnosi na potpisivanje Memoranduma o saradnji između UAI, UP i VDT-a, u cilju unaprjeđenja razmjene informacija i kvalitetnog informisanja građana. Pripremljen Nacr Memoranduma.</p> <p>*****U septembru 2013. organizovan sastanak na kojem je dogovoreno je da se, kroz posebnu matricu na internet stranici UAI, www.antikorupcija.me objedine podaci o prošlim, tekućim i planiranim antikorupcijskim projektima u CG.</p>

¹ Usvajanje se očekuje u martu 2014.

		međunarodne pomoći antikorupcijskim aktivnostima u CG*****		
Aktivnost 2 Dalje unapređenje i jačanje kapaciteta i nadležnosti UAI	Vlada, Tužilaštvo, UAI, UP, MF/Uprava za imovinu	-U novembru 2013, izrađen nacrt Zakon o sprječavanju korupcije i usvojen je Model i Plan njegove implementacije* -Izrađene analize Zakona o finansiranju političkih partija, Zakona o odgovornosti pravnih lica za krivična djela i Zakon o sprječavanju sukoba interesa** -Nastavljena analiza objedinjenih podataka o broju i strukturi prijave koje su dostavljene državnim organima koji primaju prijave korupcije*** -Vlada je, u januaru 2014, usvojila Informaciju o broju informativnih kampanja i istraživanja javnog mnjenja****	2013-2014.	*Usvajanje Predloga zakona se očekuje do kraja marta o.g. **Analize urađene u okviru IPA 2010 projekta s ciljem daljeg usklađivanja navedenih Zakona sa međunarodnim standardima i preporukama (GRECO, SIGMA i izvještaji EK). ***Vlada je, u januaru 2014, usvojila dva Izvještaja koje je UAI dostavila o broju prijave korupcije: Izvještaj o broju prijave korupcije za period januar-jun 2013. i Izvještaj za period jul-decembar 2013. ***Neke od kampanja su: „Ni centa za mito“, „Prijavi korupciju– uvijek postoji način“ i kampanju tokom trajanja konkursa za upis u učeničke i studentske domove (UAI), „Korupcija nije opcija“ (UC).
Aktivnost 3 Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva Crne Gore u međunarodnim antikorupcijskim inicijativama	UAI u saradnji s drugim državnim organima	-GRECO imenovao članove Evaluacionog tima, koji će posjetiti CG, kako bi sačinili IV izvještaj čije se usvajanje očekuje na zasjedanju GRECO-a juna 2015.* -Dostavljena od strane UAI i VDT/a CG prema UNODC/ju analiza odgovora nigerijskih vlasti na Sveobuhvatni upitnik za samoevaluaciju primjene UNCAC-a krajem septembra 2013. -Potpisan Protokol o izmjenama i dopunama Memoranduma o razumijevanju za saradnju u borbi protiv korupcije kroz Antikorupcijsku inicijativu jugoistočne Evrope** -Pripremljen redovni godišnji izvještaj za RAI i nastavljena organizacija i učešće relevantnih crnogorskih organa u aktivnostima RAI-ja	2013-14.	*Predloženi termin posjete je 3-7 novembar 2014. Početkom avgusta 2014. planirano da se dostavi odgovor nadležnih organa na Upitnik GRECO-a o IV evaluaciji i sprječavanju korupcije u odnosu na poslanike, sudije i tužioce. UAI, uz podršku IPA 2010 projekta, organizovala obuku (oktobra 2013.) za predstavnike nadležnih institucija za predstojeću IV evaluaciju. Predstavnik Skupštine je imenovan kao evaluator za Izradu Izvještaja o IV evaluaciji Danske, koja će biti razmatrana i usvojena na zasjedanju u martu 2014, dok je predstavnik UAI imenovan kao izvijestilac u okviru III evaluacije Italije u oblasti finansiranja političkih partija, koja će biti usvojena juna 2014. **Početkom novembra 2013. usvojena Odluka o objavljivanju ovog Protokola, čime je isti stupio na snagu i omogućen nastavak saradnje kroz ovu inicijativu, u okviru aktivnosti u RAI.
2.1.3.2. Borba protiv organizovanog kriminala				
Aktivnost 1 Dalje jačanje regionalne i međunarodne saradnje u borbi protiv organizovanog kriminala	MP, UP, MUP, Tužilaštvo	-Oformljen je Odsjek za međunarodnu policijsku saradnju* -Urađena analiza nedostajuće opreme (hardvera) i aplikativnih rješenja Odsjeka za međunarodnu policijsku saradnju**		*Odsjek ima funkciju centralne kontakt tačke za međunarodnu operativnu policijsku saradnju. Obezbijedena je sigurnosna i komunikaciona oprema za sigurnu komunikaciju sa Interpol-om, Europol-om, SELEC-om. Nabavljena je oprema za čuvanje tajnih podataka i obezbijeden radni prostor za Odsjek. U toku su aktivnosti na obezbjeđenju licence za uspostavljanje AFIS

	<p>-Nastavljena je saradnja sa inostranim oficirima za vezu i drugim međunarodnim policijskim organizacijama***</p> <p>-U toku su 2 projekta sa Interpol-om „Pink Panter” i INFRA-RED2****</p> <p>-U saradnji sa policijskim istražiteljima iz SAD-a, realizovane su specijalističke obuke iz oblasti finansijskih istraga i oduzimanja imovine stečene izvršenjem krivičnog djela, sprječavanja pranja novca*****</p> <p>-Sporazum između Vlade CG i Vlade SAD o sprovođenju zakona se uspješno primjenjuje; Amandman sporazuma koji je potpisan, u septembru 2013, podrazumijeva nastavak pomoći u oblasti vladavine prava do kraja 2014. U izvještajnom periodu organizovan niz obuka na temu borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije. Obezbeđene dvije dodatne i2 licence – analitički program za Specijalni istražni tim (vidi 2.1.3. akt 1)</p> <p>-U januaru 2014, usvojen u Sl. listu CG objavljen Zakon o potvrđivanju Dodatnog bilateralnog ugovora uz Evropsku konvenciju o ekstradiciji sa Republikom Italijom koji predviđa izručenje sopstvenih državljana</p> <p>-Postignut dogovor o nacrtu Sporazuma o operativnoj i strateškoj saradnji MUP i Europol*****</p>	<p>sistema u Odsjeku, kao i unaprjeđenje mreže za sigurnu razmjenu podataka između službi za primjenu zakona na nacionalnom nivou.</p> <p>**U cilju nastavka aktivnosti na obezbjeđivanju uslova za efikasan rad Odsjeka za međunarodnu policijsku saradnju, započete su aktivnosti na doradi aplikacija i nabavci opreme, pušten je u rad FIND system, izrađena je i stavljena u operativnu funkciju “Case Management” aplikacija, napravljen je projektni zadatak za uspostavljanje Serverske sobe, čija realizacija se očekuje u prvoj polovini 2014. U toku je analiza potreba za nabavkom dodatne kompjuterske opreme za naredni dvogodišnji period.</p> <p>***Periodično se održavaju (1 godišnje) Interpol-ove radne grupe-sastanci Evropskih kontakt oficira, sastanci u vezi međunarodnih potraga. Interpol-ove konferencije (Generalna skupština, i Evropska regionalna skupština) i sastanci Šefova NCB Interpol-a (u Generalnom sekretarijatu Interpol-a), se održavaju 1 godišnje, na kojima se razmatra dalje funkcionisanje Interpol-a i suzbijanje međunarodnog kriminala.</p> <p>****„Pink Panter” se odnosi na istrage krivičnih djela razbojništva, počinjenih od strane lica sa teritorije Zapadnog Balkana, dok INFRA-RED se tiče ciljnog traganja za počiniocima najtežih krivičnih djela, koji se potražuju po međunarodnim potjernicama. U toku su aktivnosti na započinjanju novog Interpol-ovog projekta ARGUS i tretirače krivična djela i organizovane kriminalne grupe.</p> <p>*****Obuke su izvršene kroz rad na studijama slučaja i vježbe korišćenja vještina i tehnika istraga za otkrivanje dokaza u oblasti finansijskog kriminala, najčešće povezanog sa korupcijom i organizovanim kriminalom.</p> <p>*****Nacrt Sporazuma predstavlja osnov za dalje unaprjeđenje zajedničkih aktivnosti na suzbijanju svih oblika kriminala. Vlada 23. 01.2014. verifikovala osnove za vođenje pregovora koji su upućeni EUROPOL-u i potpisivanje sporazuma očekuje se do kraja 2014., kako je predviđeno i AP za pregovaračko poglavlje 24.</p>
--	---	---

2 U izvještajnom periodu, vezano za suzbijanje ekonomskog organizovanog kriminala, evidentirano je 52 predmeta u vezi sa kojima je u međunarodnoj razmjeni ostvareno 86 komunikacija. Od ukupnog broja, 46 komunikacija je ostvareno posredstvom biroa Interpol-a, dok je 5 komunikacija ostvareno sa drugim međunarodnim policijskim organizacijama (SELEC, EUROPOL) i inostranim oficirima za vezu. Vezano za suzbijanje privrednog kriminala, evidentirano je 403 predmeta u vezi sa kojima je u međunarodnoj razmjeni ostvareno 497 komunikacija. Od ukupnog broja, 219 komunikacija je ostvareno posredstvom biroa Interpol-a, dok su 35 komunikacija ostvareno sa drugim međunarodnim policijskim organizacijama (SELEC, EUROPOL) i inostranim oficirima za vezu.

<p>Aktivnost 2 Unapređenje tehničkih i administrativnih kapaciteta Carinske službe u borbi protiv organizovanog kriminala</p>	<p>UC</p>	<p>-Nastavljeno je unapređenje i nadogradnje novog elektronskog sistema za upravljanje rizikom-kreiranje i unošenje novih profila rizika u skladu sa EU i WCO standardima* -Nastavljaju se aktivnosti na unapređenju funkcionalnosti SEED sistema (elektronska razmjena informacija)** -Obezbijeđen prostor i oprema za rad Operativno tehničke grupe, koja je smještena u Sektoru za carinsku bezbjednost i kontrolu, kao podrška i pomoć Odsjeku za obavještajni rad -Implementirano je elektronsko povezivanje UC sa UP u cilju dobijanja signala video snimaka i čitača tablica sa GP Dobrakovo i Dračenovac -Formirana RG za izradu analize rizika i procjene materijalno-tehničkih sredstava i izrađena analiza rizika i procjena-materijalno-tehničkih sredstava*** -Obučeni službenici za zajednički Operativni tim UC i UP za kontrolu roba i putnika u Luci Bar -Kontinuirano se sprovodi obuka carinskih službenika****</p>	<p>2013-2014</p>	<p>*Kontinuirano se kreiraju i unose novi profili rizika. Analizom rizika obuhvaćeni su svi carinski postupci. Novi elektronski sistem za analizu rizika je na nivou funkcionalnosti sistema koje primjenjuju zemlje EU i omogućava kompatibilnost sa elektronskom sistemima tih zemalja, u razmjeni informacija. U toku je izrada novih uputstava o pregledu robe i lokalnoj analizi rizika. **SEED sistemom dobijaju se informacije o robnim pošiljkama i praznim kamionima, putem automatske najave upućenja robe. Omogućeno je tretiranje pošiljki prije njihove dopreme kroz sistem analize rizika, čime je postignut značajan preventivni učinak. ***RG formirana s ciljem jačanja bezbjednosti i nadzora u Luci Bar. Profili rizika od krijumčarenja narkotika unijeti u elektronski sistem za analizu rizika UC. ****Organizovano i sprovedeno oko 50 obuka, seminara, vježbi i radionica za car.službenike na teme bezbjednosti, jačanja integriteta i unapređenja radnog ambijenta, jačanje kapaciteta u oblasti upravljanja ljudskim resursima,etički kodeks carinskih službenika, borba protiv korupcije itd.</p>
<p>2.1.3.3. Sprečavanje pranja novca</p>				
<p>Aktivnost 1 Jačanje normativnog okvira u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma radi usaglašavanja sa relevantnim međunarodnim standardima u ovoj oblasti</p>	<p>USPNFT, UP, VDT</p>	<p>-U toku je donošenje novog Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma* -Kontinuirano se sprovodi realizacija mjera predviđenih Akcionim planom za sprovođenje Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranje terorizma -Izrađen je Izvještaj o realizaciji AP i službenici UP su učestvovali u realizaciji više obuka, radionica i studijskih posjeta, u okviru realizacije mjera iz inoviranog AP za sprovođenje Startegije za borbu protiv korupcije*</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Usvajanje predloga Zakona o SPNFT očekuje se u prvom kvartalu 2014. **U okviru implementacije Regionalnog programa Kancelarije UN za drogu i kriminal (UNODC) za bolje upravljanje, pravdu i bezbjednost u JIE 2012-2015, u oktobru 2013, u Podgorici, organizovana radionica "Međunarodno-pravni instrumenti u borbi protiv terorizma" s ciljem intenziviranja međuagencijske saradnje i koordinacije. Takođe realizovan Program razmjene policijskih službenika, obuka na temu "Međunarodna radionica za borbu protiv krijumčarenja oružja", u oktobru, u Tirani; obuka na temu "Illegalna trgovina oružjem i obezbjeđivanje eksplozivnih materija", u decembru, u Beču; radionica na temu "Pravni modeli u sprječavanju terorizma", u Podgorici. Specijalna antiteroristička jedinica realizovala je i učestvovala na više različitih obuka, studija i kurseva u zemlji i u inostranstvu.</p>

Aktivnost 2 Izrada strateškog dokumenta koji se odnosi na procjenu izloženosti Crne Gore riziku od pranja novca i finansiranja terorizma	MF,VDT, MUP-UP, USPNFT, CBCG , ANB	-U oktobru 2013, formirane međuresorne radne grupe za izradu Nacionalne procjene rizika* -U decembru 2013, organizovana pripremna radionica povodom izrade Nacionalne procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma (NPR)**	2013-14.	*Imenovan je glavni koordinator kao i vođe pet radnih grupa, njihovi zamjenici i članovi. **Eksperti Svjetske banke održaće prvu radionicu o izradi strateškog dokumenta Nacionalne procjene rizika od PN/FT u CG, 24 - 26. marta 2014., uz tehničku podršku TAIEX-a
Aktivnost 3 Intenziviranje međunarodnih aktivnosti kroz učešće u MONEYVAL, EGMONT i Evroazijskoj grupi potpisivanje bilateralnih sporazuma	USPNFT	-Pripremljen je Četvrti izvještaj III Runde evaluacije o napretku CG u oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma u novembru 2013.* -Nastavljeno aktivno učešće na Plenarnom zasjedanju Evroazijske grupe za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma (EAG) i na zasjedanju Komiteta i Radnih grupa EGMONT-a**	2013-14.	*Izvještaj je usvojen na 43. Plenarnom zasjedanju MONEYVAL-a održanom u periodu 9 - 13. decembra 2013. Eksperti MONEYVAL-a sprovešće 4 Rundu evaluacije sistema sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma od 2 - 8. marta 2014. **U novembru 2013. u Ashgabat, Turkmenistan.
Aktivnost 4 Unapređenja IT sistema	USPNFT	-U januaru 2014, započela realizacija projekta „Vladavina prava“ u koji su uključeni MP, UP i USPNFT	2013-18.	U okviru projekta je planirana nabavka IT opreme (hardvera/softvera Document&CaseManagement).
Aktivnost 5 Jačanje nadzora nad obveznicima Zakona o SPNFT	Nadzorni organi iz člana 86 Zakona o SPNFT	-U periodu od oktobra 2013. do januara 2014, izvršeno 45 kontrola kod obveznika po Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma od strane Odsjeka za kontrolu obveznika Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma. -Dostavljena su 4 izvještaja drugim državnim organima i jedan izvještaj Odsjeku za sumnjive transakcije u okviru Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma	2013-14.	
2.1.3.4. Borba protiv trgovine ljudima				
Aktivnost 1 Implementacija Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za 2012-2018. i tekućeg Akcionog plana i donošenje Akcionog plana za implementaciju Strategije za 2014-15.	Vlada, Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima	-U novembru 2013, usvojen Izvještaj o implementaciji Strategije za borbu protiv trgovine ljudima i AP za period januar-jun 2013. -U februaru 2014, Vlada usvojila Izvještaj o implementaciji Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period jul-december 2013.* -Izrađen prvi nacrt AP za implementaciju Strategije za 2014, koji je razmatran u januaru 2014. na sastanku RG za praćenje implementacije	2013-14.	*Izvještaje o implementaciji Strategije pripremila Radna grupa za praćenje implementacije Nacionalne strategije za borbu protiv trgovine ljudima. **Sporazum je potpisan 18. oktobra između Vrhovnog suda, Vrhovnog državnog tužilaštva, MZ, MRT, Ministarstva prosvjete, MUP/UP, GSV/Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima, JU Centra za podršku djeci i porodici Bijelo Polje, Crvenog krsta CG i nevladinih organizacija: „Crnogorski ženski lobi“, „Sigurna ženska kuća“, „SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja-Nikšić“, „SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica“, „Dom nade“

		<p>Strategije</p> <p>-Nastavljeno jačanje kapaciteta ciljnih grupa (policije, tužilaštva, sudstva, socijalnih, zdravstvenih, prosvjetnih radnika, predstavnika inspeksijskih službi, pripadnika vojske) u borbi protiv svih oblika trgovine ljudima/djecom³</p> <p>-Potpisan revidirani Sporazum o saradnji u borbi protiv trgovine ljudima kroz prevenciju, edukaciju, krivično gonjenje izvršilaca i zaštitu potencijalnih i žrtava trgovine ljudima, naročito žena i djece**</p> <p>-Izvršen izbor kandidata/kinja iz NVO I odabran član koji će učestvovati u radu Radne grupe za praćenje implementacije Nacionalne strategije za borbu protiv trgovine ljudima***</p> <p>-Kontinuirano se pratio broj podnešenih krivičnih prijava za KD trgovina ljudima****</p> <p>-Nastavljeno izdvajanje novčanih sredstava za funkcionisanje Skloništa za žrtve trgovine ljudima*****</p> <p>-U kontinuitetu se sprovodi Kampanja "ZAUSTAVIMO TRGOVINU LJUDIMA" na cijeloj teritoriji CG, uz emitovanje TV spota "Stop trgovini ljudima", kojim se promovise Vladina SOS antitrafiking linija, u cilju podizanja nivoa svijesti javnosti o trgovini ljudima⁴</p>		<p>„Institut socijalne inkluzije“.</p> <p>***Prvi poziv u oktobru, zatim i dva ponovljena javna poziva u novembru 2013. i u januaru 2014. Na drugom ponovljenom javnom pozivu javile su se dvije NVO. Lista kandidata/kinja koji su predloženi/e za člana/icu, kao i Odluka o izboru člana za ucesce u radu RG objavljena je web sajtu GSV-Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima:www.antitrafficking.gov.me.</p> <p>****Nije bilo podnesenih krivičnih prijava ni podignutih optuznica za KD trgovina ljudima. Nadležni sudovi donijeli su dvije presude: 1. Presuda Višeg suda u PG, objavljena 18.11.2013. kojom je jedno lice oglašeno krivim i osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine i 6 mjeseci. 2. Apelacioni sud je 4.11.2013. potvrdio odluku Višeg suda kojom je 6 lica proglašeno krivim i osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od ukupno 17 godina.</p> <p>*****Navedena budžetska sredstava Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima namjenjena su za finansiranje rashoda koji su neophodni za potrebe žrtava trgovine ljudima, kao i za pružanje medicinske, pravne, psihološke i drugih vidova pomoći. Iz ovih sredstava isplaćuju se zarade za pet aktivistkinja NVO »Crnogorski ženski lobi« koje su zaposlene u Skloništu i troškovi zakupa i ostalih režija za objekat u kojem je smješteno Sklonište za žrtve trgovine ljudima, kao i SOS liniju za žrtve trgovine ljudima koja je dostupna 24h.</p>
Aktivnost 2 Koordinacija rada i jačanje međunarodne saradnje na planu borbe protiv trgovine ljudima	Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima	<p>-Kontinuirano se održava komunikacija sa predstavnicima relevantnih institucija iz regiona kroz učešće na velikom broju konferencija i seminara*</p> <p>-Izrađen nacrt Protokola o saradnji u borbi protiv</p>	2013-14.	<p>*Konferencija „Borba protiv trgovine ljudima u JIE: za bolju zaštitu maloljetnika“ u oktobru, u Kišinjevu; Regionalna konferencija „Partnerstvom protiv trgovine ljudima“ u sklopu projekta „Lokalne zajednice u borbi protiv trgovine ljudima“ u novembru, u Beogradu; učešće u radu dvodnevne regionalne konferencije posvećene pitanjima trgovine ljudima i prostitucije „Švedsko i iskustvo zemalja</p>

³ U oktobru 2013, u Podgorici, održan dvodnevni seminar na temu „**Suzbijanje trgovine ljudima u postupku pristupanja EU-razmjena iskustava**“; učešće na seminaru na temu „**Jačanje saradnje među državama porijekla, tranzita i destinacije u borbi protiv nezakonite migracije i povezanog transnacionalnog kriminala**“ (oktobru u Austriji). U novembru organizovan seminar na temu „**Krivično-pravni odgovor na trgovinu ljudima u CG**“ i, u decembru, organizovan regionalni seminar na temu „**Procesuiranje slučajeva trgovine ljudima- saradnja policije i tužilaštva-iskustva zemalja JIE**“, s ciljem jačanja nacionalnih i transnacionalnih platformi za saradnju i koordinaciju aktivnosti u borbi protiv trgovine ljudima.

⁴ U decembru 2013. snimljen **dokumentarni film na temu Ugovorenih i prisilnih brakova-ispovjesti žrtava iz CG**. U sklopu aktivnosti koje su preduzimate povodom obilježavanja evropskog Dana borbe protiv trgovine ljudima, uz kupljene željezničke/avionske karte, distribuirane su informativne kartice o trgovini ljudima, sa istaknutim brojem SOS telefona.

		trgovine ljudima između Crne Gore i Kosova -U kontinuitetu se prati sprovođenje preporuka GRETA ⁵ , EK, State departmenta kroz dostavljanje izvještaja		Balkana” u novembru, u Zagrebu; učešće u radu konferencije „Jačanje krivično-pravnog odgovora u odnosu na trgovinu ljudima u zemljama JIE-borba protiv zloupotrebe interneta i jačanje prekograničnih istraga“, u decembru; učešće na Regionalnoj konferenciji o djeci u pokretu, u decembru, u Beogradu. **Kroz više pojedinačnih sastanaka nadležnih institucija Crne Gore i Kosova, kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima, policija, tužilaštva, inspekcijских službi, ministarstava rada i socijalnog staranja dvije države, izrađen Protokol o saradnji u borbi protiv trgovine ljudima.
2.1.3.5. Sprečavanje i suzbijanje ilegalnog prometa i zloupotrebe droga				
Aktivnost 1 Implementacija Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013-2020. sa pratećim Akcionim planom za period 2013-2016.	Vlada, MUP-UP, MZ- Odeljenje za droge	-Nastavljena realizacija predviđenih aktivnosti i mjera iz Akcionog plana 2013/2016 u oblasti koja se odnosi na smanjenje ponude i potražnje droge na tržištu* -Nastavljeno je proaktivno učešće u UNODC Regionalnom programu za zemlje JIE borbi ilegalnog prometa droga i organizovanog kriminala za poboljšanje upravljanja, pravde i bezbjednosti za period 2012/2015.** -Realizovani su programi obuke za jačanje administrativnih i ekspertskih kapaciteta iz oblasti droga i zavisnosti kroz saradnju sa EMCDDA i CoE*** -Nastavljeno aktivno učešće u programima sa EMCDDA i međunarodna saradnja sa referentnim tijelima i agencijama iz oblasti droga -Uspostavljena saradnja sa Odjeljenjem za politike protiv droga pri Vladi Italije**** -Održani stručni sastanci u okviru rada Pompidu grupe SE***** -Odjeljenje za droge se pridružilo radu MED NET-a u okviru Pompidu grupe SE -Održana obuka u strukturama za oblast droga, kroz nastavak saradnje sa MZ Slovenije u okviru	2013-14.	*U cilju smanjenja ponude, u poređenju sa 2012. broj otkrivenih krivičnih djela je manji za 8,72 %, broj prijavljenih lica je manji za 13,55 %, dok je količina zaplijenjene opojne droge veća za 28,63%. **UNODC najavio tehničko ekspertsku podršku za formiranje Komisije za droge kao stručnog i savjetodavnog tijela. Nastavljeni edukativno preventivni programi UNODC-a u vaspitno obrazovnim institucijama uz učešće i civilnog sektora. ***Iniciran model međunarodnog skupa koji je podržan od strane EK kroz TAIEX program; održan regionalni edukativni skup na temu »Jačanje saradnje u oblasti droga u državama JIE«, sa učešćem svih relevantnih međunarodnih tijela u ovoj oblasti (EMCDDA, CoE, UNODC, i delegacijama iz: Turske, Albanije, Makedonije, Srbije, Kosova, Bugarske, Rumunije, Mađarske, Italije, Hrvatske, Slovenije). Po ovom modelu koji je iniciran u Podgorici, nastavlja se saradnja u regionu. ****Vlada Italije podržala učešće Odjeljenja za droge u stručnoj obuci u Nacionalnoj školi za državnu administraciju Vlade Republike Italije. *****Deklaracija Pompidou Grupe Savjera Evrope o vođenju politika u oblasti droga u uslovima globalne ekonomske krize, tzv «Atinska deklaracija». *****Usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju zloupotrebe droga radi transponovanja Odluke Savjeta, koja se odnosi na postupak službene razmjene uzoraka zaplijenjenih droga između država u svrhe istrage i forenzičke analize; realizovani su programi obuke uz učešće EU eksperata

⁵ Rok za implementaciju preporuka GRETA je novembar 2014.

		<p>tehničko razvojne pomoći</p> <p>-Realizovane mjere predviđene za prvi izvještajni period iz AP za pregovaračko poglavlje 24*****</p> <p>-Nastavljena je saradnja civilnim sektorom na nacionalnom i međunarodnom nivou</p>		<p>kroz saradnju Odjeljenja za droge u MZ i TAIEX tima u Direktoratu za proširenje EK itd.</p>
<p>Aktivnost 2</p> <p>Dalje organizaciono unapređenje i efikasno funkcionisanje rada Uprave policije u borbi protiv droga</p>	<p>UP, MUP</p>	<p>-Nastavljene aktivnosti na presijecanju krijumčarskih kanala trgovine drogom i suzbijanju djelovanja kriminalnih grupa*</p> <p>-Preduzimaju se aktivnosti na iniciranju i sprovođenju zajedničkih međunarodnih istraga</p> <p>-MUP u kontinuitetu učestvuje u radu ekspertske radne grupe inicijative Pariškog pakta, u cilju jačanja međunarodne saradnje u borbi protiv nezakonitog prometa opojnih droga**</p> <p>-Nastavljeno stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika angažovanih na suzbijanju krijumčarenja opojnih droga u cilju jačanja kadrovskih kapaciteta</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*U toku 2013. nadležnim tužiocima podnijeto 112 (149) krivičnih prijava kojima je obuhvaćeno 177 (201) lica zbog počinjenih 172 (187) krivična djela u vezi sa opojnim drogama. Specijalnom državnom tužiocu UP je procesuirala 5 krivičnih prijava kojima je obuhvaćeno 21 lice zbog osnovane sumnje da su počinili 21 krivično djelo iz oblasti organizovanog kriminala u vezi sa opojnim drogama. Realizovana međunarodna policijska akcija u oktobru 2013. kojom je završen predmet pod nazivom «Linija», lišena su slobode 2 lica, 5 lica su lišena slobode u ranijem periodu. Na nacionalnom nivou, u septembru 2013, realizovana je policijska akcija «Marta».</p> <p>**U okviru Regionalnog programa za bolje upravljanje, pravdu i bezbjednost u JIE 2012-2015, realizovane su obuke za efikasnije suzbijanje krijumčarenja narkotika.</p>
2.1.4. REFORMA I JAČANJE KAPACITETA POLICIJE				
<p>Aktivnost 1</p> <p>Donošenje novih i implementacija postojećih strateških dokumenata, zakona, podzakonskih akata kojima se regulišu nadležnosti i postupanja u oblasti djelovanja MUP-a i Uprave policije</p>	<p>MUP, UP</p>	<p>-U oktobru 2013, donijeti podzakonski akti na osnovu Zakona o unutrašnjim poslovima, *</p> <p>-Nastavljene aktivnosti na prikupljanju i obradi informacija u cilju analize i sagledavanja budućih pravaca razvoja policije</p> <p>-Nastavljena saradnja sa zemljama u regionu kroz izradu sporazuma o saradnji s ciljem stvaranja pravnog osnova za uspostavljanje i jačanje međunarodne policijske saradnje**</p> <p>-Donijeti su podzakonski akti na osnovu Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima***</p> <p>-U toku je izrada AP i Informacije o implementaciji Strategije poboljšanja bezbjednosti u drumskom saobraćaju 2010-2019.</p> <p>-Radni tim UP izradio je Procjenu opasnosti od teškog i organizovanog kriminala (SOCTA 2013) u skladu sa metodologijama EUROPOL-a</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja evidencija o prikupljenim, obrađenim i korištenim podacima i međunarodnoj razmjeni podataka, Uredba o boji i oznakama vozila i plovila, naoružanju i posebnoj opremi koji se upotrebljavaju za vršenje policijskih poslova, Kodeks policijske etike, Pravilnik o načinu postupanja po pritužbama na rad policije, Pravilnik o imovinskom kartonu policijskih službenika.</p> <p>**U toku turističke sezone na osnovu protokola sa Srbijom, Hrvatskom, Albanijom i Italijom razmijenjeni policijski službenici koji su angažovani u turističkim mjestima na primorju.</p> <p>***Pravilnik o obrascu i bližem načinu izdavanja vozačke dozvole i sadržini obrasca zahtjeva za izdavanje vozačke dozvole, Pravilnik o izgledu i sadržini obrasca licence za instruktora vožnje i sadržaju i načinu vođenja evidencije, Pravilnik o registraciji motornih priključnih vozila, Odluka o visini naknade za korišćenje podataka iz evidencije vozila, Pravilnik o načinu vođenja evidencije i obavještanju o izdatim odobrenjima za obavljanje tehničkog pregleda vozila.</p>

<p>Aktivnost 2 Jačanje ukupnih kapaciteta Uprave policije kroz međunarodnu i regionalnu policijsku saradnju</p>	<p>MUP, UP</p>	<p>-Nastavljena realizacija projekta "Dežurne službe CG-revizija i mogućnost unaprijeđivanja" -Nastavljeni bilateralni susreti sa šefovima policijskih službi zemalja regiona i država članica EU na strateškom i operativnom nivou** -MUP ostvaruje kontinuiranu saradnju sa međunarodnim organizacijama: FRONTEX, DCAF, UNODC, CEPOL -Realizovan VII godišnji sastanak sa policijskim atašeima i oficirima za vezu diplomatskih predstavništava*** -Usaglašen je tekst Sporazuma o razumijevanju između CG i Međunarodne organizacije kriminalističkih policija (Interpol) o priznavanju Interpol-ovih putnih isprava -Nastavljeno unapređenje elektronske komunikacije između Operativno komunikacionog centra (OKC) i Dežurnih službi – Internetom i u okviru zaštićenog sistema- Info Streem -Nastavljena reorganizacija prostorija za zadržavanje privedenih lica -Nastavljeno aktivno učešće u projektima**** -Otvoreno Prihvatište za strance u Spuzi kapaciteta 46 lica*****</p>	<p>2013-14.</p> <p>*U okviru projekta planirano instaliranje TETRA sistema i obuka službenika, instaliranje i podjela fiksnih, ručnih i mobilnih stanica pojedinim organizacionim cjelinama UP. Centar bezbjednosti Budva je prešao na korišćenje TETRA sistema po svim linijama rada. U cilju unapređenja rada dežurnih službi i razmjene iskustava rukovodilac Operativno komunikacionog centra UP, rukovodilac Operativno komunikacionog centra 112 u Direktoratu za vanredne situacije i rukovodilac dežurne službe u Centru bezbjednosti Podgorica bili su 10. decembra 2013. u radnoj posjeti Direktoratu za koordinaciju radnih tijela BiH. (Vidi poglavlje 5.5.) **Održano više bilateralnih susreta direktora UP sa šefovima policija zemalja regiona U okviru rada Asocijacije šefova policija zemalja Jugoistočne Evrope (SEPCA), u novembru 2013. u Skoplju održan sastanak nacionalnih koordinatora, a u decembru 2013. održan je vanredni sastanak Generalne skupštine u Beogradu. ***Definisane zajedničke aktivnosti u cilju sinhronizovane i koordinirane policijske saradnje, kao i proaktivnog djelovanja na suzbijanju svih oblika organizovanog kriminala. ****Saradnja u krivičnom pravosuđu: Zaštita svjedoka u borbi protiv organizovanog kriminala i terorizma - WINPRO II, Jačanje pravnih principa i vladavine prava u JIE kroz podršku i proširenje ILECUs mreže za borbu protiv transnacionalnog organizovanog kriminala. *****Gradnja prihvatilišta dio je IPA programa, vrijednog milion eura, koji je u periodu od 2009. do 2011. sprovođila Međunarodna organizacija za migracije.</p>
<p>Aktivnost 3 Nastavak projekata implementacije elektronskog nadzora državne granice</p>	<p>UP</p>	<p>Plava granica: -Nastavljena je nadogradnja postojećeg sistema elektronskog nadzora Plave granice* -U toku je potpisivanje ugovora EU i Italije u vezi regionalnog IPA projekta zemalja ZB u okviru kojeg će se realizovati uvezivanje Komunikaciono-operativnog centra za nadzor plave granice u regionu -Završetak III i IV faze implementacije sistema elektronskog nadzora plave granice za IPA 2014 Twinning projekat sa R. Italijom**</p>	<p>2013-14.</p> <p>*U toku je instalacija 15 CCTV kamera srednjeg dometa i 3 Termalne kamere kratkog dometa(donacija Vlade SAD, projekat EXBS-a): GP Božaj – CCTV i Termalna kamera; GP Sukobin - Murićani – CCTV i Termalna kamera; GP Debeli brijeg – CCTV i Termalna kamera; Nadogradnja sistema elektronskog nadzora plave granica sa 10 CCTV kamera. Ugradnja preostale 2 CCTV kamere je planirana u sklopu reinstalacije 2 postojeća Mobilna centra za elektronski nadzor. U sklopu regionalnog projekta IPA zemalja ZB, zvanično je za Twinning partnera odabrana R. Italija pri čemu je dogovoreno da će se kancelarija vođe projekta nalaziti u Podgorici. U toku je procedura usvajanja projekta. Takođe, u fazi planiranja je realizacija Studijske posjete Nacionalnom i</p>

		<p>Zelena granica:</p> <p>-Nastavljeno je sa implementacijom Projekta opremanja granične policije potrebnom tehničkom opremom shodno EU standardima u saradnji sa R. Slovačkom***</p> <p>-U toku je izrada Projekta i njegovo kandidovanje donatorskim fondovima za reinstalaciju opreme sa postojeća 2 Mobilna centra za elektronski nadzor na novu van i terensku 4x4 platformu</p> <p>-Izrađen je Projektni zadatak sistema elektronskog nadzora zelene granice sa idejnim rješenjem</p> <p>-Izrađen je Projektni zadatak Mikrokopter sa idejnim rješenjem, a u toku je njegovo kandidovanje donatorskim fondovima</p>		<p>regionalnom operativnom centru u R. Italiji u sklopu projekta TAIEX, u saradnji sa Italijanskom ambasadom u Podgorici. U toku je procedura kandidovanja projektne ideje za završetak III i IV faze implementacije Sistema elektronskog nadzora plave granice, u sklopu koje je planirana nabavka i instalacija 4 multisenzora (IR i CCTV) velikog dometa i 18 IR osmatračkih senzora srednjeg dometa.</p> <p>***Dosadašnja operativna upotreba 9 CCTV mobilnih setova za elektronski nadzor državne granice rezultirala je brojnim sprečavanjima nedozvoljenih prelazaka. Od strane SLOVAK AID fonda R. Slovačke izvršeno je odobrenje i usvajanje plana Projekta opremanja granične policije potrebnom tehničkom opremom shodno EU standardima. Ukupna vrijednost projekta iznosi 125.000,00€. Izvršene su pripreme za uspješnu realizaciju projekta u sklopu kojih su izrađeni i ažurirani evidencioni obrasci za nivo Stanica granične policije u dijelu nadzora državne granice i za nivo graničnog prelaza u dijelu graničnih provjera, sa statističkim podacima za period od 5 godina.</p>
Aktivnost 4 Razvoj modela rada u Upravi policije Policija vođena obavještajnim radom-Intelligence Led Policing- ILP	UP	-Na Policijskoj Akademiji u Danilovgradu održane obuke s ciljem nastavka implementacije projekta Policija vođena obavještajnim radom (ILP)*	2013-14.	*Teme obuka su bile: „Upravljanje i donošenje odluka“, „DESK funkciji i krim–obavještajni rad“, „Zajednička analiza rizika-PCC“, „Popunjavanje upitnika za procjenu opasnosti“, „Planiranje i priprema MTN-a“ i specijalistička obuka na temu analitičkih tehnika za 7 polaznika sa terena.
2.1.5. PROCESUIRANJE RATNIH ZLOČINA				
Aktivnost 1 Nastavak rješavanja slučajeva ratnih zločina u Crnoj Gori*	Sudovi, Tužilaštvo	-Pripremljen je Izvještaj sa podacima i informacijama o postupanju u predmetima ratnih zločina po podnijetim krivičnim prijavama i/ili na osnovu neposrednog saznanja državnog tužilaštva -Izrađen izvještaj sa podacima o postupanju u predmetima za novčanu naknadu štete civilnim žrtvama ratnih zločina -Organizovane obuka u oblasti međunarodnog humanitarnog prava za sudije, državne tužioce i saradnike u tužilaštvu**	2013-14.	*Predmeti pred sudovima: „Deportacija“ , „Kaluderski laz“ i „Morinj“ -Krivični postupak u predmetu » Deportacija « je pravosnažno okončan. -30. decembra 2013. objavljena je presuda u krivičnom predmetu „Kaluderski Laz“ . Nakon završenog postupka, vijeće Specijalizovanog odjeljenja za suđenje za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina pri Višem sudu u Bijelom Polju, donijelo je oslobađajuću presudu u odnosu na sva optužena lica. Postupak izrade pisane presude je u toku. -U krivičnom predmetu „Morinj“ u toku je postupak po žalbi kod Apelacionog suda Crne Gore. Prvostepenom presudom Višeg suda u Podgorici četiri lica su oglašena krivim i izrečene su im kazne zatvora i to u trajanju od 4 godine (jedno lice), 2 godine (jedno lice) i godinu dana (dva lica).

				<i>**Obuke prošlo 20 sudija, 10 državnih tužilaca i 5 saradnika u Tužilaštvu. Takođe je, u decembru 2013, organizovan seminar za sudije i tužioce o međunarodnom humanitarnom pravu.</i>
2.2. Cilj Poštovanje ljudskih i manjinskih prava	Vlada, MLJMP, MP, MRSS, MUP, MO, UZZI			
2.2.1. LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA				
Aktivnost 1 Institucionalna i normativna reforma	MLJMP, Ombudsm an	-Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda nalaze se u skupštinskoj proceduri usvajanja	Kraj 2013.	
Aktivnost 2 Borba protiv diskriminacije	Vlada, Skupština, MLJMP, Ombudsm an	-Nastavljeno je sprovođenje Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u CG 2012-2016.* -CG je, u junu 2013, preuzela predsjedavanje „Dekadom uključenja Roma 2005-2015“ - izrađen je Plan predsjedavanja -U toku je realizacija Strategije unaprjeđenja kvaliteta života LGBT osoba za period 2013 - 2018. -U toku je izrada Nacrta Memoranduma o saradnji sa lokalnim vlastima u cilju unaprjeđenja života LGBT osoba na lokalnom nivou -20. oktobra 2013, u Podgorici, održana druga Parada ponosa** -Organizovana obuka iz oblasti pružanja zaštite od diskriminacije, kroz pet seminara/radionica za sve inspekcijske službe -Početkom oktobra 2013, održan je XI sastanak neformalne LGBT Focal Point mreže predstavnika evropskih Vlada -Na predsjedničkim izborima realizovan pilot-projekat kojim je omogućeno samostalno i tajno glasanje slijepim i slabovidim osobama putem "glasačkog šablona"***	2013-14.	<i>*Najznačajnije aktivnosti: obezbjeđenje besplatnih udžbenika za I, II i III razred osnovne škole, stipendiranje svih romskih srednjoškolaca i studenata, pomoć u nastavnom procesu, desegregaciju u područnom odjeljenju osnovne škole „Božidar Vuković-Podgoričanin“ (kamp Konik), kampanja protiv maloljetničkih i prisilnih brakova, obuke za pojedina zanimanja, zapošljavanju Roma kroz sezonske poslove i javne radove itd. **Treća je planirana za II kvartal 2014. ***Projekat realizovan u okviru aktivnosti na poboljšanju društvenog položaja osoba sa invaliditetom kada je u pitanju njihovo uključivanje u politički i javni život. ****Kampanja ima za cilj promociju antidiskriminacije, poštovanje različitosti i uspostavljanje tolerantnog okruženja prema najugroženijim društvenim grupama. *****Istraživanje se po planu radi svake druge godine, kako bi se pratile promjene u ponašanju i stavovima crnogorske javnosti u odnosu prema marginalizovanih društvenim grupama.</i>

		<p>-Predstavnicu NVO koje se bave zaštitom ljudskih prava učestvovali u radu RG za izradu zakona, kao i u realizaciji Plana edukacije za pružanje zaštite od diskriminacije i Plana medijske promocije antidiskriminatornog ponašanja i prakse</p> <p>-U toku je medijska kampanja: „Podržavam, poštujem, štitim, zastupam čovjeka“****</p> <p>-Sprovedeno je Istraživanje stavova građana po pitanju diskriminacije marginalizovanih društvenih grupa*****</p>		
Aktivnost 3 Rodna ravnopravnost	MLJMP, MUP, MO	<p>-U toku 2013, realizovane su aktivnosti iz IPA 2010 Programa za rodnu ravnopravnost*</p> <p>-24. januara 2013, usvojen Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (PAPRR) za period 2013-2017. sa Planom sprovođenja za 2013-2014. **</p> <p>-Potpisan Memorandum o saradnji sa Opštinom Pljevlja u oblasti ženskog preduzetništva</p> <p>-Realizovan je seminar "Building Integrity and Promoting Good Practices in the Defence and Security Sector, Experience from South Eastern Europe"</p> <p>-U skladu sa implementacijom Rezolucije 1325 SB UN- Žene, mir i bezbjednost, održan seminar na temu „Rodna ravnopravnost u sistemu odbrane“</p> <p>-Održan dvodnevni međunarodni skup u saradnji Odjeljenja EU TAIEX i Programa za rodnu ravnopravnost u Podgorici i dvodnevni seminar za pripadnike/ce Vojske na temu R 1325 SB***</p> <p>-U cilju nastavka implementacije rezolucije 1325, delegiran je predstavnik za regionalnu RG, (vidi 1.2.2. aktivnost 2)****</p> <p>-Sprovedene obuke za 11 profesionalnih vojnih lica iz VCG u okviru projekta „Jačanje regionalne saradnje na planu integracije rodne perspektive u reformu sektora bezbjednosti na zapadnom Balkanu“</p>	2013-14.	<p>*Radne posjete ministra i prezentacija aktivnosti u opštinama Kolašin, Mojkovac i Cetinje; seminar o rodnom budžetiranju za zaposlene u opštini Budva.</p> <p>**U skladu sa navedenim Planom, MO je realizovalo seminar na temu: „Rodna ravnopravnost u sistemu odbrane“, sa posebnim osvrtom na rodno zasnovanom nasilju.</p> <p>***Skup održan sa ciljem podsticanja sprovođenja standarda EU u oblasti rodne ravnopravnosti u zemljama ZB tokom procesa pridruživanja EU, kroz jačanje institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost i proširivanje znanja o ovoj oblasti.</p> <p>****RG će, u saradnji sa Nordijskim centrom, učestvovati u razvijanju programa regionalnog kursa za rodnu senzitivizaciju, a koji će omogućiti obuku trenera na regionalnom nivou.</p> <p>*****Seminar održan za nosioce pravosudnih funkcija, advokate/kinje, predstavnike/ce inspekcije rada i inspekcije zaštite na radu, predstavnike/ce Savjetodavne službe u biljnoj proizvodnji i Službe za selekciju stoke Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, kao i direktore osnovnih škola sa područja opština Berane i Bijelo Polje. Obuku o rodnoj ravnopravnosti prošli su i predstavnici/ce crnogorskih medija i izdate su dvije publikacije: »Registar zanimanja i titula žena« i »Monitoring-rodna osjetljivost crnogorskih medija«.</p> <p>***** Organizovana i studijska posjeta žena sa ruralnih područja, održana dva seminara na temu „Seoski turizam“ za žene sa ruralnih područja, sprovedena Kampanja „Žene na selu - žene na djelu“ u okviru koje je i povodom Međunarodnog dana žena sa sela organizovan sajam za žene sa sela.</p>

		<p>-Sprovedene planirane aktivnosti u okviru projekta „Unaprjeđenje ekonomskih i socijalnih prava žena“ podržan od strane UN WOMEN*****</p> <p>-Održani seminari za obuku o rodnoj ravnopravnosti*****</p>		
<p>Aktivnosti 4</p> <p>Implementacija Akcionog plana za rješavanje statusa raseljenih lica iz bivših jugoslovenskih republika i interno raseljenih lica sa Kosova</p> <p>1.1. Integracija interno raseljenih lica</p> <p>1.2. Povratak interno raseljenih lica</p>	<p>Vlada, MRSS</p>	<p>1.1. Integracija IRL</p> <p>-Nastavlja se pružanje pomoći u pribavljanju dokumentacije u državama porijekla*</p> <p>-Krajem decembra 2013, donijet Zakon o izmjenama Zakona o strancima, kojim je rok za podnošenje zahtjeva za regulisanje pravnog statusa raseljenih i interno raseljenih lica u CG produžen do 31. decembra 2014.**</p> <p>-Kontinuirano se prati ostvarivanje prava na socijalnu, dječju zaštitu, zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, zapošljavanje i pružanje jednokratne pomoći, sa posebnim osvrtom na kampove Konik I i II</p> <p>-U cilju nastavka unaprjeđenja stambenih uslova IRL, Skupština donatora Regionalnog stambenog programa odobrila je projekat gradnje 62 stambene jedinice u opštini Nikšić***</p> <p>-4. novembra 2013, potpisan je Okviri sporazum sa Ministarstvom finansija i ispunjeni su svi uslovi za potpisivanje Sporazuma o grantu sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja****</p> <p>-U cilju nastavka održavanja komunalne infrastrukture u kampu Konik I i Konik II, kontejneri koje je donirala Ambasada SAD su isporučeni u kasarnu Masline, na provjeru i adaptaciju prije dodjeljivanja korisnicima*****</p> <p>1.2. Povratak IRL</p> <p>-Nastavljeno je praćenje broja lica koja žele da se vrate na Kosovo i pružanje pomoći zainteresovanim licima pri povratku u zemlju porijekla*</p> <p>-U cilju rješavanja pravnog statusa interno</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*1.1. Integracija IRL</p> <p>*U periodu od oktobra 2013. do februara 2014. organizovano je 5 kolektivnih odlazaka za 232 interno raseljena lica na Kosovo, u cilju pružanja pomoći u pribavljanju dokumentacije za regulisanje statusa stranca sa stalnim nastanjenjem ili privremenim boravkom u CG. Posjete će se organizovati za oštine Peć, Klina i Istok, Zvečane, Đakovica, Dečani, Vučitrn, Obilić, Priština i Kosovo Polje. U 2014, planiraju se novi odlasci za Kosovo i Srbiju.</p> <p>**Od početka primjene Zakona o dopunama Zakona o strancima (7. novembar 2009.) do 23. januara 2014. 8.241 raseljeno i interno raseljeno lice je regulisalo status u CG, shodno Zakonu o strancima. U postupku rješavanja se nalazi 2.380 zahtjeva. Shodno Zakonu o crnogorskom državljanstvu, oko 1.200 raseljenih lica je steklo crnogorsko državljanstvo, dok se oko 200 zahtjeva nalazi u postupku rješavanja.</p> <p>***Ukupna vrijednost projekta iznosi 2.780.000 eura, od čega su donatorska sredstva 1.980.000 i radi se na stvaranju uslova za njegovu implementaciju.</p> <p>****Očekuje se donatorska sredstva za realizaciju projekta gradnje 62 stambene jedinice u Nikšiću. Takođe, 11. oktobra 2013. odobrene su aplikacije za dva projekta u okviru RSP-a: gradnja doma za stara lica u Pljevljima-ukupna vrijednost projekta iznosi 2,231,714€, od čega su donatorska sredstva 1,918,572€ i gradnja 120 stambenih jedinica u kampu Konik, čija ukupna vrijednost iznosi 6,906,750€, od čega su donatorska sredstva 6,226,622€. Naredni projekti će obuhvatati i druge opštine u CG u kojima borave I/RL. Odobrena je Studija izvodljivosti za CG i tehnička pomoć koja radi na izradi Pravilnika za implementaciju projekata. U toku je verifikacija jedinice za implementaciju. MORT, MF i Jedinica za implementaciju DOO "Project Consulting"PROCON pripremili su Sporazum za upravljanje donatorskim sredstvima obzbiđenih kroz „Fond Regionalnog stambenog programa“(RHP Fond) koji je dostavljen Razvojnoj Banci SE na mišljenje. Prvi tenderi će biti objavljeni tokom marta 2014.</p> <p>*****Očekuje se da će radovi početi u prvoj polovini 2014.</p>

		<p>raseljenih lica, pripremljen je Nacr Memoranduma o saradnji u vezi raseljenih i interno raseljenih</p> <p>-Projekat Bukovica se realizuje predviđenom dinamikom-u toku 2013. završeno je 15 stambenih objekata započetih u 2012**</p> <p>-U saradnji sa UNHCR-om, MUP CG je 25. oktobra 2013. organizovalo regionalni skup posvećen napretku i izazovima u oblasti registracije u matične knjige i pribavljanja dokumentacije u zemljama JIE, nakon 2011., kada je usvojena Zagrebačka deklaracija</p>		<p>Preseljenje kampa Konik 2 podrazumijeva i niz dodatnih troškova, kao što su preseljenje škole u kojoj nastavu pohađa oko 300 učenika, postavljanje dodatnih sanitarnih čvorova i dr.</p> <p>1.2. Povratak interno raseljenih lica</p> <p>*Trenutno 103 porodice sa 673 lica, su izrazile želju za dobrovoljnim povratkom na Kosovo od čega je 46 porodica odobreno. Ukupan broj osoba je 238. Presjek po Opštinama porijekla: Đakovica-25 porodica; Istok-7 porodica; Klina-8 porodica; Peč-6 porodica. Presjek po adresama u Podgorici: Konik kamp 1-16 porodica; Konik kamp 2- 21 porodica; privatni smjestaj oko kampova-9 porodica. Za ostale porodice se čeka dodjela zemljišta u njihovim opštinama povratka.</p> <p>Tokom 2013., 10 porodica sa 63 lica ostvarilo pravo na dobrovoljni povratak na Kosovo, u BiH 1 porodica sa 4 člana dok u Hrvatsku se vratilo 10 lica.</p> <p>**U skladu sa spiskom prioriteta Udruženja Bukovičana iz Sarajeva, za 2014. je planirana izgradnja 12 stambenih objekata za 12 porodica, i to: 10 objekata predviđenih za izgradnju i 2 objekta predviđena za rekonstrukciju. Do sada su završeni radovi na prilaznim putevima, montiranju i ukrovljavanju 7 objekata. Radovi na rekonstrukciji objekata su u toku dok se radovi na 3 objekta nisu izvodili zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa.</p>
Aktivnost 5 Zbrinjavanje tražilaca azila	UZZI	<p>-3. februara 2014, otvoren Centar za tražioce azila*</p> <p>-Dodatni smještajni kapaciteti za smještaj tražilaca azila se obezbjeđuju kroz zakup dva objekta koja se nalaze na području Glavnog grada**</p>	2013-14.	<p>*Kapacitet Centra je 65 mjesta.</p> <p>**Obezbeđenje dodatnih kapaciteta za smještaj lica koja traže azil će se vršiti i u narednom periodu, kroz sprovođenje odgovarajućeg postupka javne nabavke.</p>
III PARLAMENTARNE REFORME				
3.1. ZAKONODAVNA I NADZORNA FUNKCIJA SKUPŠTINE				
Aktivnost 1 Jačanje zakonodavne i nadzorne funkcije Skupštine	Skupština	<p>-Nastavljena je implementacija Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane*</p> <p>-U četvrtom kvartalu 2013, održano je 12 sjednica Radnih tijela na kojima je razmatrano sprovođenje politika iz njihove nadležnosti**</p> <p>-U 2013. održano je kontrolno saslušanje vrhovnog</p>	2013-14.	<p>*Dostavljanje izvještaja od strane nadležnih institucija iz oblasti bezbjednosti i odbrane, koje razmatra nadležno radno tijelo Skupštine, planirano je za I kvartal 2014. Razmotren je Predlog zakona o Budžetu za 2014. koji se odnosi na potrošačke jedinice: MO, MUP i ANB na zajedničkoj sjednici Odbora za bezbjednost i odbranu i Odbora za antikorupciju. Odbor za bezbjednost i odbranu je usvojio Plan parlamentarnog nadzora za 2014.</p>

		<p>državnog tužioca, ministra unutrašnjih poslova i direktora ANB na 11. sjednici Odbora za bezbjednost i odbranu***</p> <p>-Planirano je da Odbor održi kontrolno saslušanje direktora ANB na temu evidentiranja i čuvanja podataka u kontekstu primjene Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost</p> <p>-10. februara 2014. Odbor za bezbjednost i odbranu donio odluku da se održi kontrolno saslušanje Vrhovnog državnog tužioca, direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost i ministra unutrašnjih poslova, povodom učestalih napada na novinare</p> <p>-18. decembra 2013, Odbor za bezbjednost i odbranu obavio konsultativno saslušanje 1 vojno-diplomatskog predstavnika CG prije stupanja na dužnost</p> <p>-Nastavljena je implementacija Zakona o parlamentarnoj istrazi****</p> <p>-Nastavljeno je sa implementacijom Zaključaka o izgrađivanju povjerenja u izborni proces na osnovu kojih je formirana Radna grupa za izgrađivanje povjerenja u izborni proces*****</p>	<p>**U 2013. održano 26 sjednica na kojima su radna tijela razmatrala sprovođenje politika iz njihove nadležnosti.</p> <p>***Razmotrene su Informacija u vezi afere „Listing“u svijetlu novih hapšenja i Informacija o stanju bezbjednosti na teritoriji opštine Bar.</p> <p>****Anketni odbor za prikupljanje informacija i činjenica o događajima koji se odnose na rad državnih organa, povodom objavljivanja audio snimaka i transkripta sa sjednica organa i tijela DPS, dostavio Skupštini tehnički izvještaj o radu, koji sadrži statističke podatke o radu tog tijela. Anketni odbor održao ukupno 12 sjednica, tokom kojih je 17 lica dalo izjave.</p> <p>*****Radna grupa je održala 34 sjednice. U periodu od 20. do 24. januara 2014, u Skupštini je održano više sastanaka članova Radne grupe sa ekspertima TAIEX misije u cilju da se na kvalitetniji način pripreme predloženi zakoni koji treba da urede vođenje biračkog spiska i finansiranje političkih partija. Na sjednici prvog vanrednog zasjedanja u 2014. koja je održana, 17-18. februara 2014, Skupština je usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ličnoj karti, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih partija, Predlog zakona o biračkom spisku i Predlog zakona o izmjeni Zakona o lokalnoj samoupravi. Na istoj sjednici, nisu usvojeni Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, kao ni Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o crnogorskom državljanstvu.</p>
3.1.1. Pregovori sa EU			
<p>Aktivnost 1 Praćenje pregovaračkog procesa sa EU</p>	<p>Skupština</p>	<p>-Donijeta Rezolucija o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracija u EU, u decembru 2013.</p> <p>-U oktobru 2013. razmatrani su Nacrt pregovaračke pozicije CG za Međuvladinu konferenciju o pristupanju EU za poglavlje 23 i 24*</p> <p>-U oktobru, razmatran je Nacrt pregovaračke pozicije CG za Međuvladinu konferenciju o pristupanju EU za poglavlje 7-Pravo intelektualne svojine**</p>	<p>2013-14.</p> <p><i>*Donijet zaključak da je, u dio pregovaračkog procesa koji se odnosi na razmatranje nacrtu pregovaračkih pozicija, neophodno uključiti sekretare matičnih odbora Skupštine koji, pored davanja stručnog mišljenja i sugestija na predloženi tekst, treba i da distribuiraju same pozicije članovima svojih Odbora. Odbor je jednoglasno donio predlog za izmjenu Nacrta pregovaračke pozicije za Međuvladinu konferenciju o pristupanju EU za poglavlje 23, pa je pozicija na predloženi način promijenjena. Jednoglasno je donijeto pozitivno mišljenje o Nacrtu pregovaračke pozicije za Međuvladinu konferenciju o pristupanju EU za poglavlje 24. Na sjednici je učestvovalo 12 članova matičnih odbora-Odbora za bezbjednost i odbranu, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, Odbora za ljudska prava i slobode, Odbora za</i></p>

				antikorupciju. **Nacrt pregovaračke pozicije pozitivno ocijenjen.
3.2. TRANSPARENTNOST I JAČANJE KAPACITETA SKUPŠTINE				
Aktivnost 1 Jačanje otvorenosti i transparentnosti	Skupština	-Zatražena stručna podrška TAIEX-a za utvrđivanje procedura za djelovanje Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za antikorupciju na osnovu pritužbi građana i pravnih lica* -Organizovan „Dječiji parlament“, 2. decembra 2013, u okviru projekta „Otvoreni parlament“ na temu siromaštva -Nastavljena realizacija projekta „Demokratske radionice za period januar–decembar 2013.** -Organizovane su posjete Skupštini za grupe građana i slične događaje (izložbe, koncerte i sl.) ⁶ -Od 1. januara do 31. decembra 2013., objavljeno je i poslato ukupno jedanaest biltena „Otvoreni parlament,, (decembar 2012–novembar 2013.). ⁷ -Redovno ažuriranje listinga javnog glasanja na Internet stranicama Skupštine***	2013-14.	*Stručna podrška treba da obuhvati i razmatranje mogućnosti za jednostavnije procedure obraćanja građana Skupštini. TAIEX je odobrio zahtjev Skupštine za pružanje podrške za utvrđivanje pisanih procedura za djelovanje Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za antikorupciju. Očekuje se da TAIEX organizuje ekspertsku misiju u 2014. **Realizovane su 224 radionice, na kojima je učestvovalo 5.184 učenika. Tokom 174 radionica na temu „Demokratija i parlament“ i 50 radionica na temu „Evropska unija“, izrađeno je 175 dječijih novina i 49 radio priloga. U demokratskim radionicama je gostovalo ukupno 13 poslanika Skupštine iz parlamentarne većine i manjine. Broj radionica povećan je, od septembra, sa osam na devet nedjeljno, a od juna se izvode radionice na temu „Evropska unija“. ***Odsjek za informacionu tehnologiju kontinuirano objavljuje listinge elektronskog glasanja sa sjednica Skupštine na internet stranici. Listinzi elektronskog glasanja se objavljuju uz materijal na koji se glasanje odnosi, a započeta je i izrada posebnog softverskog rješenja-baze glasanja kako bi se korisnicima omogućila bolja i brža pretraga.
Aktivnost 2 Jačanje efikasnosti rada, administrativnih i materijalnih kapaciteta Skupštine Crne Gore	Skupština	-U januaru 2014, Skupština je pripremila treći Izvještaj o sprovođenju Plana zakonodavnog rada za 2013.* -Donijet Kalendar aktivnosti Skupštine za jesenje zasijedanje od 1. oktobra do 31. decembra 2013. -Radna tijela Skupštine usvojila Godišnje planove rada za 2013. -Formirana Komisija za vrednovanje konkursnih	2013-14.	*Plan zakonodavnog rada Skupštine CG je, u martu 2013, usvojio Kolegijum predsjednika Skupštine na osnovu Programa rada Vlade za 2013. i Plana aktivnosti na ispunjavanju preporuka iz Izvještaja Evropske komisije o napretku CG za 2012. Planom zakonodavnog rada obuhvaćeno je 128 predloga zakona, od čega su 54 predloga zakona, čije je donošenje planirano radi usklađivanja sa pravom EU, kao i 31 izvještaj, koji pojedini organi, saglasno zakonu, dostavljaju Skupštini. **Na osnovu predloga članova odbora, i potrebe za određenim

⁶ U periodu januar–septembar 2013. realizovano je: 6 posjeta studenata Crnogorskog udruženja studenata političkih nauka–MAPSS, 1 posjeta studenata Crnogorsko–američkog udruženja studenata – MAYAA, 170 posjeta učenika, u okviru projekta „Demokratske radionice“, u kojima je učestvovalo 3 893 učenika, iz 51 škole; Izložba povodom uručivanja diploma polaznicima „Demokratskih radionica“; Izložba fotografija sa prethodna četiri zasijedanja Dječjeg parlamenta povodom Dana usvajanja Konvencije UN-a o pravima djeteta; Posjeta Evropskog pokreta - Francuska, Evropski pokret.

⁷ „Otvoreni parlament“ je elektronska publikacija o radu Skupštine, koja pruža informacije o najznačajnijim skupštinskim aktivnostima na mjesečnom nivou. Bilten se objavljuje na internet stranicama Skupštine na crnogorskom i engleskom jeziku i šalje elektronskim putem na skoro 900 domaćih i međunarodnih adresa. Godišnje se objavljuje 11 biltena.

		<p>rješenja za novu zgradu Skupštine i dogovoreno je da se pokrene procedura za proširenje zahvata lokacije na kojoj je planirana izgradnja nove zgrade Parlamenta</p> <p>-Odsjek za informacionu tehnologiju Skupštine je inicijalno pripremio set pravila i procedura za uređenje informacionih sistema</p> <p>-Odbor Skupštine, krajem decembra 2013, pozitivno ocijenio primjenu Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Službe Skupštine**</p>		<p>izmjenama Pravilnika, Administrativni odbor je dao saglasnost na Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Službe Skupštine.</p>
--	--	---	--	--

IV BEZBJEDNOSNA PITANJA

4.1. REFORMA OBAVJEŠTAJNO-BEZBJEDNOSNOG SEKTORA

Aktivnost 1 Usvajanje i implementacija Akcionog plana za reformu sektora bezbjednosti	Potpr. Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku	<p>-U novembru 2013, usvojen Akcioni plan za reformu sektora bezbjednosti</p> <p>-U novembru 2013. usvojen Akcioni plan Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove MO 2014 -2015.</p> <p>-U toku je izrada predloga Zakona o osnovama uređenja obavještajno bezbjednosnog sektora</p>	2013-14.	
Aktivnost 2 Jačanje kapaciteta Odjeljenja za vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove*	MO	-Tri pripadnika Odjeljenja su učestvovala na vojno/obavještajnim kursovima i seminarima u inostranstvu	2013-14	*Vidi akt 11.
Aktivnost 3 Nastavak reforme Agencije za nacionalnu bezbjednost	ANB	<p>-Nova sistematizacija implementirana 76,40%</p> <p>-Povećana međunarodna (bilateralna) aktivnost Agencije sa službama zemalja članica NATO*</p> <p>-U toku je aktivna participacija u radu asocijacija obavještajnih i bezbjednosnih službi savezničkih država**</p> <p>-Pojačana multilateralna aktivnost kroz predsjedavanje regionalnom inicijativom koja se odnosi na suprotstavljanje regionalnim bezbjednosnim izazovima***</p> <p>-Započeto kadrovsko ekipiranje novih segmenata službe koji se bave ekonomskom i sajber</p>	2013-14.	<p>*Organizovano 4 direktorska susreta, 12 ekspertskih sastanaka, dnevna komunikacija sa rezidentnim predstavnicima službi NATO država, započete 3 zajedničke operacije i dr.</p> <p>**Krajem januara o.g, održana Multilateralna konferencija uz učešće 6 službi NATO država.</p> <p>***U toku je priprema organizovanja jednog ekspertskeg sastanka ove Asocijacije.</p> <p>****Edukovano 10 pripadnika crnogorskog DKP.</p>

		bezbjednošću -Urađen plan nastavka edukacije administracije Vlade CG u cilju postizanja većeg stepena bezbjednosne kulture****		
Aktivnost 4 Jačanje normativnog okvira	MO, DZTP	-U decembru 2013, utvrđen Predlog zakona o dopunama Zakona o tajnosti podataka* -Pripremljeni nacrti Uredbe o bližim uslovima i načinu sprovođenja fizičkih mjera zaštite tajnih podataka i Uredbe o bližim kategorijama podataka kojima se može odrediti stepen tajnosti STROGO TAJNO, TAJNO i POVJERLJIVO	2013-14.	*Predlog zakona je u skupštinskoj proceduri, usvajanje se očekuje u prvom kvartalu 2014.
Aktivnost 5 Međuresorna saradnja	MO, ANB, DZTP, MUP,UP, PU, UC, USPNFT	-Kontinuirano se odvija saradnja u okviru Ekspertske grupe u pripremi Sporazuma o međusobnoj saradnji ANB i MO - Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove	2013-14.	
Aktivnost 6 Realizacija Partnerskog cilja za Crnu Goru »Nacionalni program za bezbjednosnu saradnju sa NATO« *	DZTP	-Vidi aktivnost 4	2013-14.	
Aktivnost 7 Međunarodna saradnja	Vlada, DZTP	-Završene unutrašnje pravne procedure za zaključivanje bilateralnog Sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka sa SR Njemačkom* -Usaglašen međunarodni bilateralni sporazum sa Poljskom**	2013-14.	*Potpisivanje Sporazuma se očekuje u prvom kvartalu 2014. **U toku usaglašavanje međudržavnih bilateralnih sporazuma sa Hrvatskom, Slovenijom i Makedonijom.
Aktivnost 8 Organizacija i jačanje kapaciteta Direkcije za zaštitu tajnih podataka	DZTP	-Budžetom odobrena sredstva za popunu još jednog radnog mjesta u DZTP s ciljem popunjavanja organizacione jedinice INFOSEC (NCSA, SAA i NDA) -Službenici DZTP su se obučavali u više različitih oblasti*	2013-14.	*Primjena standarda iz oblasti INFOSEC-a (ISO/IEC 27001), Cyber defence-obuka administratora, Tempest radionica, Obuka za transport tajnog materijala u skladu sa NATO standardima, Radionica na temu NATO bezbjednosna politika za ne-NATO države, Radionica za menadžere bezbjednosti u organizaciji HQ USEC.
Aktivnost 9 INFOSEC	Vlada, MO, DZTP	-Instalirana radna stanica MOTOROLA SY 71 u ANB s ciljem omogućavanja direktne sigurne komunikacije sa predstavnikom ANB u Misiji CG pri NATO u Briselu -U toku je izrada Uredbe o kriptozastiti podataka na	2013-14.	*Usvajanje Uredbe je planirano nakon formiranja Savjeta za informacionu bezbjednost CG.

		nacionalnom nivou*		
Aktivnost 10 Bezbjednost lica	Organi državne uprave, DZTP	-Održano 16 obuka iz oblasti tajnih podataka i izvršena edukacija 625 državnih službenika (ANB, MVPIEI, MO i VCG, UP i dr.)	2013-14.	<i>*Periodično se organizuju brifinzi lica koja posjeduju NATO setifikat.</i>
Aktivnost 11 Fizička bezbjednost	Direkcija za zaštitu tajnih podataka, MO,VCG, ANB	-DZTP je kontinuirano pružala stručnu pomoć i vršila nadzor nad uspostavljanjem mjera fizičke bezbjednosti u MO- OVOBP, ANB i MUP -Izvršena adaptacija prostorija Odjeljenja za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove u skladu sa standardima -U okviru prostorija Odjeljenja, definisana je TEMPEST zona koja ispunjava kriterijume u pogledu zaštite tajnih podataka	2013-14.	
Aktivnost 12 Administrativna bezbjednost i sistem registara	DZTP, MO	-Izvršen Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem Zakona o tajnosti podataka i primjenom međunarodnih ugovora u ANB	2013-14.	
4.2. SAJBER BEZBJEDNOST				
Aktivnost 1 Strategija Cyber bezbjednosti*	MIDiT, MO i ostali državni organi	-U toku je implementacija „Strategije sajber bezbjednosti 2013-2017“ -U toku je implementacija postojećih propisa iz oblasti sajber bezbjednosti*	2013-14.	<i>*Nastavio se proces izmjena i dopuna određenih pravnih akata i donošenje novih, na osnovu analize zakonskih rješenja, u saradnji sa ekspertima iz NATO, EU, ITU-a i IMPACT-a.</i>
Aktivnost 2 Kordinacija na nacionalnom nivou	MIDiT,MO ostali državni organi	-U toku su aktivnosti na formiranju Nacionalnog savjeta *	2013-14.	<i>*Savjetodavno tijelo će biti nadležno za aktivnosti iz domena sajber bezbjednosti i INFOSEC-a.</i>
Aktivnost 3 Computer Security Incident Response (CSIRC)-CIRT na nacionalnom nivou	MIDiT,MO i ostali državni organi	-Uspostavljeni lokalni CIRT timovi na nekoliko lokacija u CG* -Uspostavljen je real-time mehanizam za koordinaciju sa drugim državama u cilju pravovremenog reagovanja**	2013-14.	<i>*MO, UP, ANB, DRI, MSP, Monstat, Opština Kotor, Opština Berane,Uprava za Zaštitu Konkurencije, VDT, MP, Opština Pljevlja. **CIRT CG prima prijave za incidentne situacije putem portala www.cirt.me.</i>
Aktivnost 4 Disaster recovery	MIDiT,MO i ostali državni organi	-U novembru 2013, otvoren Disaster Recovery centar u Bijelom Polju*	2013-14.	<i>*Centar predstavlja rezervnu lokaciju za infomacione sisteme državih organa i organa uprave.</i>

4.3. KONTROLA NAORUŽANJA I BORBA PROTIV TERORIZMA

4.3.1. Kontrola naoružanja

<p>Aktivnost 1 Implementacija Strategije za smanjenje lakog i malokalibarskog naoružanja (SALW)</p>	<p>Nac. komisija za sprovođenje Strategije za kontrolu naoružanja</p>	<p>-Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oružju je u fazi prilagođavanja u skladu sa predloženim dopunama Evropske komisije -Kontinuirano se preduzimaju aktivnosti na stručnom usavršavanju i edukaciji službenika* -Preduzimaju se aktivnosti, na svim nivoima, na jačanju baze podataka o malom i lakom oružju** -Obrazovano je Koordinaciono tijelo za malo i lako oružje, planiranje, koordinaciju, sprovođenje i nadzor aktivnosti u ovoj oblasti, kojim predsjedava predstavnik MUP***</p>	<p>2013-14. *U saradnji sa Misijom OEBS-a i Kancelarijom UNDP-a u CG, održana je radionica u Budvi, u decembru 2013, na kojoj su prisustvovali njihovi predstavnici, kao i predstavnici MUP iz regiona. Dogovorena je tješnja saradnja institucija koje rade na kontroli SALW, kao i razmjena iskustava. Takođe, u saradnji sa SMCG pri OEBS-u i drugim MO u Beču dogovorena je prezentacija Strategije za kontrolu malog i lakog naoružanja u OEBS-u. Delegacija MUP-a učestvovalaće na prezentaciji 12. i 13. marta 2014. gdje će biti predstavljen rad na Strategiji, ključni ciljevi i planirane aktivnosti po pitanju javnih kampanja za vraćanje oružja, realizovane u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori i UNDP **Planirano je da MO i MUP nastave da uništavaju viškove oružja i municije, samostalno ili u saradnji sa međunarodnim organizacijama i partnerima. ***Ovo tijelo je zaduženo za praćenje implementacije Strategije i Akcionog plana za SALW. Tijelo je sastavljeno od predstavnika MUP, MVPEI, MO, ME, MF i UC.</p>
<p>Aktivnost 2 Prevoz opasnih materija i proizvodnja i promet eksplozivnih materija</p>	<p>MUP, UP, MO, UC, MVPEI</p>	<p>-Utvrđen Predlog Zakona o prevozu opasnih materija -Utvrđen Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama -Izrađenja metodologija–procedura izdavanja odobrenja za nabavku i unutrašnji transport eksploziva za civilnu upotrebu i inicijalnih sredstava -Redovno se vrši kontrola robe i dokumentacije prilikom sprovođenja carinskih postupaka -Promet i transport eksplozivnih materija se aktivno prati sa više nivoa (izvršni i kontrolno-nadzorni⁸) -Urađena je baza podataka o prometu i transportu eksplozivnih materija sa svim potrebnim podacima za područje Crne Gore* -Kontinuirano se vrši izdavanje sertifikata za vozače</p>	<p>2013-14. *Za period oktobar-decembar 2013. izdata su 54 odobrenja za nabavku, 219 odobrenja za unutrašnji transport eksplozivnih materija, kao i 24 rješenja za uvoz/izvoz/tranzit eksplozivnih materija. U toku 2013. izdata su 173 odobrenja za nabavku, 614 odobrenja za unutrašnji transport eksplozivnih materija, kao i 69 rješenja za uvoz/izvoz/tranzit eksplozivnih materija. **Za period oktobar-decembar 2013. izdato je ukupno 24 sertifikata (ADR) za vozače vozila koja prevoze opasne materije i 78 Uvjerjenja za lica koja rukuju opasnim materijama. U toku 2013. ukupno je izdato 79 sertifikata (ADR) za vozače vozila koja prevoze opasne materije i 273 Uvjerjenja za lica koja rukuju opasnim materijama. ***Tokom oktobra, novembra i decembra 2013. Tim za neeksplozivna ubojna sredstva (NUS) je, sa lokacije bivše kasarne „Orjenski odred“, u Kumboru, izuzeo i uništio ukupno 62 različita tipa NUS-a (3 protivpodmorničke dubinske mine, 25 avio bombi</p>

⁸ Promet i upotrebu eksplozivnih materija mogu obavljati samo privredna društva koja imaju dozvolu za vršenje ovih djelatnosti u skladu sa Zakonom o eksplozivnim materijama. Pomenuta privredna društva se kontrolišu od strane Direkcije za inspekcijски nadzor shodno Godišnjem planu o inspekcijskom nadzoru.

		vozila koja prevoze opasne materije i uvjerenja za lica koja rukuju opasnim materijama** -Kontinuirano se sprovode aktivnosti na zaštiti od neeksplozivnih ubojnih sredstava***		FAB 75 i 34 avio bombi FAB 125). Ukupno oko 6 485 kg.
Aktivnost 3 Kontrola naoružanja	MUP, MO, ME, MVPEI, UC	-Kontinuirano izdavanje dozvola u skladu sa Zakonom o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene i zahtjevima privrednih subjekata -U toku je izrada novog Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem, vojnom opremom i nevojnim ubojnim sredstvima* -Kontinuirano se vrši kontrola izvoza robe dvostruke namjene u skladu sa važećim Zakonom o kontroli izvoza robe dvostruke namjene i zahtjevima privrednih subjekata -Kontinuirano se vrši nadzor transporta i tranzita naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene** -U TARICG-u implementirana roba dvostruke namjene -Kontinuirano se vrši izrada izvještaja u vezi kontrole naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene -U toku su aktivnosti na uspostavljanju i uključivanju Tracker softvera u funkciju*** -Donijete Odluke o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme i Odluka o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namjene -U kontinuitetu se uvažavaju međunarodne obaveze**** -Kontinuirano se vrši izdavanje dozvola za uvoz/izvoz/transport oružja*****	2013-14.	*Usvajanje planirano za II kvartal o.g. **Za period oktobar-decembar 2013. izdato je 70 rješenja za transport naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene, 9 rješenja za transport sportskog i lovačkog naoružanja, kao i 45 saglasnosti za uvoz/izvoz naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene. U toku 2013. izdato 197 rješenja za transport naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene, 20 rješenja za transport sportskog i lovačkog naoružanja, kao i 184 saglasnosti za uvoz/izvoz naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene. ***Softver namijenjen za praćenje prometa naoružanja i robe dvostruke namjene. ****Naročito sankcije UN, EU, OEBS, međunarodni sporazumi o neširenju naoružanja /CFSP, u skladu sa Zajedničkom pozicijom Savjeta EU 2008/944. *****U skladu sa Zajedničkom pozicijom Savjeta EU 2008/944/CFSP i kriterijumima EU.
Aktivnost 4 Implementacija međunarodnih dokumenata i UN konvencija iz oblasti razoružanja i kontrole oružja	MVPEI, UP, MO	-Završena je razmjena godišnjih vojnih informacija po "Bečkom dokumentu 2011", Sporazumu o podregionalnoj kontroli naoružanja i GEMI* -Dostavljeni su redovni godišnji izvještaji po pitanju	2013-14.	*Crna Gora aktivno učestvovala u radu radnih tijela OEBS-a. **Realizovane su 3 inspekcije prijavljene lokacije u Crnoj Gori od strane BiH, R.Hrvatske i R.Srbije i 3 inspekcije od strane Crne Gore u ovim zemljama, kao i redovno učeće u radu Podregionalne

		<p>kontrole naoružanja OUN u skladu sa određenim konvencijama</p> <p>-CG je, u skladu sa propisanim kvotama BD -11, prihvatila 1 evaluacijsku inspekciju i 3 inspekcije specifičnog područja od strane zemalja članica OEBS-a</p> <p>-CG učestvovala u multilateralnoj inspekciji u inostranstvu</p> <p>-Nastavljena je bilateralna saradnja na polju kontrole naoružanja sa K. Danskom, Mađarskom i SR Njemačkom i realizovane su planirane bilateralne aktivnosti sa ovim zemljama za 2013.</p> <p>-Nastavljena implementacija Sporazuma o podregionalnoj kontroli naoružanja (SPKN)**</p>		<i>konsultativne komisije.</i>
Aktivnost 5 Uništavanje viškova naoružanja	UP, MO	<p>-UP kontinuirano preuzima aktivnosti na bezbjednom smještaju i uništavanju viškova naoružanja, eksplozivnih sredstava i municije</p> <p>-Nastavljeno je preventivno uništavanje municije i minsko-eksplozivnih sredstava (ubojnih sredstava-UbS) u organizaciji VCG (vidi: 5.3.2. akt 3)</p>		
Aktivnost 6 Implementacija Sporazuma o primjeni zaštitnih mjera MAAE s Crnom Gorom, uključujući Dodatni protokol i Protokol o malim količinama radioaktivnih izvora	MORT, Agencija za zaštitu životne sredine, Skupština	<p>-Izrađen Sedmi nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima u cilju sprovođenja Sporazuma o zaštitnim mjerama, Dodatnog protokola i Protokola o malim količinama*</p> <p>-Kontinuirano se radi na ažuriranju baze podataka RAIS koju vodi Agencija za zaštitu životne sredine**</p>	2013-14.	<p><i>*Izvještaj je dostavljen Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju.</i></p> <p><i>**U izvještajnom periodu periodu izdato ukupno dvanaest (12) dozvola za promet (uvoz, izvoz, tranzit) izvora jonizujućeg zračenja i rezervnih djelova i šest (6) dozvola za obavljanje radijacione djelatnosti.</i></p>
4.3.2. Borba protiv terorizma				
Aktivnost 1 Unapređivanje interoperativnosti između vojske i posebnih jedinica za borbu protiv terorizma i osposobljavanje za učešće u međunarodnim operacijama	MUP, UP MO	<p>-Redovno se osposobljavaju jedinice za učešće u međunarodnim operacijama/mirovnim misijama (formirana baza zainteresovanih službenika, obučeni službenika i službenika sa iskustvom u mirovnim misijama)*</p> <p>-Vršena je redovna obuka pripadnika VCG za učešće u međunarodnim misijama (vidi 5.3.1 aktivnost 5. i 6.)</p>	2013-14.	<p><i>*Ostvarena je odlična saradnja između Vojske CG i posebnih jedinica policije u cilju razvoja kapaciteta za borbu protiv terorizma, što je konkretizovano kroz realizaciju zajedničkih obuka i vježbi.</i></p>

<p>Aktivnost 2 Borba protiv finansiranja terorizma i jačanje mehanizama i sprovođenje aktivnosti na prevenciji terorizma</p>	<p>Sudovi, Tužilaštvo USPNFT, ANB,UP, MO</p>	<p>-Pripremljen nacrt Nacionalnog akcionog plana za sprovođenje rezolucije SB UN 1540* -Održan sastanak sa predstavnicima OEBS/UNODA u oktobru 2013. u Beču** -Nastavljena je implemetnacija AP Nacionalne komisije za sprovođenje Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranje terorizma (vidi 2.1.3.3, akt 1.) -Izrađen je inovirani AP za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma za period 2013-2014 i usvojen Izvještaj o sprovođenju AP 2013-2014 za period avgust-decembar 2013. -Formiran je Nacionalni savjet za sajber bezbjednost (vidi 4.2.) -U decembru 2013, usvojen Prvi izvještaj o sprovođenju Strategije zaštite od jonizujućeg zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom -U decembru 2013, usvojen Program sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini za 2014, i Informacija o stanju životne sredine za 2012. (oktobar) -Dogovorena buduća saradnja Odjeljenja za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radiacionu sigurnosti i EXBS (Export Control and Related Border security) Program za kontrolu izvoza i bezbjednosti granica, krajem decembra 2013. -Sprovedeni su projekti „Upravljanje zatvorenim izvorima zračenja-javljači požara“ i „Monitoring radioaktivnosti rijeke Morače *** -Kandidovan projekat “Mapiranje radona u Crnoj Gori i unaprjeđenje nacionalnog sistema zaštite od radona“, koji je Međunarodna agencija za atomsku energiju odobrila u novembru 2013. -Kontinuirano se vrši inspekcijski nadzor na osnovu Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti,</p>	<p>2013-14.</p>	<p>*Usvajanje dokumenta se očekuje do kraja marta o.g. **Sastanak organizovan u cilju boljeg izvještavanja po pitanju Rezolucije Savjeta bezbjednosti i ukazano je na pitanja na koja bi Crna Gora trebalo da odgovori u svom sljedećem izvještaju o sprovođenju rezolucije 1540, kao i pitanja (akcije i mjere) koji bi se mogli naći u Akcionom planu. ***Projekti sprovedeni u cilju jačanja nuklearne sigurnosti u saradnji se Institutom za radioelemente Belgije. S tim u vezi, početkom oktobra 2013. realizovana je ekspertska posjeta predstavnika Instituta za radioelemente iz Belgije Crnoj Gori. ****U izvještajnom periodu, ekološki inspektor za zaštitu od jonizujućeg zračenja je:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ izvršio 122 inspekcijska nadzora za kontrolu lica koja obavljaju radijacionu djelatnost (usmene opomene za manje nepravilnosti pri radu i sl.) ▪ donio 43 Rješenja koja se odnose na preduzimanje određenih mjera i radnji u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, mjerenja stepena individualnog spoljašnjeg izlaganja profesionalno izloženih lica, vršenja zdravstvenih pregleda profesionalno izloženih lica koja rade u zoni zračenja, dozimetrijskim ispitivanjima, kontroli radne sredine i mjerenja radi sprovođenja programa osiguranja i kontrole kvaliteta za izvore jonizujućeg zračenja, pribavljanja Rješenja o ispunjenosti propisanih uslova za korišćenje izvora jonizujućeg zračenja ▪ izvršio inspekcijske nadzora prilikom skidanja radioaktivnih gromobrana, njihovog transporta i skladištenja u skladište radioaktivnog otpad kao i prikupljanja iskorišćenih radioaktivnih zatvorenih izvora ▪ podnio 5 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka na osnovu Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti ▪ izradio procedure za vršenje inspekcijskog nadzora u medicinske i nemedicinske svrhe (nuklearna medicina, radioterapija, brahiterapija, industrijska radiografija, za skidanje radioaktivnih gromobrana (demontaža i uklanjanje radioaktivnih gromobrana, transport i reagovanje u vanrednim situacijama).
--	--	---	-----------------	--

		međunarodno potvrđenih ugovora i konvencija i drugih zakonskih propisa****		
Aktivnost 3 Osposobljavanje za učešće u međunarodnim operacijama	MO, GŠ	-Predstavnici GŠ učestvovali na Kursu za UN vojne posmatračke 2013-03, Harskamp, K. Holandija -Vršena je redovna obuka pripadnika VCG za učešće u međunarodnim misijama (vidi 5.3.1, akt 5 i 6.)	2013-14	
4.4. UPRAVLJANJE U VANREDNIM SITUACIJAMA				
Aktivnost 1 Unapređenje podrške civilnim institucijama	MUP, MO	-Uspješno realizovani planovi pripreme CG u 2013. za aktivno učešće u vježbi SEESIM 14, koja se održava o.g. u Hrvatskoj -Predstavnici MO kontinuirano učestvuju u svim regionalnim seminarima i vježbama (CMEP, NATO i dr), koje se odnose na unapređenje podrške civilnim institucijama u vanrednim situacijama	2013-14.	
Aktivnost 2 Unapređenje elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama*	Vlada, MIDT, MUP i Operatori	-OKC 112 je, u saradnji sa Agencijom za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, izvršio harmonizaciju normativno pravnih propisa sa direktivama EU (direktive 2002/21/EZ, 2002/22/EZ, 2009/136/EZ) -Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost realizovala je i obezbijedila besplatne pozive ka brojevima: 112, 122, 123, 124 -U toku je izrada Godišnjih kriznih planova za postupanje u vanrednim situacijama	2013-14.	<i>*Na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama, tokom 2014, planirano je donošenje pozakonskih akata vezanih za vanredne situacije i pozive u hitnim slučajevima i to:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan mjera za obezbjeđenje integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i omogućavanja korišćenja elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama ▪ Odluka o korišćenju prava prvenstva komunikacija u vanrednim situacijama ▪ Pravilnik o načinu, uslovima i dinamici uvođenja jedinstvenog evropskog telefonskog broja 112 za pozive u nevolji kao i o kvalitetu usluge opsluživanja poziva upućenih na taj broj ▪ Pravilnik o uslovima i dinamici obezbjeđivanja pristupa za lica sa invaliditetom brojevima hitnih službi ▪ Pravilnik o kriterijumima tačnosti i pouzdanosti informacije o lokaciji pozivaoca koja se pruža hitnim službama
Aktivnost 3 Unapređenje sistema zaštite i spašavanja	MUP, MO	-Realizuju se kontinuirano aktivnosti na usklađivanju modela organizacije upravljanja u vanrednim situacijama* -Predstavnik Direktorata za vanredne situacije učestvovao na sastanku Grupe za civilnu zaštitu u	2013-14.	<i>*Aktivnosti se realizuju kroz izmjene i dopune Zakona o zaštiti i spašavanju, u skladu sa preporukama međunarodne zajednice i sa dobrom praksom organizacije ovih službi u zemljama u okruženju i zemljama EU. **Planirano učešće predstavnika Direktorata za vanredne situacije</i>

		<p>okviru Komiteta za civilno planiranje u kriznim situacijama (CEPC), u februaru 2014, u sjedištu NATO-a u Briselu**</p> <p>-Urađen Predlog Zakona o zaštiti i spašavanju</p> <p>-Izrađene su radne verzije procjena ugroženosti i planovi za zaštitu i spašavanje od poplava za 5 opština (Kotor, Budva, Herceg Hovi, Pljevlja i Rožaje)***</p> <p>-Realizacija projekta u okviru UNISDR-WMO/DRR pod nazivom „Building Resilience to Disasters in Western Balkans and Turkey“ teče u skladu sa projektnom dinamikom (projekat traje 24 mjeseca)</p> <p>-Realizovan projekat „Pripremljenost za odgovor na vanredne situacije i smanjivanje rizika od katastrofa“****</p> <p>-Realizacije IPA projekta „Prekogranična zaštita i spašavanje od poplava“ teče u skladu sa projektnom dinamikom (projekat se završava u aprilu 2014.)</p> <p>-Kontinuirano se vrši izrada opštinskih i preduzetnih planova za zaštitu i spašavanje za različite hazarda</p>		<p>na Plenarnom sastanku za oblast civilne zaštite u okviru NATO Komiteta za civilno planiranje u vanrednim situacijama, u periodu od 17. do 18. maja 2014, u Briselu.</p> <p>***Nabavljena je stručna literatura iz oblasti bezbjednosti za pripadnike službi zaštite i spašavanja i Direktorata za vanredne situacije, organizovane su tri jednodnevne regionalne radionice na temu EU direktiva i metodologija za izradu pomenutih planova (Podgorica, Bar i Bijelo Polje); vršeno je ažuriranje nacionalnih planova za zaštitu i spašavanje od požara i poplava. Planirani rok završetka aktivnosti na izradi planova za zaštitu i spašavanje od poplava za 5 opština je 01. april 2014.</p> <p>****Izrađeni su planovi za zaštitu i spašavanje od zemljotresa za pet osnovnih škola u Podgorici, Beranama, Kotoru, Baru i Ulcinju i izvršene su vježbe evakuacije; izrađen je i, od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje, usvojen međupredmetni program “Obrazovanje u oblasti vanrednih situacija”; izrađen je i Vodič za postupanje u slučajevima vanrednih situacija; izvršena je edukacija učenika, nastavnog i vannastavnog osoblja na temu vanrednih situacija itd.</p>
--	--	---	--	---

V VOJNO-ODBRAMBENA PITANJA

5.1. ODBRAMBENA POLITIKA

Aktivnost 1 Reforma i razvoj sistema odbrane	MO	<p>-U toku je implementacija novog Stratejskog pregleda odbrane CG u saradnji sa NATO i partnerskim zemljama (SAD, Slovenija)*</p> <p>-Nastavljeno je uništavanje viškova NVO (vidi 5.3.2.)</p> <p>-U okviru realizacije projekta „Building integrity“, u decembru 2013, održan radni sastanak sa NATO ekspertskim timom</p> <p>-Realizovan je seminar “Building Integrity and Promoting Good Practices in the Defence and Security Sector, Experience from South Eastern</p>	2013-14.	<p>*Ključne izmjene u novom SPO predstavljaju redefinisane odbrambene misije, reorganizacija MO, prelazak sa brigadne na bataljonsku organizaciju Vojske i definisanje nove organizacione strukture. Prilagođen je nivo razvoja vojnih sposobnosti u skladu sa ekonomskim mogućnostima države i Partnerskim ciljevima. Definirani su glavni projekti modernizacije Vojske, koji se odnose prije svega na opremanje deklariranih snaga, rješavanje nadzora vazdušnog prostora, nabavku višenamjenskih helikoptera i rješavanje pitanja pomorske zaštite i kontrole našeg mora.</p> <p>**U skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, koji je stupio na snagu u januaru 2013. Rok za</p>
---	----	---	----------	---

		Europe" (vidi 1.2.2, akt 2) -Imenovan Menadžer integriteta i formirana RG za izradu Plana integriteta** -MVP Norveške je pripremlilo predlog projekta pod nazivom „Jačanje sistema integriteta u oblasti bezbjednosti i odbrane“ za period od tri godine***		donošenje Plana integriteta MO je do kraja 2014. ***Projekat pripremljen u saradnji sa MP, MO, MUP, Agencijom za antikorupcijsku inicijativu i Upravom za kadrove. Pismo namjere za pokretanje projekta je dostavljeno Ministarstvu vanjskih poslova Norveške. Očekuje se da će projekat biti pokrenut u II kvartalu 2014.
Aktivnost 2 Jačanje regionalne odbrambene saradnje	MO	-Crna Gora je završila predsjedavanje Američko-jadranskom poveljom (vidi 1.2.2.) -Vidi 4.3.1, aktivnost 4	2013-14.	
5.2. PLANOWI ODBRANE				
Aktivnost 1 Razvojno planiranje odbrane	MO	-Izrađen Plan implementacije i formirane RG koje će voditi proces implementacije rješenja u 5 oblasti: ljudskim resursima i organizaciji, obuci i obrazovanju, opremanju i podršci, finansijama i obavještajnim i bezbjednosnim pitanjima* -Formirana je RG za izradu nove organizacione strukture Vojske i prelazak na bataljonsku organizaciju**	2013-14.	*U skladu sa implementacijom Strategijskog pregleda odbrane, planirano je da se do kraja 2014. pređe na novu organizaciju Vojske i da se stvore ostale neophodne pretpostavke za funkcionisanje u skladu sa novom organizacijom i sa prioritetima definisanim Strategijskim pregledom odbrane. Rezultat rada radnih grupa će biti osnov za izradu Dugoročnog plana razvoja odbrane, čija se izrada planira 2015. **Definisano je da se nova struktura Vojske uspostavi do kraja 2014. i predviđa u ovoj fazi smanjenje brojnog stanja na 1950 pripadnika, a do kraja 2018. na 1800 pripadnika (sadašnje brojno stanje Vojske je 2095 pripadnika).
Aktivnost 2 Implementacija PARP i Partnerskih ciljeva	MO	-Dostavljen Izvještaj o napretku u realizaciji Partnerskih ciljeva u decembru 2013.* -U PARP izvještaju za 2013. urađena analiza realizacije Partnerskih ciljeva i dostignuti stepen i napredak na usvajanju procedura i opremanja deklariranih snaga po Partnerskim ciljevima**	2013-14.	*Treći paket sadrži 49 partnerskih ciljeva, četvrti paket PC Crna Gora će dobiti u proljeće 2014. **Posebno je istaknut napredak u realizaciji sljedećih partnerskih ciljeva: L0355 - uspješno izvršeno ocjenjivanje 1 deklarirane čete na nivou SEL-2; M2920 -uspostavljanje mornaričkog operativnog centra za nadzor mora; G4490 -zaključno sa 2013. potpuno opremljena jedna pješadijska četa deklarirana po OCC konceptu sa svim pripadajućim CBRN sredstvima. Druga pješadijska četa je opremljena sa CBRN sredstvima oko 50%; G0355 -značajno je unapređeno znanje engleskog jezika kod pripadnika Vojske; G0455 -uspostavljen softver za kodifikaciju BULCOD i NATO MailBox, kodifikovano 48 stavki. Usvojen je Pravilnik o standardizaciji u oblasti odbrane i formirana Komisija za standardizaciju, koja će početkom februara 2014. predložiti prvi Plan standardizacije. Takođe je ostvaren značajan progres u PC: G2780, G2781, G008, M0035 itd.
Aktivnost 3 Unapređenje sistema nadzora i kontrole	MO	<u>Nadzor mora</u> -Uspostavljen je Nacionalni pomorski operativni	2013-14.	*Na vojnim objektima „Obostnik“ i „Mavrijan“ izgrađena je nova infrastruktura za osmatračke senzore, nabavljeni su i stavljeni u

vazdušnog prostora		<p>centar u oktobru 2013, u Baru</p> <p>-Projekat modernizacije senzorskog sistema realizuje se fazno*</p> <p><u>Integrirani sistem nadzora i kontrole vazdušnog prostora</u></p> <p>-Početkom septembra 2013. data saglasnost za potpisivanje Sporazuma o izradi predakvizicijske studije za zaštitu vazdušnog prostora sa Hrvatskom, BiH i Makedonijom**</p> <p><u>Razmjena podataka o situaciji u vazdušnom prostoru- ASDE (Air Situation Data Exchange)</u></p> <p>-Pripremljen je i usaglašen Memorandum o razumijevanju***</p>		<p>operativnu upotrebu novi radari spregnuti sa MSTT (sistemi za dodatnu naprednu obradu podataka radara i njihovo upravljanje) i sistemom prenosa podataka. Nabavljen je novi komandno-informacioni sistem „MIMS“ koji vrši korelaciju informacija dobijenih sa senzora i iz drugih izvora, obradu informacija do dobijanja prepoznate mornaričke slike (RMP), prezentaciju slike i razmjenu podataka. U planu je dalje proširivanje ovog sistema uvođenjem novih senzora i informacija iz sistema drugih državnih organa i daljim unapređenjem razmjene podataka. Sredstva za realizaciju druge faze su obezbijedena u budžetu za 2014.</p> <p>**MO Hrvatske je vodeća kontakt nacija za navedene zemlje regiona preko koje će se razmjenjivati informacije sa NATO SHAPE.</p> <p>***Trenutno je u izradi Tehnički sporazum. U toku 2014. biće potpisan Memorandum o razumijevanju i Tehnički sporazum, a uspostavljanje sistema predviđeno je za kraj 2014/prva polovina 2015.</p>
5.3. UPRAVLJANJE ODBRANOM				
Aktivnost 1 Pravni aranžmani za učešće u kolektivnoj odbrani	MO	<p>-U toku je formiranje Interresorne radne grupe koja će izvršiti analizu Strategije nacionalne bezbjednosti i uraditi Predlog izmjena i dopuna ili izradu nove Strategije*</p> <p>-Utvrđen Predlog zakona o dopuni Zakona o tajnosti podataka u decembru 2013. (vidi 4.1, akt 4.)</p> <p>-U toku je procedura donošenja Predloga izmjena i dopuna Zakona o vojsci*</p>	2013-14.	*Nacr se očekuje u IV kvartalu 2014.
5.3.1. Unapređenje kadrovskog potencijala				
Aktivnost 1 Obrazovanje i usavršavanje vojnog osoblja	MO	<p>-Trenutno se 20 kadeta i 9 kadetkinja obrazuje na inostranim vojnim akademijama*</p> <p>-Komandno štabno usavršavanje je pohađalo deset oficira, u SAD, Hrvatskoj, Estoniji i Sloveniji**</p> <p>-U izvještajnom periodu, 21 zaposleni iz MO i VCG pohađao je kurseve jezika u inostranstvu, a 225 zaposlena pohađala su kurseve engleskog, francuskog, njemačkog jezika u zemlji</p>	2013-14.	<p>*U 2013. inostrane Vojne akademije završilo je 9 kadeta. Od osnivanja Ministarstva 2007, 43 kadeta su završila inostrane vojne akademije. U toku 2014. planirano je upućivanje 11 kadeta na obrazovanje u inostranim VA.</p> <p>**Trenutno se na komandno štabnom usavršavanju nalaze četiri oficira.</p> <p>***Trenutno u MO i VCG imamo 354 lica (185 oficira, 113 podoficira, 49 vojnika po ugovoru i 7 civilnih lica) koji poznaju engleski jezik po standardu STANAG 6001 na nivoima do 1+(95 lica), od 1+ do 2+(207 lica), i 2+ do 3(52 lica).</p>
Aktivnost 2	MO	-Redovno su sprovedene aktivnosti na kadrovskom	2013-14.	*Tokom 2013, je na različite seminare, radionice, vježbe i druge oblike usavršavanja u zemlji, učestvovalo 658 zaposlenih u MO i

Usavršavanje državnih službenika i namještenika		usavršavanju* -Tokom 2013. 572 zaposlenih iz MO i VCG, školovalo se i obučavalo u inostranstvu		VCG
Aktivnost 3 Opremanje i obuka deklariranih jedinica po OCC konceptu	MO	-Deklarisana 1. pješadijska četa nastavila je obučavanje po konceptu operativnih sposobnosti i uspješno je realizovano ocjenjivanje na nivou SEL-2 u septembru 2013. -50% pripadnika EOD tima je osposobljeno za uništavanje NUS-a (neeksplozivnih ubojnih sredstava) u skladu sa STANAG 2389, dio B i stekao je zvanje EOD tehničara	2013-14.	
Aktivnost 4 Nastavak Vojno-vojne saradnje sa partnerskim zemljama	MO	-U 2013. realizovani su planovi bilateralne saradnje (PBS) sa 21 zemljom*	2013-14.	*Ukupan procenat realizacije PBS je oko 80 %.
Aktivnost 5 Učešće na zajedničkim vježbama u zemlji i inostranstvu	MO	-U toku 2013. nastavljeno je sa obukom personala GŠVCG i potčinjenih jedinica u procesu donošenja vojnih odluka po NATO proceduri -Nastavljeno je sa upućivanjem oficira i podoficira na obuku u PSOTC oružanih snaga BiH -Pripadnici VCG u 2013. su učestvovali u izvođenju više multinacionalnih vježbi na poligonima za obuku Albanije, BiH, Njemačke, Slovenije, Srbije i Makedonije <u>-Međunarodne vježbe na kojima su pripadnici Vojske Crne Gore učestvovali u 2013:</u> SHARED RESILIANCE 13, ADRIATIC STRIKE 2013-Slovenija, IMMEDIATE RESPONSE 13, COMBINED ENDEAVOR 2013, EAGLE 13- Srbija, VIGILANT GUARD 14 itd. -U toku 2013, nastavljeno je obučavanje Pomorskog odreda u podvodnom razminiranju kroz obuku ronilaca u Sloveniji, kao i kroz učešće na vježbi „DELFIN 2013“. -Remorker PR-41 je učestvovao na dvije međunarodne vježbe (ADRION LIVEX 13 u Grčkoj i ADRIAN POOL 13 u teritorijalnom moru CG) i dvije	2013-14.	*U pitanju su multinacionalne vježbe zemalja članica NATO i Partnerstva za mir, u kojima su pripadnici Vojske uzeli učešće sa štabnim oficirima i podoficirima i jedinicama ranga odjeljenja i voda s ciljem prikaza i unapređenja operativnih sposobnosti jedinica, primjene usvojenih NATO procedura i standarda, kao i unapređenja osposobljenosti komandnog kadra u procesu donošenja vojnih odluka. **Osposobljenost vazduhoplovnih snaga je unapređivana kroz međunarodne vojne vježbe („ADRIAN POOL“, „ADRIAN STRIKE“) i vježbe drugih jedinica Vojske Crne Gore u Crnoj Gori („Odlučan korak 03“, interne vježbe Mornarice Vojske Crne Gore)

		<p>interresorne vježbe u CG</p> <p>-Nastavljeno obučavanje pripadnika bording tima u NMIOTC na Kritu, Republika Grčka. 83% pripadnika deklarisanog sastava je završilo kurs u NMIOTC na Kritu</p> <p>-U toku 2013. realizovana je obuka pilota Armije R. Makedonije i Oružanih snaga Savezne R. Njemačke**</p> <p>-Pripadnici iz informaciono-komunikacione oblasti i CBRN, inženjerskih i medicinskih snaga učestovali su u svojstvu posmatrača na vježbi u vezi vanrednih situacija „Budni stražar 14“ u SAD</p>		
Aktivnost 6 Učešće na kursovima u inostranstvu sa težištem na kursovima u regionalnim centrima zemalja okruženja	MO (GŠ J-5)	-Predstavnici GŠ VCG su aktivno učestvovali na kursovima u inostranstvu*	2013-14.	*„Obrana od cyber napada za sistemske i mrežne administratore“ u R Turskoj; „Uticaj Cyber kriminala na ekonomsko okruženje u jugoistočnoj Evropi“ u R Hrvatskoj; „Bording tim, R. Grčka; Ljetnji kurs planinskog ratovanja, R. Slovenija; „CREVAL kurs za OCC ocjenjivače“, SR Njemačka; kursevi za pripadnike NHB voda (vod za borbu protivnuklearnog, biološkog, hemijskog oružja) u RS; EOD kurs za protivminske ronioce, Slovenija; kurs za obuku ocjenjivača po konceptu OCC, Jermenija.
Aktivnost 7 Obezbjedenje objekata, materijalnih sredstava i ljudstva	MO (GŠ J-3/7)	-Ugovorom o djelu obezbjeđuje se 10 objekata -Čuvarskom i prijavnom službom obezbjeđuju se 32 objekta od čega je 11 neperspektivno	2013-14.	
5.3.2. Oslobođanje od nepotrebne vojne infrastrukture i viška naoružanja				
Aktivnost 1 Rješavanje viškova infrastrukturnih objekata koji su na korištenju MO	MO	-Savjet za privatizaciju Vlade CG objavio je tender za turističku valorizaciju vojnog odmarališta Bigovo-Kotor, Mamula-Herceg Novi, bivša vojna kasarna i vojno odmaralište-Žabljak, u decembru 2013.	2013-14.	
Aktivnost 2 Rješavanje viškova pokretnih stvari i opreme	MO	-Tokom 2013. prodana su 3 plovna objekta putem javnih licitacija* -Vlada je proglasila suvišnim 968 motornih priključnih vozila i radnih mašina** -U vazduhoplovstvu su u višku 3 aviona tipa »UTVA«, dok će se za 4 aviona G-4, na osnovu smjernica iz SPO, donijeti Odluka radi oglašavanja suvišnim**	2013-14.	*Višak predstavlja 8 plovnih objekata, 4 su ratni brodovi, a ostalo su pomoćni plovni objekti **U toku 2013. su organizovane 3 prodaje pri čemu je prodato 300 vozila. Ostala vozila biće prodana kao sekundarne sirovine, u toku 2014. **U planskom periodu biće prodati na tržištu uključujući i njihove rezervne djelove i trenažere za obuku u skladu sa važećim procedurama.

<p>Aktivnost 3 Rješavanje viška naoružanja i vojne opreme</p>	<p>MO</p>	<p>-Tokom 2013. nije vršeno uništavanje municije u sopstvenoj režiji*</p> <p>-U toku je postupak realizacije III2 (III faza 2 podfaza) faze MONDEM programa u ukupnoj količini od 1.065,15 t</p> <p>-Po Tehničkom sporazumu ukupno je uništeno 1.211,15 t**</p> <p>-Tokom 2013. 1.773,29 tona municije je prodato Komisionarima i Kupcima</p>	<p>2013-14</p> <p>2013-14</p> <p>*Planirano je uništavanje 128,37 tona u sopstvenoj organizaciji za šta su obezbijedena budžetska sredstva u 2014.</p> <p>*U okviru MONDEM programa do sada je ukupno neutralizovano 1.389,54 tona municije i naoružanja.</p> <p>**Tehnički sporazum je prestao sa radom. Preostala sredstva su prebačena na druge programe, i to: 416,09 t. na listu za uništavanje preko TRUST fonda, i 222,53 tone će se naknadno odrediti program uništavanja.</p> <p>***Do sada je preuzeto 58 tona, a očekuje se preuzimanje ostalih količina tokom 2014.</p>
<p>5.3.3. Opremanje i modernizacija Vojske Crne Gore</p>			
<p>Aktivnost 1 Nabavka novih sredstava i opreme</p>	<p>MO</p>	<p>-Za opremanje Operativnog centra u vazduhoplovstvu i realizaciju projekta „ASDE“, izvršeno je ugovaranje i faza nabavke informaciono komunikacione opreme*</p> <p>-SAD su donirale ronilačku opremu čija vrijednost iznosi oko 113.000 \$**</p> <p>-Izvršeno je ugovaranje nabavke opreme, sredstva za dejstvo u noćnim uslovima***</p> <p>-U 2013. izvršeno je ugovaranje nabavke CBRN sredstava za ličnu i grupnu dekontaminaciju i detekciju u vrijednosti 350.000 eura****</p> <p>-Ugovorena je nabavka balističke opreme u vrijednosti od 59.000,00 eura*****</p>	<p>2013-14.</p> <p>*Isporuca opreme se očekuje u I kvartalu 2014. Započeti su radovi na adaptaciji objekta budućeg Vazduhoplovnog operativnog centra. Ukupna vrijednost ugovorene nabavke i usluge je 140.000 eura. Faza II u iznosu od 70.000,00€, koja podrazumijeva nabavku preostale opreme i zakup TK linije između VOC Golubovci i CRC Podvornica, Zagreb planirano je da se realizuje 2014.</p> <p>**SAD donirale: SeaSpay Magnetometar S/N 13816-5927, Garmin ECHO 55 C SONAR, Podvodni metal detektor MK11 UXO, Sea SCAN HDS Dual Freq Towed System, 19 ronilačkih mokrih odijela.</p> <p>***Isporuca će biti realizovana u I polovini 2014. Ukupna vrijednost opreme iznosi 250.000 eura</p> <p>****Osim deklariranih snaga sa sredstvima CBRN opremljene su jedinice koje se upućuju u mirovne misije i Vod NBC (sredstva CBRN detekcije, radiološke dozimetrije, za uzimanje i transport kontaminiranih uzoraka, te meteorološko osmatranje). Dio opreme je isporučen u 2013. a ostatak će biti isporučen u I polovini 2014.</p> <p>*****Isporuca se očekuje u I kvartalu 2014.</p>
<p>Aktivnost 2 Unapređenje komunikacionog sistema</p>	<p>MO</p>	<p>-Realizovane su završne aktivnosti na pripremi za realizaciju tehničkog prijema i „puštanje“ u upotrebu digitalnih radio-relejnih linkova koji povezuju: zgradu MO, Lovćen, kasarnu u Golubovcima, Obostnik, Crni Rt, zgradu komande MVCG i kasarnu u Baru</p> <p>-Implementirana je radio-relejna oprema na lokacijama Mavrijan, Danilovgrad i Nikšić*</p>	<p>2013-14.</p> <p>*U toku je završetak obezbjeđenja zakonske procedure za implementaciju opreme na lokacijama Sjenica, Ostrog, Tović i Crni Rt. Ukupna vijednost ugovora za nabavku opreme u 2013. iznosi cca 150.000,00 eura. Izvršenje tehničkog pregleda i puštanje u funkcionalnu upotrebu je planirano za I kvartal 2014. Digitalizacija RR sistema na relaciji zgrada MO-Sjenica-Danilovgrad-Ostrog-Tović-Nikšić i Bjelasica-Lovćen-Tović-Nikšić biće realizovana do kraja drugog kvartala 2014.</p>

		<p>-U toku 2013. izvršeno je opremanje jedinica VCG radio sredstvima marke "HARRIS" (RF5800H-150W HF sistemi za vozilo, RF5800H-MP-20W, RF5800M-HH-5W, RF7800S-SPR-2W, RF 7800M-MP, Panasonic CF-31, PDA NOMAD, "Tactical chat IP" i "Waireless gaitway")**</p> <p>-Tokom 2013. realizovani su radovi na rekonfiguraciji IK sistema u cilju stvaranja uslova za sertifikovanje IKS za razmjenu tajnih podataka stepena »INTERNO«***</p> <p>-Završena je optička infrastruktura u kasarnama Danilovgrad i Golubovci kojom su svi ključni objekti u kasarnama uvezani i čime su stvoreni preduslovi za kvalitetnu razmjenu svih vrsta elektronskih informacija u realnom vremen****</p> <p>-Izvršeno je ugovaranje nabavke licenci za postojeći sistem zaštite IKS MO i VCG, kao i sklapanje ugovora sa licenciranim preduzećima za održavanje sistema zaštite i jezgra IKS MO i VCG*****</p>		<p>**Ukupna vrijednost navedene opreme je oko 765.857,00 \$. U toku je realizacija opremanja iz donacije jedinica VCG radio sredstvima marke "HARRIS" (4th Comms case) u ukupnom iznosu od 849.327,00 \$ (RF5800H-150W HF sistemi za vozilo, RF5800H-MP-20W, RF5800M-HH-5W, RF7800S-SPR-2W i RF 7800M-MP). Isporuka opreme se očekuje tokom 2014. Krajem 2013. završena je tenderska procedura za nabavku taktičkih uređaja i sistema za MVCG u iznosu od 40.000,00€ a realizacija se očekuje u I polovini godine.</p> <p>***Do kraja II kvartala 2014. planirana je: zamjena dijela uređaja za zaštitu IKS i dovođenje u funkcionalno stanje sistema zaštite, instalacija software-skih aplikacija za zaštitu IKS, implementacija "Network monitoring" sistema, unapređenje PKI-OTP servisa, izgradnja Disaster recovery sistema, unapređenje fail server kapaciteta. Za zaštitu IKS utrošena sus sredstva MO i VCG u iznosu od oko 80.000,00€ i finansijska sredstva Kraljevine Danske u iznosu od oko 147.000,00€.</p> <p>****U toku 2013. je utrošeno 150.000,00eura iz donacije, a ukupno u realizaciji ovog projekta i izgradnji lokalnih kablovskih mreža u objektima MO i VCG do sada je utrošeno oko 400.000,00eura. Sredstva su donirana od strane Ministarstva odbrane Kraljevine Danske. Tokom 2014. planirani su radovi na izgradnji optičke IK infrastrukture u kasarni u Baru.</p> <p>*****Realizacija ove aktivnosti je planirana za I kvartal 2014.</p>
Aktivnost 3 Poboljšanje infrastrukturnih kapaciteta	MO	<p>-U toku je obezbjeđenje 500.000 eura kroz MONDEM program s ciljem nastavila aktivnost na rekonstrukciji ostalih objekata u skladištu „Brezovik“ u Nikšiću</p> <p>-Izvršeno je infrastrukturno uređenje lokacija Mavrajan i Obostnik*</p> <p>-U toku su infrastrukturni radovi na objektu KN279 na aerodromu Golubovci za potrebe budućeg Operativnog centra</p>	2013-14.	<p>*Prilazni putevi, postavljanje antenskih stubova i dr, u okviru projekta Rejton-nadzor mora.</p>
Aktivnost 4 Održavanje-podizanje nivoa tehničke ispravnosti naoružanja i tehnike	MO	<p>Servisiranje i remont plovnih objekata Mornarice</p> <p>-U 2013. ugovorena je ugradnja 2 nova dizel agregata (iz skladišnih rezervi) na velike patrolne brodove koja će se realizovati u 2014.*</p>	2013-14.	<p>*1 miliona eura planiran je za remont i rekonstrukciju 1 broda (raketne topovnjače) koji će biti uveden u operativnu upotrebu. Za redovno održavanje plovnih objekata predviđeno je 170.000 eura. Sredstva su planirana budžetom za 2014. iz prihoda.</p>

		<p>Servisiranje i remont tehničkih sredstava KoV -Za potrebe održavanja sredstava Kov u 2013. izvršena je usluga nabavke održavanja i servisiranja u ukupnoj vrijednosti od 157.000 eura**</p> <p>Remont komponenti vazduhoplova -U toku 2013. za ovu namjenu izdvojeno je 200.000 eura a ugovor će biti realizovan u 2014.***</p>		<p>**Kroz ove ugovore realizovano je održavanje teretnih vozila, servisiranje borbenih vozila, sredstava skladišne mehanizacije i elektroagregata po cvoristima veze. Takođe, izvršena je nabavka specijalnog alata za održavanje naoružanja u iznosu od 30.000 eura.</p> <p>***U 2014. planirana je modernizacija 1 helikoptera »GAMA« sa uređajima za praćenje parametara rada motora i reduktora kao i signalizacije požara na motoru. Istovremeno će se uraditi izmjene na osvjjetljenju helikoptera kako bi se mogao koristiti sa NVG opremom. Ovakav helikopter će biti u potpunosti usaglašen sa EASA zahtjevima.</p>	
5.4. RESURSI					
Aktivnost 1 Finansiranje odbrane u skladu sa finansijskim mogućnostima države, prioritetima ekonomske i fiskalne politike Vlade i odbrambenim programima za naredno razdoblje	MO, MF	-Povećanje budžetskih izdataka za odbranu na nivou od 1,2% BDP*	2014.	42,91 mil €	*U ova izdvajanja nisu uključene vojne penzije.
Aktivnost 2 Poboljšanje strukture odbrambenog budžeta u korist opremanja i modernizacije	MO, MF	-Iz tekućeg budžeta za 2014. obezbijeđeno je 1,8 miliona eura za modernizaciju, iz prihoda su predviđena sredstva za modernizaciju do iznosa 6,6 miliona eura. Realno je očekivati da ukupna sredstva za modernizaciju (redovni budžet i ostvareni prihodi) ne budu manja od 15% od ukupnog budžeta*	2014.		*Do sada su obezbijeđena sredstva za modernizaciju, iz prihoda, u iznosu od 2,0 miliona eura koja su dobijena od prodaje naoružanja i municije u 2013. i dostupna su za realizaciju.
5.5. MIROVNE MISIJE⁹					
Aktivnost 1 Doprinos Crne Gore operacijama NATO-učešće u ISAF misiji	Vlada, MO, VCG	-Trenutno je u ISAF misiji angažovan VIII MNECON koji broji 25 pripadnika -Izvršena je zajednička obuka IX MNECON sa pripadnicima hrvatske vojske u Hrvatskoj	2013-14.		U septembru 2013. upućen je VIII kontingent Vojske CG u ISAF misiju u Avganistanu, u toku je obuka IX kontingenta čije se upućivanje očekuje u martu

9 Prilikom sastanka ministara odbrane CG i R. Slovenije u julu 2013. ministar odbrane R. Slovenije je ponudio mogućnost da Slovenija i Crna Gora zajednički učestvuju u misiji UNFIL u Libanu. Ponuđeno je da u sklopu posade slovenačkog broda „TRIGLAV“ bude i 6 pripadnika Mornarice VCG. Očekivanje Slovenije je da će taj brod biti angažovan u misiji UNIFIL tokom druge polovine 2014. Ministarstvo odbrane je doniralo vojnu opremu Oružanim snagama Malija (4,5 tone) u junu 2013. Donacija je realizovana uz podršku Oružanih snaga Rumunije koji su obezbjedili strateški avio transport opreme od Podgorice do Malija. Ova inicijativa je u EU veoma dobro prihvaćena, imajući u vidu da su se osim CG, pozivu odazvale i SR Njemačka, R. Češka, Kipar, Velika Britanija, R.Hrvatska i R.Francuska.

Aktivnost 2 Doprinos Crne Gore operacijama EU učešće u operaciji EU „NAVFOR“ ATALANTA	Vlada, MO, VCG	-Trenutno su angažovana 2 pripadnika VCG na italijanskom ratnom brodu -Nastavljena je obuka i upućivanje pripadnika VCG u mirovnu operaciju EU NAVFOR ATALANTA*	2013-14.	*Nastaviće se angažovanja 1 pripadnika VCG u OHQ ATALANTA u Nortvudu.
Aktivnost 3 Doprinos Crne Gore operacijama UN – učešće u UNMIL misiji	Vlada, MO, VCG	-Nastavljena je obuka i upućivanje pripadnika VCG u mirovnu misiju UNMIL, Liberija* -U toku je razmatranje predloga za upućivanje 1 pripadnika VCG u EUTM-Mali	2013-14.	*U misiji UNMIL se nalaze 2 oficira VCG. U julu i septembru 2013. izvršena je smjena oficira u ovoj misiji, u kojoj se rotacija vrši nakon godinu dana.
Aktivnost 4 Doprinos Crne Gore operacijama UN - učešće u mirovnoj misiji UN na Kipru (UNFICYP)	UP	-U decembru 2013. upućen jedan službenik u mirovnu misiju UN na Kipru (UNFICYP) -Obrazovana Komisija za sprovođenje oglasa za izbor tri pripadnika policije koji će biti upućeni u mirovnu misiju UN na Kipru (UNFICYP) u januaru 2014.* -Nastavljene obuke u cilju priprema za učešće u mirovnim misijama**	2013-14.	*U mirovnoj misiji UN na Kipru UNFICYP nalaze se 4 službenika koji se smjenjuju u redovnim rotacijama. U toku je proces za upućivanje 3 službenika za mart 2014. kao zamjena. **Na Kursu za mirovne misije UNPOC CROATIA 2013. upućen jedan službenik kao instruktor i jedan službenik kao polaznik, a na UNPOC BiH 2013. su upućena dva službenika kao polaznika kursa.
Aktivnost 5 Dalje unapređenje implementacije partnerskog cilja „Stabilizacija i rekonstrukcija–interresorna saradnja	MVPEI, MO, UP	-Nastavljeno je sa razmjenom iskustava u cilju definisanja neophodnih nacionalnih procedura za upućivanje civila u mirovne misije	2013-14.	Kancelarija UNDP u Podgorici je izradila nacrt projekta s ciljem razvoja i uspostavljanja nacionalnih kapaciteta u ovoj oblasti. Crna Gora tokom 2014. planira razmjenu iskustva i sa drugim državama koje imaju razvijene kapacitete kao i sa odgovarajućim institucijama EU.

VI EKONOMSKA PITANJA

6.1. Cilj Ekonomski razvoj	Vlada, MF, ME,			
Aktivnost 1 Ostvarivanje glavnih ciljeva i usmjerenja u skladu sa smjericama makroekonomske i fiskalne politike za period 2013-2016. godine	MF	-Usvojen Zakon o budžetu za 2014. kojim se predviđa dalja konsolidacija javnih finansija kroz racionalizaciju prekomjerne potrošnje i uvođenje sistemskog reda na prihodnoj strani budžeta kroz unaprjeđenje fiskalne discipline i pružanje podrške konkurentnosti privrede* -Nastavljena je implementacija mjera u cilju	2013-14.	*Osnovne karakteristike Zakona o budžetu za 2014. su: - Realni rast BDP-a od 3,6%; -Inflacija od 2,9%; -Deficit budžeta od 1,98% BDP-a (značajno niži u odnosu na preliminarni deficit za 2013. godinu koji iznosi 4,01% BDP-a); -Javna potrošnja: 38,04% BDP-a; -Javni dug: 56,74% BDP-a; -Izvorni prihodi: 36,07% BDP-a ¹⁰

10 Uvećanje izvornih prihoda planirano je usljed očekivanog rasta naplate prihoda od PDV-a kao rezultat primjene više stope od 19%, porasta prihoda od akciza, nastavka primjene privremenih kriznih mjera fiskalnog prilagođavanja i implementacijom seta budućih mjera sistemskog prilagođavanja.

		zaustavljanja trenda pogoršanja fiskalnih parametara kroz implementaciju seta mjera fiskalnog prilagođavanja s ciljem povećanja prihoda budžeta,** implementaciju seta mjera fiskalnog prilagođavanja s ciljem smanjenja rashoda budžeta,*** kontrolu obračuna zarada zaposlenih u državnoj upravi, kontrolu javnih nabavki i smanjenje diskrecionih rashoda budžeta kroz kontrolu ugovorenih obaveza		<p>-Kapitalni budžet planiran je u iznosu od 101,82 mil.€ ili 2,90% BDP-a, što predstavlja povećanje od 36,18 mil.€ u odnosu na plan iz 2013. godine;</p> <p>-Zaduživanje do 240,00 mil.€¹¹</p> <p>**Navedene mjere rezultirale su boljom naplatom poreskih prihoda i unaprijeđenjem poreske discipline.</p> <p>***Mjere su se odnosile na: zamrzavanje usklađivanja penzija; smanjivanje troškova u preduzećima u većinskom državnom vlasništvu; smanjivanje troškova u regulatornim agencijama i lokalnim samoupravama; proglašenje mjeseca decembra "mjesecom štednje" kojim su ostvarene značajne budžetske uštede i dr.</p>
Aktivnost 2 Sprovođenje aktivnosti i mjera u cilju dalje konsolidacije javnih finansija i reforme državne uprave	MF	<p>-Budžetski deficit u 2013. smanjen je za oko 30% u odnosu na 2012.*</p> <p>-Usvojen Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, s ciljem obezbjeđivanja dugoročne stabilnosti javnih finansija**</p> <p>-U pripremi je Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, u cilju regulisanja zarada zaposlenih u javnom sektoru jedinstvenim zakonom***</p> <p>-Sprovedene su reforme u ključnim oblastima vezanim za obavljanje privredne aktivnosti u CG****</p> <p>-Nastavljeno je sprovođenje mjera na suzbijanju sive ekonomije usmjerene na unaprijeđenje poreske discipline, smanjenje poreskog duga i proširenje poreske osnove (smanjen poreski dug u iznosu od 330,00 mil.€)</p>	2013-14.	<p>*Usljed povećanja budžetskih prihoda i implementacije mjera štednje na rashodnoj strani budžeta smanjen je deficit. U 2013. ekonomija je nastavila sa oporavkom što je rezultiralo stopom rasta od 3,1% u prva tri kvartala 2013. Prema procjenama, prihodi budžeta će u 2013. biti veći za 73 mil.€ odnosno prihodi će premašiti plan za 6,2%.</p> <p>**Zakonom se definišu fiskalna pravila i uvodi srednjoročno planiranje budžeta, mjere odgovornosti i kaznene odredbe za prekršioce odredbi koje Zakon predviđa. Zakon se nalazi u Skupštinskoj proceduri i očekuje se da bude usvojen do kraja prvog kvartala 2014.</p> <p>***Zakonom će se objediniti svi zaposleni u javnom sektoru i omogućiti povećanje transparentnosti sistema zarada, bolja kontrola nad politikom zarada zaposlenih u javnom sektoru, a samim tim i troškova za ove namjene.</p> <p>****U skladu sa preporukama Izvještaja o lakoći poslovanja Svjetske banke i primjedbama privatnog sektora reforme su se odnosile na: uvođenje jednošalterske registracije privrednih subjekata i omogućavanje elektronskog podnošenja prijave za registraciju, pojednostavljenje procedure izdavanja građevinske dozvole, omogućavanje elektronskog plaćanja većeg broja poreza, pojednostavljenje procedure zapošljavanja stranaca, reforma biznis licenciranja, smanjenje administrativnih taksi i dr.</p>
Aktivnost 3	ME	-Formiran Pregovarački tim za vođenje pregovora i	2013-14.	*CEFTA Sekretarijat i zemlje potpisnice sporazumno su odložile

11 Odredbama Zakona o budžetu za 2014. stvoreni su uslovi za finansiranje izgradnje autoputa na dionici Smokovac–Mateševo čije će finansiranje biti omogućeno zaduživanjem kod finansijskih institucija od ukupno 800,00 mil.€ od kojih će 100,00 mil.€ biti efektivno u 2014.

Dalja liberalizacija trgovine*		<p>zaključivanje Protokola o trgovini uslugama između CEFTA 2006 potpisnica</p> <p>-On-line baza podataka o problemima u pristupu tržištu-Market Access Data Base MADB je primjenjiva od 1. novembra 2013.</p> <p>-CEFTA Strane dogovorile su kreiranje IT instrumenta za notifikaciju, po ugledu na SANI (State Aid Notification Interface) i SARI (State Aid Reporting Interface) aplikacije koje koriste EU članice</p> <p>-Usvojena Odluka koja nalaže primjenu preferencijalnih pravila o porijeklu po Pan Euro Med (PEM) konvenciji, od 1. aprila 2014.</p> <p>-Kontinuirano se vrši sprovođenje Sporazuma o slobodnoj trgovini sa EFTA zemljama</p> <p>-Kontinuirano se sprovodi rad na ispunjavanju obaveza koje proističu iz članstva CG u STO</p> <p>-Kontinuirano se sprovode aktivnosti na sprovođenju Protokola kojim se mijenja i dopunjuje SSP između Evropskih zajednica i njihovih država članica i CG***</p> <p>-U toku su FTA pregovori s članicama Carinske unije (Ruska Federacija, Bjelorusija i Kazahstan)</p>	<p>početak pregovora za I Q 2014.</p> <p>**Zemlje CEFTA potpisnice u bazu unose aktuelne probleme u međusobnoj trgovini koje se odnose na tehničke i netarifne barijere.</p> <p>***U skladu s Ugovorom o pristupanju R. Hrvatske EU, dalji trgovinski odnosi HR s CG biće regulisani Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). S tim u vezi, CG i Evropska komisija potpisace Protokol kojim će se izmijeniti SSP uzimajući u obzir članstvo Hrvatske u EU.</p>
Aktivnost 4 Jačanje stranih direktnih investicija	ME	<p>-Redovno se ažurira Vodič za investiciona ulaganja u CG aktuelnim podacima o projektima, spoljnoj trgovini, makroekonomskim podacima</p> <p>-Raspisan Javni poziv za dostavljanje ponuda za dodjelu govora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju CG *</p> <p>-Nastavak rada na promociji stranih investicija**</p>	<p>2013-14.</p> <p>*Rok za dostavljanje ponuda je 15. maj 2014.</p> <p>**Kontinuirano kroz učešće na skupovima privrednika u CG.</p>
Aktivnost 5 Nastavak procesa privatizacije	ME, Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte	<p>-Vlada je, 30. januara, usvojila Odluku o planu privatizacije za 2014.*</p>	<p>2013-14.</p> <p>*Planom privatizacije, koji je pripremljen na osnovu predloga nadležnih resora i tenderskih komisija Savjeta, utvrđeni su ciljevi i metodi privatizacije, sa spiskom društava i procentom akcijskog kapitala za privatizaciju, te uslovima i rokovima za njihovu realizaciju, lokaliteti koji će se turistički valorizovati i socijalni aspekti privatizacije. Plan privatizacije biće realizovan na bazi tenderske prodaje akcijskog kapitala i kroz primjenu modela</p>

<p>Aktivnost 6 Dalji razvoj malih i srednjih preduzeća</p>	<p>ME, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća Investiciono razvojni fond</p>	<p>-Kontinuirano se sprovodi proces implementacije projekta razvoja biznis zona u manje razvijenim opštinama CG u okviru kojih će se podstaći razvoj mikro i malih preduzeća -Usvojen Godišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2013. za Strategiju za razvoj malih i srednjih preduzeća 2011-2015.* -Usvojen je Godišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2013 za Strategiju podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015.** -Primljeno je i obrađeno ukupno 55 zahtjeva za informacijama o stranim tržištima u toku 2013.*** -DMSP je, u saradnji sa SEECL, sprovela istraživanje o potrebi za obrazovanjem u preduzećima čiji su vlasnici žene**** -Završen je Godišnji izvještaj o realizaciji aktivnosti Akcionog plana za Strategiju cjeloživotnog učenja za period 2011-2013.***** -Počela je realizacija projekta „Internacionalizacija i promocija mentoring sistema u MSP“*****</p>	<p>2013-14.</p> <p><i>privatno-javnog partnerstva u jednom broju privrednih društava.</i></p> <p><i>*Izvještajem su definisane aktivnosti koje će biti realizovane u naredom periodu u cilju povećanja konkurentnosti malih i srednjih preduzeća.</i></p> <p><i>**Direkcija za mala i srednja preduzeća će nastaviti sa programima pružanja nefinansijske podrške u cilju jačanja konkurentnosti crnogorskih MSP, a koje se odnose na promociju na međunarodnim tržištima, poslovne misije u zemlji i inostranstvu. Započeta je implementacija projekta ASSI (Eksperimentalne mjere razvoja i internacionalizacije), koji će trajati do juna 2014. a podrazumijeva izradu i pokretanje „Portala za preduzeća za opštinu Bijelo Polje“.</i></p> <p><i>***U 2014. nastaviće se sa aktivnostima pružanja informativne podrške preduzećima koja su izvozno orijentisana ili bi željela da započnu sa izvozom kroz usluge Tržišno informativnog servisa. Planira se izrada tržišnih studija Rusije i Turske</i></p> <p><i>****U toku 2013. organizovano je 7 obuka za 120 MSP na teme: uvođenje standarda, žensko preduzetništvo, društvena odgovornost, preduzetništvo kao ključna kompetencija, mentoring, turizam i poljoprivreda.</i></p> <p><i>*****Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća je zadužena za izradu Strategije za podsticanje ženskog preduzetništva. Usvajanje strategije predviđeno je za treći kvartal 2014.</i></p> <p><i>*****Projekat se realizuje na osnovu Sporazuma o saradnji sa japanskom agencijom za međunarodnu saradnju - JICA s ciljem standardizovanja i implementacije modela mentoring usluga. Projekat je počeo u maju 2013. sa trgodišnjim planom realizacije. Od 11. do 26. febeuara 2014. sprovedena obuka mentora. Očekuje se raspisivanje Javnog poziva za potencijalne korisnike, kao i sprovođenje mentoringa u MSP.</i></p>
<p>Aktivnost 7 Energetika</p>	<p>ME</p>	<p>-Utvrđen konačni Nacrt strategije razvoja energetike CG do 2030. (Zelena knjiga)* -U toku je realizacija projekata izgradnje malih hidroelektrana na osnovu zaključenih ugovora o koncesijama -Aneks ugovora za VE Krnovo (ugovor o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane) je potpisan i u toku je postupak eksproprijacije zemljišta -Zaključen Aneks ugovora za VE Možura (ugovor o</p>	<p>2013-14.</p> <p><i>*Usvajanje finalnog dokumenta Strategije planirano u II kvartalu 2014.</i></p> <p><i>**U toku su aktivnosti na realizaciji ugovora. Predat zahtjev za izdavanje građevinske dozvole za izgradnju VE Možura</i></p> <p><i>***U okviru tendera pokrenutog na samoinicijativu zainteresovanog lica i objavljenog u novembru 2013</i></p>

		zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrane)** -Pripremljen je Predlog za davanje koncesija za izgradnju malih hidroelektrana na 4 vodotoka u okviru III tendera (objavljenog u julu 2013.) i Predlog za davanje koncesija za izgradnju malih hidroelektrana na 2 vodotoka***		
Aktivnost 8 Dalji razvoj rudarstva i geoloških istraživanja	ME	-Koncesione aktivnosti se kontinuirano odvijaju na osnovu zaključenih ugovora o koncesiji i odobrenja i saglasnosti izdatih u skladu sa zakonima CG* -Kontinuirano sprovođenje tenderskih postupaka i dodjela novih ugovora o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina	2013-14.	<i>*Vlada trenutno ima zaključen 41 ugovor o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina. Većina ugovora o koncesiji se odnosi na eksploataciju tehničko građevinskog kamena, dok postoje i ugovori koji se odnose na eksploataciju uglja, crvenih boksita, olova i cinka i drugih mineralnih sirovina.</i>
VII PRAVNA PITANJA				
Aktivnost 1 Pripreme za preuzimanje obavezujućih pravnih instrumenata koji prate proces pristupanja NATO	Skupština, Ekspertska radna grupa za pravna pitanja	-Eskpertska Radna grupa za pravna pitanja je izradila Pregled postojećeg pravnog okvira u CG sa preporukama i mišljenjima o usklađenosti u odnosu na NATO dokumente i standarde, preuzetih obaveza iz potpisanih i ratifikovanih dokumenata u oblasti odbrane i bezbjednosti i predlogom aktivnosti na normativnom usaglašavanju u 2014.* -Nastavljeno je analitičko praćenje postupka donošenja i primjene zakonskih, podzakonskih i drugih akata u oblasti odbrane i bezbjednosti, kao i propisa u drugim oblastima koji imaju uticaj na segment odbrane i bezbjednosti	2013-14.	<i>*Ekspertsku radnu grupu čine predstavnici Skupštine, Agencije za nacionalnu bezbjednost, Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, Ministarstvo odbrane, Uprava policije, Sekretarijat za zakonodavstvo i savjetnik predsjednika Vlade za pravna pitanja koji je ujedno i predsjedavajući.</i>